

ADVIES
VAN HET INFORMATIE- EN ADVIESCENTRUM INZAKE DE
SCHADELIJKE SEKTARISCHE ORGANISATIES (I.A.C.S.S.O.)
OVER
DE MAHARISHI GLOBAL FINANCING RESEARCH
FOUNDATION / TRANSCENDENTE MEDITATIE

Brussel, 12 oktober 2009

Wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties

Art.6. § 1. Het Centrum is belast met de volgende opdrachten: (...)
hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van elk openbaar bestuur, adviezen en aanbevelingen uitbrengen over het verschijnsel van de schadelijke sektarische organisaties en in het bijzonder over het beleid inzake de strijd tegen deze organisaties.

INHOUDSTAFEL

1. TOELICHTING BIJ DE PROCÉDURE / TIJDPAD VAN DE BEHANDELING VAN HET DOSSIER	2
2. GEGEVENS OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE MAHARISHI BEWEGING : BESCHRIJVENDE FASE	5
2.1 MAHARISHI GLOBAL FINANCING RESEARCH FOUNDATION	5
2.2 MAHARISHI MAHESH YOGI	6
2.2.1 LEVENSLOOP	6
2.2.2 STATUS	7
2.3 INTERNATIONALISERING VAN DE MAHARISHI BEWEGING	8
2.3.1 INTERNATIONALISERING	8
2.3.2 INSTITUTIONALISERING - EVOLUTIE	10
2.4 TRANSCENDENTE MEDITATIE: BASISSTECHNIEK	10
2.4.1 PRINCIPES VAN EEN DENKSYSTEEM	10
2.4.2 PRAKTIJK	12
2.4.3 BEOOGDE EFFECTEN VAN DE PRAKTIJK - WETENSCHAPPELIJKHEID	16
2.5 LIDMAATSCHAP VAN DE BEWEGING	18
2.6 TM-SIDHI PROGRAMMA - YOGISCH VLIEGEN	21
2.7 STRUCTUUR VAN DE BEWEGING : THE GLOBAL COUNTRY OF WORLD PEACE –	21
2.8 MINISTERIE VAN GLOBALE WEDEROPBOUW : ARCHITECTUUR MAHARISHI SHAPATYA VEDA	24
2.9 ANDERE DOMEINEN VAN DE VEDISCHE WETENSCHAP VAN MAHARISHI MAHESH YOGI	26
2.9.1 MAHARISHI AYURVEDA	26
2.9.2 ONDERWIJS OP BASIS VAN BEWUSTZIJN	28
2.9.3 DUURZAME WERELDVREDE EN UITBANNING VAN DE ARMOEDEALS DOELSTELLINGEN	32
2.9.3.A MUNTEENHEID	33
2.9.3.B NATUURWETPARTIJ	34
2.9.3.C BRAHMANANDA SARASWATI TRUST	35
3. CONCLUSIES	36
4. LIJST VAN DE BIJLAGEN	46
4.1 BIJLAGE 1: BIBLIOGRAFIE VAN DE GERAADPLEEGDE BRONNEN VOOR HET BESCHRIJVENDE GEDEELTE VAN HET DOCUMENT	38
4.2 BIJLAGE 2: ADVIES VAN DE KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR GENEESKUNDE VAN BELGIE OVER DE TRANSCENDENTE MEDITATIE	96
4.3 BIJLAGE 3: VERTEGENWOORDIGING VAN DE BEWEGING IN BELGIE	99
4.4 BIJLAGE 4: GLOSSARIUM	108

<p style="text-align: center;">I. TOELICHTING BIJ DE PROCEDURE TIJDPAD VAN DE BEHANDELING VAN HET DOSSIER</p>

Artikel 6, § 1, 4°, van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties, bepaalt dat het Centrum «hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van elk openbaar bestuur, adviezen en aanbevelingen uitbrengt over het verschijnsel van de schadelijke sektarische organisaties en in het bijzonder over het beleid inzake de strijd tegen deze organisaties».

Op 12 juni 2008 kreeg het Centrum een verzoek om advies, of veeleer een verzoek om aanbeveling, vanwege het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe met betrekking tot de activiteiten van de vereniging *Stichting Maharishi Global Financing*.

De procedure die het Centrum heeft gevolgd in antwoord op dat verzoek kan worden samengevat als volgt:

De artikelen 19 tot 25 van het huishoudelijk reglement van het Centrum (Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers - DOC 51 2551/001) zijn toepasselijk.

Voor de formulering van zijn antwoord heeft het Centrum zich gebaseerd op informatie uit open bronnen die het sinds zijn oprichting verzameld heeft over de *Transcendente Meditatie* beweging, een beweging waarover het Centrum zevenenveertig keer is bevraagd (verzoeken om informatie).

De open bronnen omvatten publicaties over en van de beweging, literatuur, persmateriaal, parlementaire verslagen, websites... (cf. bijlage 1: bibliografie van de geraadpleegde bronnen).

Het Centrum baseerde zich voorts op informatie die het in de loop der jaren ontving van de beweging:

- bij telefonische contacten op initiatief van de beweging;
- bij briefwisselingen op initiatief van de beweging;
- bij ontmoetingen op vraag van de beweging (26 februari 2007, 7 mei 2007, 23 juli 2007) of op vraag van het Centrum in het exclusieve kader van de adviesprocedure (8 december 2008).

Tijdsplan van de behandeling van het adviesdossier:

→ Op 12 juni 2008 ontvangt het Centrum een verzoek om advies, of veeleer een verzoek om aanbeveling, vanwege het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe met betrekking tot de activiteiten van de vereniging *Stichting Maharishi Global Financing*.

→ Op 18 juni 2008 verzendt het Centrum een ontvangstbevestiging naar de burgemeester van Sint-Lambrechts-Woluwe, samen met een eerste infodocument betreffende de *Transcendente Meditatie*, opgemaakt door het Centrum op 26 juni 2007.

→ Op 25 juni 2008 onderzoekt het Bureau van het Centrum het verzoek om advies en verklaart dat het ontvankelijk is. Het Bureau schrijft het verzoek om advies in op de agenda van de volgende vergadering van het Centrum op 7 juli 2008.

→ Op 7 juli 2008 brengt het Bureau verslag uit aan de leden over de ontvankelijkheid van het verzoek om advies.

→ Op 4 augustus 2008 richt het Centrum een brief tot de burgemeester van Sint-Lambrechts-Woluwe met de mededeling dat diens verzoek ontvankelijk is en dat het advies zal worden bekendgemaakt,

behoudens behoorlijk gemotiveerd andersluidend advies zijnentwege (artikel 7, tweede lid, van de wet van 2 juni 2008 en artikel 21 van het huishoudelijk reglement).

→ Op 4 augustus 2008 wordt een ter post aangetekende brief verzonden naar de vertegenwoordiger van het Belgisch filiaal van de *Stichting Maharishi Global Financing Research*, met de mededeling dat het Centrum een verzoek om advies heeft ontvangen. Vanaf dat ogenblik worden alle poststukken aan het adres van de vertegenwoordiger van voornoemde rechtspersoon voorafgegaan door een mail met de tekst van de aangetekende brief als bijlage, en in afschrift verstuurd naar de voorzitter van de *Stichting Maharishi Global Financing Research*.

Opdat het Centrum over zoveel mogelijk informatiebronnen zou kunnen beschikken, staat in de brief vermeld dat het de *Stichting Maharishi Global Financing Research* steeds vrij staat het Centrum te voorzien van alle materiaal dat zij nuttig acht in het kader van het advies.

◆ Het Bureau bereidt de bespreking van het ontwerpadvies voor in samenwerking met de dienst. Het Centrum heeft de nodige vergaderingen gewijd aan de analyse van het ontwerpadvies.

→ Sinds 22 november 2007 beschikken de vertegenwoordigers van de *vzw Maharishi Institute of Vedic Science* over een werkdocument met betrekking tot de *Transcendente Meditatie* (buiten het kader van de adviesprocedure). Dat werkdocument van het Centrum is hun toegezonden op eigen initiatief, zodat zij de gelegenheid zouden hebben om eventuele kanttekeningen te plaatsen.

→ Op 8 oktober 2008 legt een vertegenwoordiger van het *Maharishi Institute of Vedic Science* een bezoek af aan het Centrum voor de overhandiging van een omslag met daarin een brief van de *vzw Maharishi Institute of Vedic Science*, een brief van de raadsman van de *vzw* en als bijlage de opmerkingen bij het werkdocument inzake de *Transcendente Meditatie*. De opmerkingen zijn in het Engels geformuleerd.

In een van de brieven linken de vertegenwoordigers van de *vzw Maharishi Institute of Vedic Science* die opmerkingen aan het verzoek om advies.

Het Centrum heeft rekening gehouden met de verschillende documenten.

→ Op 15 oktober 2008 richt het Centrum zich tot de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België met een verzoek om advies omtrent de therapeutische aspecten van de praktijken zoals voorgesteld door de *Transcendente Meditatie* beweging.

Het Centrum ontvangt dit advies op 27 april 2009 (cfr. bijlage 2).

→ Op 3 november 2008 legt het Centrum, tijdens een vergadering van de leden, een datum vast voor een onderhoud met de vertegenwoordiger van de *Stichting Maharishi Global Financing Research*, meer bepaald 8 december 2008 – van 9.30 tot 11.00 uur – op voorwaarde dat deze beschikbaar is.

→ Op 3 november 2008 wordt de uitnodiging verzonden. Er wordt aan de *Stichting Maharishi Global Financing Research* voorgesteld een opname te maken van het onderhoud met het oog op de uitwerking van een conforme en integrale transcriptie, die haar vervolgens ter ondertekening zou worden voorgelegd.

→ Op 1 december 2008 wordt een lijst met onderwerpen die de leden tijdens dat onderhoud aan bod willen laten komen, verzonden naar de vertegenwoordiger van de *Stichting Maharishi Global Financing Research*.

→ Op 5 december 2008 antwoordt de vertegenwoordiger van de *Stichting Maharishi Global Financing Research* bevestigend op de uitnodiging, met de mededeling dat hij in het gezelschap van drie collega's komt.

Het onderhoud wordt opgenomen door zowel het Centrum als de vertegenwoordigers van de organisatie.

Tijdens het onderhoud deelt het Centrum de vier aanwezigen mee dat alle overhandigde documenten en afgelegde verklaringen kunnen worden beschouwd als het standpunt van de organisatie.

→ Op 26 januari 2009 verzendt het Centrum de twee originele afschriften van de transcriptie van het onderhoud ter lezing en ondertekening naar de vertegenwoordiger van de *Stichting Maharishi Global Financing Research*.

→ Op 18 februari 2009 zendt een vertegenwoordiger van de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science* het exemplaar terug naar het Centrum, ondertekend en aangevuld met een commentaar over Yogisch Vliegen.

→ Op 27 april 2009 verzendt een vertegenwoordiger van de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science* een brief naar het Centrum, samen met het inspectieverslag van de *Maharishi School of the Age of Enlightenment*, opgemaakt door de Ofsted (*Office for Standards in Education, Children's Services and Skills*) in Groot-Brittannië alsook persartikels over het concert «*Changes Begins Within*».

→ Op 6 mei 2009 woont een personeelslid van het Centrum, met voorafgaand akkoord van de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science*, een inleidende lezing bij over de *Transcendente Meditatie*, georganiseerd door de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science* in haar lokalen te Brussel.

→ Op 12 oktober 2009 geven de leden van het Centrum op een plenaire vergadering hun goedkeuring aan de definitieve versie van het advies.

→ Op 23 april 2010 verzendt het Centrum het advies naar het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe en enkele dagen later naar de voorzitter van de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science* en van de *Stichting Maharishi Global Financing*.

II. Gegevens over de activiteiten van de *Maharishi Beweging* : BESCHRIJVENDE FASE

I. MAHARISHI GLOBAL FINANCING RESEARCH FOUNDATION

1. De *Maharishi Global Financing Research* is een stichting naar Nederlands recht, opgericht bij notariële akte van 2 juli 2001 en ingeschreven in het handelregister van de Kamer van Koophandel voor Noord-Limburg (Nederland). De zetel van de stichting, die ook de naam *Maharishi Global Peace Government*¹ draagt, is gevestigd in Station 24, 6063 NP, Vlodrop, in de gemeente Roerdalen².

Op 26 april 2006 beslist de raad van bestuur van de *Maharishi Global Financing Research* tot de oprichting van een Belgisch filiaal, waarvan de zetel gevestigd is in de Bredestraat 4 te 2000 Antwerpen³. Volgens de statuten heeft de *Maharishi Global Financing Research* volgend maatschappelijk doel: «de hoofdactiviteit van de stichting is om uitgangspunten en programma's te ontwikkelen voor het elimineren van armoede en het bevorderen van onderwijs bij de arme bevolkingsgroepen op de wereld. Naast onderzoeksactiviteiten op economisch terrein zal de stichting de mogelijkheid onderzoeken van een «wereld-ontwikkelings-munteenheid» (zie infra) die zal worden gebruikt in een beperkt aantal gebieden in ontwikkelingslanden over de gehele wereld, voor beperkte tijdsperiodes, zulks met toestemming van de betreffende soevereine overheid, teneinde de productie van export-georiënteerde organische landbouwprojecten op te starten»⁴.

Op 20 augustus 2008 was de zetel van het Belgisch filiaal gevestigd in de Archimedesstraat 60 te 1000 Brussel⁵, hetzelfde adres als de zetel van de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science (MIVS)*⁶.

Deze vereniging, opgericht te Antwerpen in 1998, stelt zich als doel:

- «1° het volledig vermogen van het individu te ontplooien;
- 2° regeringsprestaties te verbeteren;
- 3° het hoogste ideaal van het onderwijs te verwezenlijken;
- 4° het eeuwenoude probleem van misdaad en alle gedrag dat ongeluk brengt aan de mensheid, uit de weg te ruimen;
- 5° een zo intelligent mogelijk gebruik van de omgeving te maken;
- 6° de economische aspiraties van individu en samenleving in vervulling te brengen;
- 7° de geestelijke doeleinden van de mensheid in deze generatie te bereiken.

De vereniging heeft verder als doel, de verspreiding en het onderricht van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie, de Maharishi Vedic Science (...) het Transcendente Meditatie Programma, het TM-Sidhi Programma, de Technologie van het Verenigde Veld zoals geleerd door Maharishi Mahesh Yogi (of zijn medewerker) om door het onderwijzen van die technieken ieder individu de gelegenheid te bieden het spontane gebruik van zijn volledige vermogens van geest en lichaam mogelijk te maken en hierdoor zijn gedrag en prestaties te ontwikkelen.

¹ Identiek ondernemingsnr.

² *Global Development Currency* : RAAM, prospectus *Stichting Maharishi Global Financing Research*, 14/11/2006, p. 13, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008); <http://www.kvk.nl/handelsregister/zoekenframeset.asp?url=https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@&zk=1>, database van de Kamer van Koophandel der Nederlanden (laatst bezocht op 21/08/2008).

³ *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*, 09/06/2006, <http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv/tsvf.htm>, website *Belgisch Staatsblad*: gegevensbank rechtspersonen (laatst bezocht op 21/08/2008).

⁴ *Bijlagen Belgisch Staatsblad*, 09/06/2006, op <http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv/tsvf.htm>, website *Belgisch Staatsblad*: gegevensbank rechtspersonen (laatst bezocht op 21/08/2008).

⁵ Informatie aan het IACSSO bezorgd door de voorzitter van de vzw MIVS in een mail van 20/08/2008.

⁶ *Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad*, 28/04/2008, <http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv/tsvf.htm>, website *Belgisch Staatsblad*: gegevensbank rechtspersonen (laatst bezocht op 21/08/2008).

De vereniging heeft eveneens tot doel de vorming en vervolmaking van leraars in de Wetenschap der Creatieve Intelligentie, de Maharishi Vedic Science, de Transcendente Meditatie Techniek, de Vedische Technologie van het Verenigde Veld te bewerkstelligen»⁷.

2. Naar eigen versie werd de oprichting van de *Maharishi Global Financing Research* ingegeven door een verklaring van «Leraar» T.N. (zie infra) teneinde te fungeren als thesaurie van het *Global Country of World Peace (Wereldrijk der Aardse Vrede)*, i.e. een conceptueel land, zonder grondgebied of grenzen, als noemer van alle initiatieven voortvloeiend uit de kennis en de toepassing van de “allesomvattende natuurwet” die als zodanig herondekt is door «Zijne Heiligheid» Maharishi Mahesh Yogi tijdens de afgelopen 50 jaar⁸.

3. Dit geheel van initiatieven wordt in het vervolg van deze tekst aangeduid als *Maharishi Beweging*⁹ of *Transcendente Meditatie*.

II. MAHARISHI MAHESH YOGI (? – VLDRUP, 05/02/2008)

II. a. Levensloop

4. Naargelang de geraadpleegde bronnen zou Maharishi Mahesh Yogi geboren zijn in 1911, 1917 of 1918 onder de naam Mahesh Prasad Varma, J.N. Srivastava of Mahesh Chandra Srivastava te Jabalpur, Chlichli of Uttar Kashi¹⁰. De moeilijkheid om deze feitelijke elementen met zekerheid vast te stellen valt te verklaren door de mogelijke terughoudendheid vanwege Maharishi Mahesh Yogi om die onderwerpen ter sprake te brengen¹¹. Zo omschrijft auteur David Barrett in een hoofdstuk gewijd aan de *Transcendente Meditatie* (zie infra) de houding «om hun jeugd achter zich te laten omdat die niet langer relevant is» als «klassiek voor Indiase goeroes*»¹².

5. Zijn «geautoriseerde biografie»¹³ neemt een aanvang in 1940, wanneer hij in de natuurkunde zou zijn afgestudeerd aan de Universiteit van Allahabad¹⁴. Rond diezelfde periode gaat hij in de leer bij Swami Brahmananda Saraswati (*alias* Guru Dev)¹⁵ die van 1941 tot 1953 de *Shankaracharya** van Jyotir Math (Himalayaans India) is, dit wil zeggen de spirituele leider van een klooster in de traditie van *Dansanami Sampradaya*, zoals door de filosoof Shankara* vastgelegd in de 8ste eeuw. Na het overlijden van Guru Duv ontstaan interne spanningen rond zijn opvolging (zie infra)¹⁶. Deze spanningen houden aan tot op vandaag.

⁷ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 26/03/1998.

⁸ *Global Development Currency* : RAAM, prospectus van de Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006, blz. 15, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008).

⁹ *Global Development Currency* : RAAM, prospectus van de Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006, blz. 23, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008).

¹⁰ CUSH Denise, ROBINSON Catherine, YORK Michael (eds.), *Encyclopedia of hinduism*, London / New York : Routledge, 2008, p. 481 ; LEWIS James R. (ed.), *Odd Gods. New Religions and the Cult Controversy*, New York: Prometheus Books, 2001, p. 231 ; MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire : Evolution Publishing, 2005, p. 11.

¹¹ MANGALWADI Vishal, *The World of Gurus*, Chicago : Cornerstone Press, 1992, p. 73 ; transcript of Larry King's interview with Maharishi Mahesh Yogi, 12 May 2002, op <http://www.btinternet.com/~nlpWESSEX/Documents/larry-king-full.htm> (laatst bezocht op 16/07/2008).

¹² nvdv: “The Maharishi Mahesh Yogi was born Mahesh Prasad Varma (or possibly J.N. Srivastava) in 1911 or 1918; it is traditional for Indian gurus to put their early life behind them as no longer important, which accounts for the common difficulty in pinning down such factual details”, BARRETT David, *The New Believers. Sects, Cults and Alternative Religions*, London: Cassell & Co, 2001, p.276.

¹³ nvdv: “confirmed biography”, LEWIS James R., *The Encyclopedia of Cults, Sects and New Religions*, Amherst: Prometheus Books, 1998, p. 490.

¹⁴ MELTON J. Gordon, *Encyclopedic Handbook of Cults in America*, New York: Garland, 1992, p. 288; opmerkingen van de vzw MIVS over het IACSSO-werkdocument betreffende de Transcendente Meditatie, 09/10/2008.

¹⁵ KRANENBORG R., *Oosterse geloofsbewegingen in het Westen*, Ede: Zomer en Keuning, 1982, p.88-89.

¹⁶ *The Jyotirmaṭha Śāṅkarācārya Lineage in the 20th Century*, op <http://www.indology.info/papers/sundaresan>, site bronnen inzake indologie (laatst bezocht op 25/09/2008).

Aangezien hij tot de kaste van de *Kshatriya** behoorde, kwam Maharishi Mahesh Yogi niet in aanmerking voor de opvolging van Guru Dev¹⁷. Sommigen beweren dat dit een reden kan zijn voor zijn daaropvolgende vertrek uit het klooster en terugtrekking in de grotten van Uttar Kashi¹⁸.

6. In de loop van dat isolement van onbekende duur zou bij Maharishi Mahesh Yogi naar eigen zeggen de gedachte tot reizen zijn opgekomen¹⁹. Hij zou vervolgens de ingeving hebben gekregen naar het zuiden van India af te reizen om er de leer te verkondigen van zijn Leermeester²⁰, «Zijne Godheid Swami Brahmananda Saraswati Jagadguru Bhagwan Shakaracharya, [mijn] voornaamste inspiratiebron en lichtbaken van al [mijn] activiteiten»²¹. Reeds in 1954 onderneemt Maharishi Mahesh Yogi een rondreis om te gaan onderrichten en wordt hij uitgenodigd om het woord te voeren in de *Adhyatmic Vikas Mandal* bijeenkomsten die georganiseerd worden op verschillende plaatsen in het zuiden van India, in de hoedanigheid van informele vertegenwoordiger van de *Shankaracharya** van Jyotir Math²².

Zoals op een van de talrijke websites van de *Maharishi Beweging* te lezen staat, «lag in deze verstilde reis – vredig, vooruitgaand en vanzelfsprekend – de grondslag van een nieuw tijdperk besloten, een koninklijke en goddelijke beschaving – het Aards Paradijs voor de ganse mensheid»²³.

7. Maharishi Mahesh Yogi geeft daar onderricht in een meditatietechniek die later bekend wordt onder de naam *Transcendente Meditatie* (cf. infra): een meditatietechniek die gericht is op het gebruik van een persoonlijke *mantra** en die uitzicht biedt op «hemelse gelukzaligheid»²⁴ voor elk individu tijdens zijn leven²⁵. Maharishi Mahesh Yogi heeft deze techniek naar eigen zeggen niet uitgevonden, maar wel herontdekt door ze «haar oorspronkelijke zuiverheid en heilwerking» terug te geven²⁶.

II. b. Status

8. Maharishi Mahesh Yogi neemt de titel van Maharishi* aan in 1958 bij de formele lancering van de *Spiritual Regeneration Movement*²⁷.

9. Volgens Jay Randolph Coplin beschouwt Maharishi Mahesh Yogi zijn zending als het herstel van de kennis van een geïntegreerd levenspatroon volgens de Vedische beginselen en de vedantische werkelijkheid.

Maharishi Mahesh Yogi, zelf een discipel van een *goeroe** - in de originele betekenis van het woord – en volgeling van de leer methode zoals vastgelegd door *Shankara**, onderschrijft de vedantische nadruk op de afhankelijkheid ten aanzien van een *goeroe** voor onderricht, kennis en begrip. Hij eert de vedantische lijn van de leermeesters gaande van Shankara tot de Upanishaden-goeroes* en tot

¹⁷ LEWIS J., *Odd Gods. New Religions and the Cult Controversy*, New York: Prometheus Books, 2001, p.231.

¹⁸ MASON PAUL, *The Teachings of Guru Dev - The Roots of TM*, www.paulmason.info/gurudev/gurudev.htm (laatst bezocht op 16/03/2007)

¹⁹ MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005, p. 26.

²⁰ MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005, pp. 26-27 ; KRANENBORG R., *Oosterse geloofsbewegingen in het Westen*, Ede: Zomer en Keuning, 1982, p. 89.

²¹ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris : Editions Robert Laffont, 1976, p. 34.

²² COPLIN Jay Randolph, *Text and Context in the Communication of a Social Movement's Charisma, Ideology, and Consciousness: TM for India and the West*. Dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree Doctor of Philosophy in Sociology, University of California, San Diego, 1990 op <http://members.aol.com/dcroplin/Chapter3.html> (laatst bezocht op 02/10/2008).

²³ nvdv: «*In this silent move—gentle, gradual, and automatic— was contained the blueprint of a new age, a royal and divine civilization— Heaven on Earth for all mankind*», <http://www.pictures.globalgoodnews.com/archive/archive-2007/uttar-kashi/index.html> (laatst bezocht op 02/10/2008).

²⁴ nvdv: «*heavenly bliss*», MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005, p. 34.

²⁵ MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005, pp. 29-30, 34.

²⁶ ORME-JOHNSON D., FARROW J.T. (eds), *Scientific Research on the Transcendental Meditation Program. Collected Papers. Vol. 1*, RFA : MERU Press, 1976, sur <http://www.gilray.ca/MT/MT.html> (laatst bezocht op 06/10/2008).

²⁷ PARTRIDGE Christopher (ed.), *Dictionary of Contemporary Religion in the Western World*, Leicester: Inter-Varsity Press, 2002, p. 304; QUEEN II Edward L., PROTHERO Stephen R., SHATTUCK Jr. Gardiner H., *Encyclopedia of American Religious History, vol. II*, New York: Facts on File, 2001, p. 413.

*Brahma**, de schepper. Deze verering van de vedantische lijn gebeurt via de rituele herhaling van de lijst van deze *goeroes**. Dit ritueel staat bekend als *guru puja**.

Al zijn onderrichtingen en die van de andere leraars in de *Transcendente Meditatie* worden gegeven in naam van die lijn, die systematisch luid opgezegd wordt tijdens de *puja** die elke initiatie in de *Transcendente Meditatie* voorafgaat. De *puja** heeft als doel de leraar te eren, de omgeving te zuiveren en de relatie leraar-leerling op het niveau van de historische continuïteit met de *goeroe** te brengen. Aldus treedt ook de leraar in een realiteit die hem overstijgt en bewandelt hij de verdere weg van zijn persoonlijke ontwikkeling²⁸.

Thans beschouwt de *Maharishi Beweging* de Maharishi Mahesh Yogi als «de meest illustere wijze in de Vedische traditie»²⁹; hij die de wereld allesomvattende kennis geschonken heeft alsook de techniek om automatisch en zonder inspanning opnieuw aansluiting te vinden bij het Zelf, en aldus de geest in staat te stellen zichzelf te bevestigen, te transcenderen en in de staat van *samadhi** te treden³⁰. De vertegenwoordigers van de vzw *MIVS* noemen Maharishi Mahesh Yogi een «spirituele meester»³¹.

III. INTERNATIONALISERING VAN DE MAHARISHI BEWEGING

III. a. Internationalisering

10. Maharishi Mahesh Yogi lanceert zijn beweging, de zogenoemde *Spiritual Regeneration Movement*, officieel in 1958 te Madras³². De *Maharishi Beweging* aanziet deze gebeurtenis als een keerpunt in de geschiedenis van de mensheid³³.

De bronnen lopen uiteen over de vraag omtrent het succes van deze beweging in haar beginjaren. Sommige bronnen spreken van een populaire aanhang dankzij de vulgarisering van kennis die voorheen een zaak van een culturele elite was, aangezien Maharishi Mahesh Yogi zijn kennis onder alle kasten verkondigde³⁴. Andere bronnen verhalen de terughoudendheid die bij de Indiase bevolking leefde ten aanzien van Maharishi Mahesh Yogi en zijn boodschap omdat hij geen *brahmaan** was. Deze terughoudendheid zou eveneens een verklaring zijn voor de keuze van Maharishi Mahesh Yogi om zijn boodschap naar het Westen te exporteren, bij degenen «die de gewoonte hebben de zaken snel op te pikken»³⁵. Aanvankelijk gericht op een Indiaas publiek, krijgt de *Spiritual Regeneration Movement* vervolgens een internationale uitstraling.

11. In het Westen start de beweging haar activiteiten in 1959 in Los Angeles en in 1960 in Groot-Brittannië³⁶. Er volgen wereldtournees, plaatselijke centra worden geopend, en in 1961 start Maharishi

²⁸ COPLIN Jay Randolph, *Text and Context in the Communication of a Social Movement's Charisma, Ideology, and Consciousness: TM for India and the West*. Dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree Doctor of Philosophy in Sociology, University of California, San Diego, 1990 op <http://members.aol.com/dcroplin/Chapter3.html> (laatst bezocht op 02/10/2008).

²⁹ nvdv: «the most illustrious sage of the vedic tradition», citaat van P. S., Minister van Communicatie van het *Global Country of World Peace* in de uitzending *Global Family Chat* op 19/02/2008, te bekijken op http://212.178.154.22/EasyWeb.asp?pcpid=1811&bcsi_scan_A86CC429146B1327=hjrmWruyVKkqTDEGX09k7acn93wGAAAAqf9ICQ=&bcsi_scan_filename=EasyWeb.asp.

³⁰ Citaat van P. S., Minister van Communicatie van het *Global Country of World Peace* in de uitzending *Global Family Chat* op 19/02/2008, te bekijken op http://212.178.154.22/EasyWeb.asp?pcpid=1811&bcsi_scan_A86CC429146B1327=hjrmWruyVKkqTDEGX09k7acn93wGAAAAqf9ICQ=&bcsi_scan_filename=EasyWeb.asp.

³¹ «een spirituele meester», «een spirituele leraar», onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

³² PARTRIDGE Christopher (ed.), *Dictionary of Contemporary Religion in the Western World*, Leicester: Inter-Varsity Press, 2002, p. 304.

³³ <http://www.maharishiinstituteofmanagement.com/pdf/achievements.pdf>, p. 3, site van het Maharishi Institute of Management (India) (laatst bezocht op 03/10/2008).

³⁴ COPLIN Jay Randolph, *Text and Context in the Communication of a Social Movement's Charisma, Ideology, and Consciousness: TM for India and the West*. Dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree Doctor of Philosophy in Sociology, University of California, San Diego, 1990 op <http://members.aol.com/dcroplin/Chapter3.html> (laatst bezocht op 02/10/2008).

³⁵ nvdv: «who are in the habit of receiving things quickly», MANGALWADI Vishal, *The World of Gurus*, Chicago: Corenerstone Press, 1992, p. 73.

³⁶ BARRETT David, *The New Believers. Sects, Cults and Alternative Religions*, London: Cassell & Co, 2001, p.277.

Mahesh Yogi met de opleiding van de eerste leraars in *Transcendente Meditatie*³⁷. In 1965, na de oprichting van de *Students International Meditation Society* (een vereniging die zich meer bepaald richt tot de universiteitsbevolking) door één van zijn discipelen, neemt de belangstelling voor de boodschap van Maharishi Mahesh Yogi in het Westen aanzienlijk toe³⁸. Doordat de boodschap van Maharishi Mahesh Yogi in diezelfde periode enthousiaste pleitbezorgers vindt in enkele beroemdheden uit de showbusiness kent zij een groeiende populariteit^{39 40}.

12. In België blijken de eerste tekenen van activiteit van de *Maharishi Beweging* terug te gaan tot begin jaren '70.

Maharishi Mahesh Yogi zou zelf onderricht hebben gegeven in Knokke in 1972⁴¹, het jaar van de installatie van de *World Plan Executive Council* (hoofdkwartier: Seelisberg).

Voor de verwezenlijking van zijn project, te weten de verspreiding van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie – een systeem ter verklaring van het leven en van de kennis ontwikkeld door Maharishi Mahesh Yogi – (zie infra) werd voornoemde raad ingericht volgens vijf subdivisies:

- *The International Meditation Society*, waarvan de voornaamste taak erin bestaat de *Transcendente Meditatie* ingang te doen vinden bij het grote publiek;
- *The Spiritual Regeneration Movement*, die meer gericht is op een publiek van 30-plussers;
- *The American Foundation for the Science of Creative Intelligence*, die contacten opbouwt met de zakenwereld;
- *Maharishi International University*;
- *The Student International Meditation Society*, die zich richt tot studenten⁴².

Op 13 april 1973 wordt in Brussel de eerste vzw – van Nederlandstalige strekking – opgericht ter vertegenwoordiging van de *Maharishi Beweging* in België: *Students' International Meditation Society - International Meditation Society (SIMS-IMS)*⁴³. In de loop der jaren worden nog meer rechtspersonen in België opgericht ter verwezenlijking van de projecten die gelanceerd zijn door Maharishi Mahesh Yogi (cf. bijlage 3).

13. Het internationale hoofdkwartier van de beweging is thans gevestigd in het Nederlandse Vlodorp⁴⁴. Dit complex, waarin vóór de aankoop door de beweging het franciscanerklooster Sankt Ludwig huisde en waar vervolgens een opleidingscentrum voor de mobiele eenheden van de gemeentepolitie ondergebracht was⁴⁵, was de verblijfplaats van Maharishi Mahesh Yogi tot diens overlijden op 5 februari 2008. Het hoofdkwartier fungeert als overkoepelend orgaan voor de diverse nationale afdelingen⁴⁶.

Volgens enkele persartikelen zou de beweging, die tegenwerking in Nederland vermoedt, overwegen Vlodorp te verlaten en zich te vestigen in India, Mexico of Oostenrijk⁴⁷.

³⁷ MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005, p. 58.

³⁸ KENT Stephen, *From Slogans to Mantras. Social Protest and Religious Conversion in the Late Vietnam War Era*, Syracuse: Syracuse University Press, pp. 82-83.

³⁹ CIALDINI R.B., BORDEN R.J., THORNE A., WALKER M.R., FREEMAN S., SLOAN L.R., Basking in Reflected Glory: three (football) field studies, in *Journal of Personality and Social Psychology*, n°34, 1976, pp. 366-375.

⁴⁰ *Onderzoek betreffende sekten*, Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1983-1984, n° 4, blz. 96.

⁴¹ LALLEMAND Alain, *Les sectes en Belgique et au Luxembourg*, s.l.: APO, 1996, p. 130.

⁴² MELTON Gordon J., *Encyclopedia of American Religions. Sixth Edition*, Farmington Hills: Gale Research, 1999, pp. 931-932 ; <http://www.answers.com/topic/student-s-international-meditation-society> (laatst bezocht op 01/11/2008).

⁴³ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 07/06/1973.

⁴⁴ <http://permanentpeace.org/popups/mmyhouse.html>, site geregistreerd op naam van de *Global Country of World Peace* (bezoekt op 16-03-2007)

⁴⁵ <http://api.ning.com/files/4UTIE7hbKimQ0txiNtZC99pcQTZmrvDf3croYfzMBtbbGpdUEAMByJABRmtzVUSGm9QFJlJsUhPCVfz6jtTgijv-R8CnmX8s/overzichtSL.doc> (laatst bezocht op 15/10/2008).

⁴⁶ Informatie ontvangen tijdens een onderhoud op 26 februari 2007 met twee Belgische vertegenwoordigers van de beweging.

⁴⁷ <http://www.ikonrtv.nl/kerknieuws/nieuws.asp?oId=13540> ;

http://www.katholiek nederland.nl/actualiteit/2008/detail_objectID675359_FJaar2008.html.

III. b. Institutionaliserings – Evolutie

14. In de loop van haar vijftigjarig bestaan beleefde de *Maharishi Beweging* ingrijpende veranderingen. De beweging kende verschillende fasen, elk met een onderscheiden karakter⁴⁸.

In een artikel uit 1982⁴⁹ stelt socioloog Eric Woodrum dat de historiek van de beweging in drie fasen kan worden opgedeeld:

- een spirituele mystieke fase (1959-65) waarin de *Transcendente Meditatie* beschouwd wordt als hét cruciale deel van een holistisch programma voor spirituele groei en onthechting van de stoffelijke wereld, en leidend tot de bevrijding uit de reïncarnatiecyclus en tot het bereiken van het nirvana⁵⁰;
- een fase van tegencultuur (1965-69) waarin het traditionele hindoebegrip van de doelstellingen en gevolgen van de *Transcendente Meditatie* een verandering ondergaat. Het streven naar «kosmisch bewustzijn» wordt dan omschreven in termen van gelukzaligheid, energie of vrede, zonder enige verwijzing naar het verlies van het individuele ego of naar de onthechting van de stoffelijke wereld⁵¹;
- een fase van secularisering (1970-x) waarin de *Transcendente Meditatie* voorgesteld wordt als een wetenschappelijk bewezen techniek die leidt tot seculier profijt⁵².

Socioloog Mikael Rothstein oppert in een recentere studie (1996) een vierde fase aan de historiek van de beweging toe te voegen. Deze vangt aan in 1983 en wordt gekenmerkt door een religieuze herinterpretatie. De beweging gaat dan een vorm van syncretisme van wetenschappelijke theorieën en hindoeïstische concepten ontwikkelen en de taal en iconografie van de wetenschap hanteren om uitdrukking te geven aan religieuze begrippen⁵³.

IV. TRANSCENDENTE MEDITATIE: BASISSTECHNIEK

IV. a. Principes van een denksysteem

15. De auteurs Bloomfield, Cain & Jaffe beschouwen de *Transcendente Meditatie* «noch als een religie noch als een levensovertuiging noch als een levenswijze, maar als een natuurlijke techniek om stress tegen te gaan en bewuste kennis te ontwikkelen»⁵⁴.

Maharishi Mahesh Yogi omschrijft de *Transcendente Meditatie* eveneens op volgende wijze: «een techniek die ieder mens in staat stelt zijn innerlijk geestesleven in harmonie te brengen met de grootsheid van het aardse stoffelijke leven en God in zichzelf te vinden»⁵⁵.

Deze techniek vindt zijn oorsprong in de Veda's* als bron van mondelinge kennis, en meer bepaald in de studie en commentaren van Maharishi Mahesh Yogi omtrent bepaalde passages⁵⁶.

16. Volgens godsdienstsocioloog Mikael Rothstein bestaat er geen gezaghebbend werk met een officiële beschrijving van het denksysteem achter de *Transcendente Meditatie* methode⁵⁷; toch kan een

⁴⁸ ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996, p. 62.

⁴⁹ WOODRUM Eric, Religious Organizational Change: an Analysis Based on the TM Movement, in *Review of Religious Research*, vol. 24, n°2, December 1982, pp. 89-103.

⁵⁰ WOODRUM Eric, The Development of the Transcendental Meditation Movement, in *The Zetetic Scholar*, n°1, p. 39.

⁵¹ WOODRUM Eric, The Development of the Transcendental Meditation Movement, in *The Zetetic Scholar*, n°1, p. 40.

⁵² WOODRUM Eric, The Development of the Transcendental Meditation Movement, in *The Zetetic Scholar*, n°1, p. 41.

⁵³ ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996.

⁵⁴ BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 9.

⁵⁵ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris : Editions Robert Laffont, 1976, p. 31.

⁵⁶ Onderhoud tussen IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

⁵⁷ ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996, p. 27.

theoretische onderbouw onderscheiden worden bij lezing van twee geschriften van Maharishi Mahesh Yogi: *Science of Being and Art of Living* (1963) en een commentaar bij de eerste zes hoofdstukken van de *Bhagavad Gita** (1967). Beide werken zijn nog steeds van groot belang voor de beweging en omvatten de belangrijkste aspecten van de theorie⁵⁸. Die theorie maakt deel uit van een systematiek (geïntegreerd kennisveld) die «Wetenschap der Creatieve Intelligentie» wordt genoemd. Zij wordt vooropgesteld als de brug tussen wat de beweging de Vedische Wetenschap noemt, (en die bepaalde waarnemers van de beweging bij voorkeur duiden als de monistische filosofie van *Shankara** of *Advaita-Vedanta/Sankya**)⁵⁹ enerzijds en de moderne wetenschap anderzijds⁶⁰. Deze theoretische onderbouw blijkt geen voorwaarde om de *Transcendente Meditatie* te kunnen beoefenen of om de veronderstelde weldaden ervan te genieten⁶¹.

Maharishi Mahesh Yogi hanteert als postulaat dat het leven een tweeledig aspect vertoont: het relatieve en het absolute⁶². Alle dingen die zich als zodanig manifesteren in de schepping, met inbegrip van de gedachten gevormd uit verschillende energieniveaus, bezitten eenzelfde bron, een ultieme en fundamentele essentie: het zuivere Zijn, dat zich in «zijn reine, onveranderlijke staat (...) buiten de zichtbare (evidente) vormen en fenomenen van de materie, energie, geest en individualiteit situeert.»⁶³.

De specifieke terminologie van de beweging telt nog andere termen om het zuivere Zijn te benoemen: Absolute, *brahman**, veld van de zuivere scheppende intelligentie, of verwijzend naar de fysica: verenigd veld van de natuurwet⁶⁴. Vanwege zijn transcendente aard manifesteert het Zijn zich niet. Wel is het *karma** als instrument hiervan een weerspiegeling, verband houdend met attribuut *prana**. Zo vangt de schepping aan en «manifesteert het absolute en onveranderlijke Zijn zich (...) in vele levens- en verschijningsvormen». Het Zijn is dus onderscheiden van de schepping, maar deze is in haar veelheid wel doordrongen van het Zijn⁶⁵. Het is «de ultieme realiteit van alles wat was, is of zal zijn. Het is eeuwig en onbegrensd, het fundament van het volledige fenomenaal bestaan van het kosmisch leven. Het ligt aan de oorsprong van tijd, ruimte en causaliteit. Het is het alfa en omega van het bestaan, het eeuwig domein van de almachtige creatieve intelligentie waarvan alles doordrongen is»⁶⁶.

De Mens is niet in staat het Zijn te bevatten via de geest of de zintuigen, «die voornamelijk toegerust zijn om ons slechts de manifeste werkelijkheid in het bestaan te laten ervaren»,⁶⁷ zolang die niet voldoende verfijnd zijn⁶⁸. Het ontbreken van direct contact heeft tot gevolg dat de mens een oppervlakkig leven leidt, niet in harmonie met zichzelf of de natuur, en dat het menselijk potentieel niet optimaal benut wordt⁶⁹.

Volgens Maharishi Mahesh Yogi is de *Transcendente Meditatie* het instrument, de gecodificeerde procedure, die de mens in staat zal stellen het Zijn rechtstreeks te ervaren⁷⁰.

In een gewone bewustzijnstoestand (waken, diepe slaap, droom) ervaart de geest «een ononderbroken stroom van gedachten, emoties, gewaarwordingen en percepties»⁷¹. In de praktijk van de

⁵⁸ KRANENBORG R., *Oosterse geloofsbewegingen in het Westen*, Ede: Zomer en Keuning, 1982, p.89.

⁵⁹ ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996, p. 35 ; GOLEMAN Daniel, *The Meditative Mind. The Varieties of Meditative Experience*, New York: Tarcher / Putnam, 1996, pp. 66, 67.

⁶⁰ NIDICH Sanford I., NIDICH Randi Jeanne, *Holistic Student Development at Maharishi School of the Age of Enlightenment: Theory and Research*, Fairfield: Maharishi International University, 1987.

⁶¹ *Meditation Practices for Health: State of the Research*, prepared for Agency for Healthcare Research and Quality, by University of Alberta Evidence-based Practice Center, Evidence Report / Technology Assessment, n° 155, AHQR publication, n° 07-E010, juni 2007.

⁶² MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 91.

⁶³ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 38, 39, 43.

⁶⁴ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, pp. 38, 40 ; onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008 ; <http://www.maharishi.ca/fr/advanced/advanced.php> (laatst bezocht op 14/05/2009).

⁶⁵ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 39, 47, 59.

⁶⁶ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 40.

⁶⁷ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 43.

⁶⁸ Opmerkingen van de vzw MIVS over het IACSSO-werkdocument inzake Transcendente Meditatie, 09/10/2008.

⁶⁹ *Onderzoek betreffende sekten*, Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1983-1984, n°4, p.99.

⁷⁰ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 51.

Transcendente Meditatie wordt een «passende gedachte»⁷² gekozen zoals die wordt waargenomen op het oppervlakkige bewustzijnsniveau en geeft de techniek via de staat van ontspanning die aldus intreedt, de geest de mogelijkheid om naar binnen te treden, het niveau van een gerijpte gedachte te verlaten en geleidelijk op te gaan in de verschillende ontwikkelingsstadia ervan totdat de laag bereikt wordt waar zij gevormd wordt, haar Bron «die het domein van het Zijn is»⁷³. De beoefenaar beleeft op die manier een transcendentale ervaring⁷⁴. Door regelmatig contact met deze bron via de *Transcendente Meditatie* kan een vierde bewustzijnstoestand worden bereikt: het transcendent bewustzijn of zuiver bewustzijn.

17. In een door de beweging gepubliceerd boek dat wetenschappelijke studies over de *Transcendente Meditatie* bevat, staat te lezen dat deze ontdekking van een vierde bewustzijnstoestand «voor het wetenschappelijk onderzoek ontegenzeggelijk een ontwikkeling betekent waarvan het belang veel diepgaander en verstrekkender is dan alle andere wetenschappelijke ontdekkingen van deze eeuw samen»⁷⁵.

Door herhaalde ervaring van het transcendent bewustzijn kunnen achtereenvolgens drie andere hogere bewustzijnstoestanden bereikt worden: het kosmisch bewustzijn, het verfijnd kosmisch bewustzijn en het eenheidsbewustzijn⁷⁶. Elke bewustzijnstoestand heeft «unieke fysiologische kenmerken, met een volledige en geïntegreerde hersenwerking tot gevolg. De subjectieve ervaring van die hogere bewustzijnstoestanden is er een van onverstoorbare innerlijke rust en een gevoel van absoluut vervuld-zijn. Deze ervaring levert ons nieuwe inzichten en een meeromvattend begrip van het leven op, waardoor wij erin slagen onze doelstellingen zonder inspanning te bereiken»⁷⁷.

In dat laatste bewustzijnsniveau heeft het individu het stadium van verlichting bereikt; hij ervaart zichzelf en de buitenwereld als manifestaties van het eeuwige Zijn⁷⁸.

IV. b. Praktijk

18. De vertegenwoordigers van de vzw *MIVS* presenteren de *Transcendente Meditatie* als een «eenvoudige geestelijke mentale techniek»⁷⁹ waarbij «geestelijk»⁸⁰ moet worden begrepen als volgt: «het is geen fysische techniek (...) het gebeurt louter via het mentale of geestelijke proces, en «geestelijk» is dan niet gelijk aan «spirituele» of «religieuze» en dergelijke»⁸¹.

19. Centraal in de *Transcendente Meditatie* staat een gebruik dat overeenkomt met de *japa** uit de hindoetraditie, het opzeggen van een *mantra**⁸².

Het specifieke karakter van dat gebruik in het kader van de *Transcendente Meditatie* is ingegeven door drie kenmerken:

⁷¹ BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 10.

⁷² MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 69.

⁷³ BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 10; MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 69.

⁷⁴ Opmerkingen van de vzw MIVS over het IACSSO-werkdocument inzake *Transcendente Meditatie*, 09/10/2008.

⁷⁵ ORME-JOHNSON D., FARROW J.T. (eds), *Scientific Research on the Transcendental Meditation Program*. Collected Papers. Vol. 1, RFA: MERU Press, 1976, op <http://www.gilray.ca/MT/MT.html> (laatst bezocht op 06/10/2008).

⁷⁶ BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 164; O'CONNELL David F., ALEXANDER (eds), *Self Recovery. Treating Addictions Using TM and Maharishi Ayur-Veda*, Binghamton: Harrington park Press, 1995.

⁷⁷ http://www.totalbrain.ch/?page_id=32, kondigt conferenties in Frans-Zwitserland aan, georganiseerd door de *International Association for the Advancement of the Science of Creative Intelligence* (laatst bezocht op 14/05/2009).

⁷⁸ *Onderzoek betreffende sekten*, Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1983-1984, n°4, p. 99.

⁷⁹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

⁸⁰ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

⁸¹ «Het is geen fysische techniek (...) het gebeurt louter via het mentale of geestelijke proces, en geestelijk is dan niet gelijk aan spirituele of religieuze en dergelijke. Het gaat dus over een mentaal proces via het proces van denken, dat bedoelen we met geestelijk», Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

⁸² RINEHART Robin (ed.), *Contemporary Hinduism. Ritual, Culture, and Practice*, Santa Barbara: ABC-Clio, 2004, p. 394; MELTON J. Gordon, *Encyclopedia of American Religions*, Detroit/London: Gale, 1999, p. 932; JONES Constance A., RYAN James D., *Encyclopedia of Hinduism*, New York: Facts on File, 2007, p. 452.

- het proces zou volledig natuurlijk verlopen en inspanning noch concentratie vergen;
- de herhaling van de klank gebeurt niet vocaal;
- de *mantra** is niet verbonden aan enige betekenis⁸³.

De mantra stamt uit de Vedische traditie, maar volgens de beweging heeft het feit dat hij ontleend is aan deze specifieke cultuur geen impact op de uitwerking ervan; deze komt louter voort uit de fysieke waarde van de voortgebrachte klank⁸⁴.

20. Iedereen kan vanaf vierjarige leeftijd de techniek aanleren⁸⁵.

De inleidende cursus *Transcendente Meditatie* kreeg zijn huidige, definitieve vorm begin jaren '60⁸⁶. Het gaat om een zevenstappenproces waarna de kersverse TM-beoefenaar even efficiënt zal kunnen mediteren als iemand die reeds 20 jaar aan meditatie doet⁸⁷:

1) De inleidende lezing (ca. 1½ uur) wordt op de website van de vzw *MIVS* als volgt voorgesteld: «Geeft informatie over de effecten van de TM-techniek op geest, lichaam, gedrag en omgeving»⁸⁸.

2) Voorbereidende lezing (ca. 1 ½ uur): «Legt uit hoe de TM-techniek werkt en waar hij zijn oorsprong heeft. Aan het einde van deze lezing kunt u zich opgeven voor een TM-basiscursus»⁸⁹.

3) «Kort persoonlijk onderhoud» - (10 minuten) – «U maakt kennis met uw TM-docent, waarbij u een afspraak kunt maken voor de persoonlijke instructie. (Stap 3 is meestal aansluitend op stap 2)»⁹⁰.

4) Persoonlijke instructie (ca. 2 uur): systematisch en «strikt individueel»⁹¹, zij verloopt als volgt:

- Elke instructie-kandidaat wordt verzocht «(...) verse bloemen, wat fruit en een nieuwe witte zakdoek mee te brengen (...)»⁹².
- Deze objecten worden op een altaar⁹³ gelegd tijdens een *puja**, de ceremonie die het begin van de sessie inluit en waarop de leraar « een stuk dankzegging doet aan zijn leermeester»⁹⁴.
- Tegenover het altaar met daarboven een portret van Guru Dev⁹⁵ zegt de leraar een tekst in het Sanskriet op⁹⁶.

⁸³ HUNT Stephen J., *Alternative Religions: A Sociological Introduction*, Hampshire: Ashgate, 2003, p. 198.

⁸⁴ « Nu, elke mantra is een klank, als je die klank gebruikt, dan zou je die in een trillingsfrequentie kunnen omzetten (...) Het effect van de trillingsfrequentie maakt dat in uw hersenen er een bepaald proces ontstaat en geïnduceerd wordt », onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

⁸⁵ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html, site van de vzw MIVS (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁸⁶ ORME-JOHNSON D., FARROW J.T. (eds), *Scientific Research on the Transcendental Meditation Program*. Collected Papers. Vol. 1, RFA: MERU Press, 1976, op <http://www.gilray.ca/MT/MT.html> (laatst bezocht op 06/10/2008).

⁸⁷ Maharishi Spiritual Center v. North Carolina Tax Commission, North Carolina Court of Appeals, NO. COA01-644, 20 August 2002 op <http://www.aoc.state.nc.us/www/public/coa/opinions/2002/010644-1.htm> (laatst bezocht op 04/09/2008).

⁸⁸ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html, site van de vzw MIVS (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁸⁹ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html, (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁹⁰ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html, (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁹¹ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html, (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁹² BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 24 ; <http://minet.org/steps.html>, Site *Meditation Information Network* (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁹³ MEANS Pat, *Im Irrgarten Östlicher Mystik. Östliche Jugendreligionen unter die Lupe genommen*, s.l.: Telos, 1976, p. 133.

⁹⁴ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

⁹⁵ <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A697494>, (laatst bezocht op 04/09/2008) ; KRANENBORG R., *Oosterse geloofsbewegingen in het Westen*, Ede : Zomer en Keuning, 1982, p. 95.

⁹⁶ gedeeltelijke vertaling naar het Engels: « *Invocation Whether pure or impure, where purity or impurity is permeating everywhere, whoever opens himself to the expanded vision of unbounded awareness gains inner and outer purity.*

Invocation To the Lord Narayana, to lotus-born Brahma the Creator, to Vashishtha, to Shakti and his son Parashar, To Vyasa, to Shukadeva, to the great Gaudapada, to Govinda, ruler among the yogis, to his disciple, Shri Shankaracharya, to his disciples Padma Pada and Hasta Malaka And Trotacharya and Vartika-Kara, to others, to the tradition of our Master, I bow down.

To the abode of the wisdom of the Shrutis, Smritis and Puranas, to the abode of kindness, to the personified glory of the Lord, to Shankara, emancipator of the world, I bow down.

To Shankaracharya the redeemer, hailed as Krishna and Badarayana, to the commentator of the Brahma Sutras, I bow down.

To the glory of the Lord I bow down again and again, at whose door the whole galaxy of gods pray [sic] for perfection day and night.

Deze *puja** zou door de deelnemers anders begrepen worden naargelang hun graad van afhankelijkheid jegens de beweging. Ten overstaan van de nieuw ingewijden zou de *puja** uitgelegd worden als een welkomstritueel waarmee de leraar de lijn van de spirituele leermeesters vereert, terwijl de leraars de ceremonie opvatten als een manier om hun eigen bewustzijns-evolutie te bespoedigen⁹⁷. Na de *puja** geeft de TM-leraar, hiertoe gemachtigd door de beweging⁹⁸, de nieuw ingewijde diens *mantra** en onderricht hij hem in de juiste aanwending ervan⁹⁹.

Die *mantra** wordt speciaal gekozen voor de leerling. Het feit dat die «keuze is afgestemd op elk individu, is van cruciaal belang»¹⁰⁰; een slecht gekozen mantra kan immers «kwelijke gevolgen hebben»¹⁰¹.

Sommige ex-leden van de beweging beweren dat de *mantra** gekozen wordt op basis van leeftijd en geslacht van de leerling, uit een lijst van niet meer dan zestien mantra's¹⁰². David Goa en Harold G. Coward, voormalig directeur van het *Centre for Studies in Religion and Society* aan de University of Victoria (Canada), stellen dat – los van de specifieke context van de *Transcendente Meditatie* – volgens de Indiase traditie de keuze van de *mantra** veelbetekenend is. De energieën ervan moeten in evenwicht zijn met de karmapredicties van degene die hem ontvangt. Een ongeschikte *mantra** vergroot de instabiliteit en het gebrek aan innerlijke harmonie. Voorts kan het gebruik ervan zonder toezicht gevaar opleveren¹⁰³.

5) tot 7). Drie sessies «Bespreking van uw (meditatie)ervaringen»¹⁰⁴ (ongeveer 1 ½ uur elk).

21. De cursus duurt bij benadering negen uur, verdeeld over zes dagen, waarvan «de laatste 4 op elkaar moeten volgen»¹⁰⁵. De inhoud ervan is vertrouwelijk, net als de ontvangen *mantra**; degene die hem krijgt, belooft hem nooit te zullen onthullen¹⁰⁶. Volgens de vertegenwoordigers van de beweging is deze vertrouwelijkheid noodzakelijk. Zij voorkomt immers dat bij de nieuw ingewijde vooroordelen opkomen en handhaaft de integriteit van de techniek door de generaties heen¹⁰⁷.

22. Thans bedragen in België de tarieven voor deze basiscursus 1200 euro voor volwassenen (tegenover 2000 euro in 2007)¹⁰⁸, 500 euro voor studenten, 1800 euro voor gezinnen en 600 euro voor personen in financiële moeilijkheden¹⁰⁹.

De prijzen omvatten het zevenstappenprogramma alsook een regelmatige follow-up naar rato van een of twee keer per week gedurende de vier daaropvolgende maanden¹¹⁰.

Adorned with immeasurable glory, preceptor of the whole world, having bowed down to Him we gain fulfillment. Skilled in dispelling the cloud of ignorance of the people, the gentle emancipator, Brahmananda Sarasvati, the supreme teacher, full of brilliance, Him I bring to my awareness...” op http://www.behind-the-tm-facade.org/transcendental_meditation-religion.htm, (laatst bezocht op 15/05/2009).

⁹⁷ MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005, p. 156.

⁹⁸ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

⁹⁹ KRANENBORG R., *Oosterse geloofsbewegingen in het Westen*, Ede: Zomer en Keuning, 1982, p. 95; onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

¹⁰⁰ BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 16.

¹⁰¹ BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis, *La Méditation Transcendantale ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l.: Les éditions de l'Age de l'illumination, 1979, p. 16.

¹⁰² BARRETT David, *The New Believers. Sects, Cults and Alternative Religions*, London: Cassell & Co, 2001, p.279.

¹⁰³ COWARD Harold G., GOA David J., *Mantra. Hearing the Divine in India and America*, New York: Columbia University Press, 2004, p. 54.

¹⁰⁴ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html (laatst bezocht op 15/05/2009).

¹⁰⁵ ORME-JOHNSON D., FARROW J.T. (eds), *Scientific Research on the Transcendental Meditation Program*. Collected Papers. Vol. 1, RFA: MERU Press, 1976 op <http://www.gilray.ca/MT/MT.html> (laatst bezocht op 06/10/2008); inleidende lezing *Transcendente Meditatie georganiseerd door de vzw MIVS te Brussel* op 06/05/2009.

¹⁰⁶ *Maharishi Spiritual Center v. North Carolina Tax Commission*, North Carolina Court of Appeals, NO. COA01-644, 20 August 2002 op <http://www.aoc.state.nc.us/www/public/coa/opinions/2002/010644-1.htm> (laatst bezocht op 04/09/2008); <http://minet.org/steps.html>, site *Meditation Information Network* (laatst bezocht op 15/05/2009).

¹⁰⁷ *Meditation Practices for Health: State of the Research*, Evidence Report / Technology Assessment, n° 155, AHRQ Publications n° 07-E010, juni 2007, p. 29; onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

¹⁰⁸ Informatie ontvangen tijdens een onderhoud op 26 februari 2007 met twee Belgische vertegenwoordigers van de beweging.

¹⁰⁹ Onderhoud tussen IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

De meditatiebeoefenaars worden aangemoedigd om zich regelmatig te onderwerpen aan een verificatieprocedure¹¹¹. De leraar, die «moet toezien op de ervaringen van diegene die dat pad volgt»¹¹² gaat zich op die manier ervan vergewissen dat de meditatie correct wordt beoefend en staat de beoefenaar bij wanneer deze met specifieke moeilijkheden zou kampen¹¹³.

23. De *Transcendente Meditatie* kan enkel worden overgebracht via zulk persoonlijk onderricht. Naar de woorden van Maharishi Mahesh Yogi (1963): «Het is een zeer specifieke en delicate praktijk. Het is van belang dat zij enkel onderricht wordt door een erkende leraar afkomstig van een (in het kader van het wereldplan opgerichte) onderwijscentrum»¹¹⁴, dat wil zeggen een leraar die zijn opleiding en erkenning gekregen heeft van de beweging.

Om leraar te worden (of gouverneur, een andere gangbare term binnen de beweging) moet een residentiele opleiding van 5 maanden gevolgd worden. De prijs wordt bepaald volgens de plaats waar de opleiding georganiseerd wordt. Zo bedroeg de kostprijs van een cursus die onlangs in Bulgarije werd verstrekt, ongeveer 10 000 euro¹¹⁵. Een andere, oudere bron maakt gewag van een opleiding bestaande uit twee cursussen met een duur van 6 tot 9 maanden, gevolgd door een stageperiode van eveneens 6 tot 9 maanden¹¹⁶.

Een advertentie van de vereniging *Maharishi Ved Vigyan Vishwa Vidyapeetham* (India) somt een aantal voorwaarden op waaraan de deelnemers van deze lerarenopleiding moeten voldoen: een zuiver *sattvisch** leven leiden, vegetariër zijn, in goede gezondheid verkeren en een juiste ingesteldheid bezitten, blijk geven van devotie en een absoluut geloof in de Vedische cultuur en tradities, eenvoudig en eerlijk zijn, tabak noch alcohol noch geneesmiddelen zonder voorschrift gebruiken¹¹⁷. De leraars kunnen ook nog rehomologatiecursussen volgen¹¹⁸.

Volgens de vertegenwoordigers zou de beweging 24 leraars in België tellen¹¹⁹.

In het buitenland hebben verscheidene leraars beslist met de beweging te breken en de aangeleerde techniek vanuit een andere context te onderrichten. Zo zijn er de *Transcendente Diepte Meditatie* in Nederland¹²⁰ en de vereniging *Transcendental Meditation Independent UK*, opgericht door twee leraars die de organisatie in de jaren '90 verlieten uit onvrede met de «aanmerkelijke verhoging van de les gelden»¹²¹.

De beweging zelf stelt dat de enige feitelijke gevolgtrekking die kan worden gemaakt uit dit vertrek is dat «verscheidene TM-leraaars ervoor gekozen hebben de techniek onder een andere naam en tegen een lagere prijs aan te bieden door niet langer bij te dragen aan de goede doelen van de TM-organisatie, en het ganse honorarium voor zichzelf te houden. De TM-organisatie kan zich niet garant stellen voor de kwaliteit van het onderricht door deze TM-leraaars»¹²².

¹¹⁰ «Daarna is er nog gedurende vier maanden een regelmatige opvolging, wekelijks of tweewekelijks, en bijeenkomsten voor een verificatie en extra kennis, en ook mogelijkheden tot persoonlijke verificatie. En daarna kan de cursist de leraar steeds terug contacteren, mochten er vragen zijn of mocht er een verificatie nodig zijn en kunnen er ook bijeenkomsten voor extra kennis bijgewoond worden », onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

¹¹¹ NEEDLEMAN Jacob, *The New Religions. The Teachings of the East – their special meaning for young Americans*, New York: Pocket Book, 1972, p. 140.

¹¹² MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 75.

¹¹³ NEEDLEMAN Jacob, *The New Religions. The Teachings of the East – their special meaning for young Americans*, New York: Pocket Books, 1972, p. 140.

¹¹⁴ MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris: Editions Robert Laffont, 1976, p. 76.

¹¹⁵ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

¹¹⁶ EGGENBERGER Oswald, *Die Kirchen, Sondergruppen und religiösen Vereinigungen. Ein Handbuch*, Zürich: TVZ, 1994, p. 266.

¹¹⁷ <http://www.careerage.com/dispjob.php?file=/20080925/82f5185568a5b0596a8b5353a8cce2c3.html&kwd=training>, (laatst bezocht op 15/07/2009).

¹¹⁸ <https://invincibleamerica.secsites.com/recertification> (laatst bezocht op 17/07/2008).

¹¹⁹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

¹²⁰ <http://www.tdminfo.nl> (laatst bezocht op 22/10/2007).

¹²¹ nvdv: « *the substantial increase in course fees* », <http://www.tm-meditation.co.uk/index1.htm> (laatst bezocht op 15/05/2009).

¹²² nvdv: « Several TM teachers have chosen to offer the technique under another name and for a lower price, by not contributing any longer to the charitable goals of the TM organization and keep the complete fee for themselves. The TM organization does not ensure the quality of the teaching for those TM teachers », commentaar vanwege de vzw MIVS op het IACSSO-werkdocument inzake *Transcendente Meditatie*, 09/10/2008.

24. Eenmaal de techniek onder de knie, wordt de TM 's ochtends en 's avonds «gedurende 15 tot 20 minuten (beoefend), zittend in een gemakkelijke stoel», met gesloten ogen. «Door de TM ervaart men een toestand van rust die tweemaal dieper is dan tijdens de slaap, waardoor stress en diepe vermoeidheden oplossen. Zo wordt de oorzaak van de meeste ziekten [en problemen die zich in het leven kunnen manifesteren] weggenomen (...)»¹²³. De website van de vzw MIVS meldt voorts: «Na de afronding van de TM-basiscursus kunt (u) gebruik maken van persoonlijke begeleiding en vervolglezingen in alle TM-centra in België»¹²⁴.

IV. c. Beoogde effecten van de praktijk – Wetenschappelijkheid

25. Volgens de beweging is het transcendente bewustzijn de bron van alle scheppingskracht, het domein van alle natuurwetten. Wanneer iemand dit diepste existentiële niveau gaat ervaren, worden al zijn activiteiten gaandeweg geharmoniseerd met de natuurwet. De natuurwet heerst over alles in het volmaakt geordende universum; wanneer iemand zich hiernaar richt door in contact te treden met het «verenigde veld» stelt hij vast dat zijn bestaan «op natuurlijke wijze evolueert»¹²⁵.

Volgens auteur Robert Swami Persaud lijkt de beweging zich niet te kunnen onttrekken aan de inflatie van superlatieven die gebezigd worden om de effecten van deze techniek te beschrijven¹²⁶. Volgens Michael Hill zijn de aanspraken van de *Transcendente Meditatie* een stellige exemplificatie van de thema's «superioriteit en triomf» die naar voren zijn gebracht door socioloog Bryan Wilson, met nadruk op «onoverwinnelijkheid», «creativiteit» en «onfeilbaarheid»¹²⁷. Hij verwijst voorts naar de strijdbare attitude van de beweging, met haar bewering dat haar vorm van meditatie superieur is aan de andere vormen¹²⁸.

De lijst van de gunstige effecten zoals gepresenteerd door de beweging, is te lang voor een volledige weergave¹²⁹. Deze omvat namelijk:

→1) Op individueel vlak

Volgens haar vertegenwoordigers levert de *Transcendente Meditatie* bijzonder concrete en overtuigende resultaten op in de volgende domeinen: ontwikkeling van de intelligentie, ontplooiing van de creativiteit, ruimere inzichten, verminderde angst, daling van de bloeddruk, minder ziekenhuisopnames, minder geneeskundige verzorging, diepe fysiologische rust, zelfontwikkeling, verminderd druggebruik, persoonlijke ontwikkeling, minder conflicten, minder dodelijke ongevallen, sterker geheugen, omkering van het verouderingsproces, betere arbeidsbetrekkingen¹³⁰.

→2) Op collectief vlak

26. De *Transcendente Meditatie* bezit een sociaal aspect dat tot uiting komt in het zogenaamde «Maharishi Effect», aldus de beweging, een van de kernbegrippen van de organisatie en door socioloog Mikael Rothstein als soteriologisch bestempeld¹³¹.

¹²³ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html (laatst bezocht op 26/07/2007).

¹²⁴ http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/frames.html (laatst bezocht op 15/05/2009).

¹²⁵ nvdv: «naturally move in a more evolutionary direction», <http://www.transcendentalconsciousness.com/consciousness.htm> (laatst bezocht op 06/10/2008).

¹²⁶ SWAMI PERSAUD Robert H., *Licht op Hindoeïsme*, Utrecht: Servire, 1992, p. 163.

¹²⁷ nvdv: «The claims of TM clearly exemplify the «superiority and triumph» themes identified by Wilson, with their emphasis on «invincibility», «creativity», and «infallibility»», HILL Michael, New Zealand's Manipulationist Milieu, in BARKER Eileen, BECKFORD James E., DOBBELAERE Karel (eds), *Secularization, Rationalism and Sectarianism*, Oxford: Clarendon Press, 1993, p. 154.

¹²⁸ HILL Michael, New Zealand's Cultic Milieu, in WILSON Bryan (ed.), *Religion: Contemporary Issues. The All Souls Seminars in the Sociology of Religion*, London: Bellew Publishing, 1992, p. 230.

¹²⁹ HILL Michael, New Zealand's Cultic Milieu, in WILSON Bryan (ed.), *Religion: Contemporary Issues. The All Souls Seminars in the Sociology of Religion*, London: Bellew Publishing, 1992, p. 229.

¹³⁰ <http://www.mt-genève.ch/Recherche.htm> (laatst bezocht op 29/08/2006).

¹³¹ ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996, p. 75.

Volgens de beweging draagt elk individu, al dan niet willens en wetens, bij tot een collectief bewustzijn. Dat elk individu invloed heeft op alle anderen via het collectief bewustzijnsveld geldt als een autonoom proces, een natuurwet¹³². Dankzij het «Maharishi Effect», waarbij gesuggereerd wordt dat de geestestoestand van het ene individu het gedrag van anderen vanop afstand kan beïnvloeden, zou volgens de beweging de samenleving niet langer onderhevig zijn aan enig conflict of negatieve invloed mits een voldoende aantal individuen de *Transcendente Meditatie* beoefent¹³³. Maharishi Mahesh Yogi beweerde aldus dat wanneer 1% van de inwoners van een stad het *Transcendente Meditatie*-programma volgde, zulks een afname van de misdaad, ongelukken en ziekten in de samenleving zou teweegbrengen¹³⁴. In 1978¹³⁵ begint de beweging te spreken over een «Uitgebreid Maharishi Effect» voor de beschrijving van een situatie waarin datzelfde effect sterker is¹³⁶: «de vierkantswortel van 1% van de bevolking die samen het *MT-sidhi** programma beoefent op eenzelfde plaats leidt tot coherentie binnen het collectief bewustzijn»¹³⁷.

Sinds de jaren '70 zijn de effecten van de *Transcendente Meditatie* in tal van studies aan bod gekomen, wat mede gezorgd heeft voor de popularisering van de praktijk ervan¹³⁸. De beweging verwijst naar meer dan 600 onderzoeken die verricht zijn in meer dan 200 onafhankelijke onderzoeksinstituten, in meer dan 30 landen¹³⁹.

27. In 1977 bundelden David-Orme Johnson, voormalig leraar aan de *Maharishi University of Management*¹⁴⁰, en John T. Farrow voor het eerst deze studies in een werk getiteld *Scientific Research on the Transcendental Meditation Program: collected papers, volume 1*; nadien aangevuld met zes andere delen. Uit die compilatie blijkt dat de *Transcendente Meditatie* enkel gunstige effecten heeft. Volgens de vertegenwoordigers van de beweging is dit onderzoek een fundamenteel kenmerk van de *Transcendente Meditatie* beweging, en bewijst dit dat zij ongevaarlijk en nuttig voor de samenleving is¹⁴¹.

Andere studies over de effecten van de *Transcendente Meditatie* komen tot andere conclusies of stellen de wetenschappelijke geldigheid ervan in vraag.

28. Twee studies van Peter H. Canter en Edzard Ernst concluderen ten eerste dat op basis van de aselechte studies niet kan worden bewezen dat de *Transcendente Meditatie* specifieke en cumulatieve positieve effecten heeft op de cognitieve functie, andere dan die welke in de hand gewerkt worden door de effecten gecreëerd door de praktijk of door de verwachting/motivatie¹⁴²; en ten tweede dat alle aselechte klinische studies over de effecten van de *Transcendente Meditatie* op de bloeddruk die tot 2004 zijn gepubliceerd aanzienlijke methodologische tekortkomingen vertonen en mogelijkwijs vertekend zijn door het feit dat de auteurs ervan lid zijn van de beweging. Volgens Peter Canter en Edzard Ernst kan bijgevolg onmogelijk worden uitgemaakt of de *Transcendente Meditatie* al dan niet een cumulatief positief effect op de bloeddruk heeft¹⁴³.

¹³² <http://www.truthabouttm.org/truth/SocietalEffects/index.cfm> (laatst bezocht op 18/05/2009).

¹³³ ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996, p. 75.

¹³⁴ Mike TOMPKINS, The Growth of Maharishi's Movement: Celebrating 40 years of Success Around the World, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history.htm> (laatst bezocht op 16.03.07).

¹³⁵ Mike TOMPKINS, The Growth of Maharishi's Movement: Celebrating 40 years of Success Around the World, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history> (laatst bezocht op 16.03.07).

¹³⁶ Opmerkingen van de vzw MIVS bij het IACSSO-werkdocument inzake *Transcendente Meditatie*, 09/10/2008.

¹³⁷ nvdv: "the square root of 1% practicing the TM-Sidhi program together in one place produces coherence in collective consciousness". TOMPKINS Mike, The Growth of Maharishi's Movement: Celebrating 40 years of Success Around the World, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history.htm> (laatst bezocht op 16.03.07).

¹³⁸ MELTON Gordon J., *Encyclopedia of American Religions*. Gale, 1999, p. 932.

¹³⁹ Opmerkingen van de vzw MIVS bij het IACSSO-werkdocument inzake *Transcendente Meditatie*, 09/10/2008.

¹⁴⁰ <http://www.truthabouttm.org/truth/SocietalEffects/index.cfm> (laatst bezocht op 18/05/2009).

¹⁴¹ « This research is a fundamental feature of the TM movement's nature, usefulness to society and claim to being a safe and benign organisation », opmerkingen van de vzw MIVS bij het IACSSO-werkdocument inzake *Transcendente Meditatie*, 09/10/2008.

¹⁴² nvdv: « no convincing evidence from randomised controlled trials that Transcendental Meditation has specific and cumulative positive effects on cognitive function other than those fostered by practice effects or an expectation/motivation effect », CANTER Peter H., ERNST Edzard, « The cumulative effects of Transcendental Meditation on cognitive function. A Systematic review of randomised controlled trials » in *Wiener Klinische Wochenschrift. The middle European journal of medicine*, 115, 21-22, 2003, pp. 758-766.

¹⁴³ nvdv: « All the randomized clinical trials of TM for the control of blood pressure published to date (2004) have important methodological weaknesses and are potentially biased by the affiliation of authors to the TM organization. There is at present insufficient good-quality

Een partiële lijst van studies staat vermeld in een informatiebrief van een steungroep voor ex-leden van de *Transcendente Meditatie*¹⁴⁴.

29. Een rapport werd opgemaakt op initiatief van de *University of Alberta Evidence-based Practice Center* (Canada) ten behoeve van het *Agency for Healthcare Research and Quality – U.S. Department of Health and Human Services*. Dat rapport heeft betrekking op de effecten van de meditatiepraktijken, waaronder de *Transcendente Meditatie*, op de gezondheid. Daarin staan de volgende conclusies opgetekend:

«Het domein van het onderzoek naar de meditatiepraktijken en de therapeutische toepassingen ervan is omgeven door vraagtekens. De bestaande literatuur geeft geen uitsluitsel over de therapeutische effecten van de meditatiepraktijken. Er moet grootschaliger onderzoek worden gevoerd naar de wijze waarop de meditatie kan worden gedefinieerd, met bijzondere aandacht voor de soorten definities. Een nauwkeurige begripsdefinitie van de meditatie is noodzakelijk en er moeten operationele definities worden ontwikkeld. Het gebrek aan hoogkwalitatief bewijsmateriaal maakt duidelijk dat er grotere zorgvuldigheid aan de dag moet worden gelegd bij de keuze en omschrijving van de bestudeerde interventies, controles, populaties en resultaten, zodanig dat de onderzoeksresultaten kunnen worden vergeleken en de effecten van de meditatiepraktijken gemeten met een grotere betrouwbaarheid en geldigheid. Op basis van de beschikbare bewijselementen kunnen geen vaststaande conclusies omtrent de effecten van de meditatiepraktijken op gezondheidsvlak worden opgesteld. De verdere studies over de meditatiepraktijken moeten uiterst nauwkeurig zijn wat hun opzet, uitvoering, analyse en verslaggeving van de resultaten betreft»¹⁴⁵.

30. Op verzoek van het Centrum verstrekte de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België op 25 april 2009 een advies «over de eventuele wetenschappelijke aspecten van de TM in relatie tot de volksgezondheid en het welzijn van het menselijk individu», dat concludeert: «er bestaat thans geen enkel sluitend bewijs voor de superioriteit van de TM ten aanzien van andere vormen van meditatie. Er bestaat evenmin enig theoretisch argument waaruit de superioriteit van deze vorm van meditatie zou kunnen blijken. De beweringen van de TM-beweging betreffende de wetenschappelijk vastgestelde superioriteit van de meditatietechniek die zij voorstaat zijn dus geheel onjuist.» (cf. bijlage 2).

V. LIDMAATSCHAP VAN DE BEWEGING

31. De beweging beweert wereldwijd zes miljoen leden te tellen¹⁴⁶. Voor België zou het aantal ingewijden in de hierboven beschreven *Transcendente Meditatie* techniek tussen de 8000 en 10000 bedragen¹⁴⁷. Een artikel uit *De Standaard* van 1978 stelt dat destijds 5000 personen de *Transcendente Meditatie* beoefenden, verspreid over acht centra: Brussel, Antwerpen, Leuven, Hasselt, Gent, Brugge,

evidence to conclude whether or not TM has a cumulative positive effect on blood pressure », CANTER, ERNST, *Journal of Hypertension*, 22 (11), pp. 2049-2054, November 2004 op <http://www.jhypertension.com/pt/re/jhypertension/abstract.00004872-200411000-00002.htm?jsessionid=LqzYF3TB2QqwqQvFWVn2B5tyjs2GWLk0FC9fLVNNpVwspP1BCwhD!851130288!181195628!8091!-1> (laatst bezocht op 01/07/2008).

¹⁴⁴ A Partial Research Review. Limitations, Harms, Losses from the Practice of Transcendental Meditation, *TM-EX Newsletter*, Transcendental Meditation ex-members support group, Volume VI, N° 1, Winter 1994 op <http://minet.org/Documents/TM-research-review>.

¹⁴⁵ nvdv: « *The field of research on meditation practices and their therapeutic applications is beset with uncertainty. The therapeutic effects of meditation practices cannot be established based on the current literature. Further research needs to be directed towards the way in which meditation may be defined, with specific attention paid to the kinds of definitions that are created. A clear conceptual definition of meditation is required and operational definitions should be developed. The lack of high-quality evidence highlights the need for greater care in choosing and describing the interventions, controls, populations, and outcomes under study so that research results may be compared and the effects of meditation practices estimated with greater reliability and validity. Firm conclusions on the effects of meditation practices in healthcare cannot be drawn based on the available evidence. It is imperative that future studies on meditation practices be rigorous in the design, execution, analysis, and reporting of the results* », *Meditation Practices for Health : State of the Research*, prepared for the Agency for Healthcare Research and Quality, by University of Alberta Evidence-based Practice Center, Evidence Report / Technology Assessment, n° 155, AHQR publication, n° 07-E010, juni 2007, p.6.

¹⁴⁶ Nota vanwege de vzw MIVS gericht aan het IACSSO op 6 maart 2007 ; CLARKE Peter B. (ed), *Encyclopedia of New Religious Movements*, London: Routledge, 2006, p. 573.

¹⁴⁷ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

Luik en Charleroi¹⁴⁸. Een vertegenwoordiger van de beweging die het «Maharishi Effect» (cf. infra) aanhaalt, beweerde in dat artikel dat Malmedy tot een van de 11 000 steden behoorde waarin de verhouding van 1 meditatiebeoefenaar op 100 inwoners bereikt was. In 1988 maakte het *Belgian Business Magazine* gewag van 14 000 TM'ers in België¹⁴⁹.

In alle gevallen gaat het om een schatting van het totaal aantal personen dat in contact gekomen is met de beweging door het volgen van de inleidende lezing betreffende de meditatieve basistechniek die - om de kwalificatie van sociologen William Sims Bainbridge en Rodney Stark te hanteren - «niets meer inhield dan een kortstondige ervaring in zelfontwikkeling voor hen, behalve voor een miniem aantal onder hen dat in contact getreden is met de beweging¹⁵⁰».

32. Een analyse van de *Transcendente Meditatie* moet immers rekening houden met de interne differentiatie binnen de beweging, waardoor verschillende lidmaatschapsstatuten kunnen worden onderscheiden.

Volgens sociologen Steve Bruce en Alan Aldridge hebben de meesten deelgenomen aan de activiteiten van de beweging in de hoedanigheid van consument. Zij hebben de basistechniek van de *Transcendente Meditatie* aangeleerd zonder dat dit een verandering in hun geloofssysteem behoeft¹⁵¹. Volgens Daniel Jackson gaan de meesten onder de nieuwe meditatiebeoefenaars na de initiatie opnieuw hun eigen weg¹⁵² en blijven zij misschien mediteren,¹⁵³ maar dan zonder formeel contact met de beweging te onderhouden¹⁵⁴.

Naast deze basis telt de beweging een vastere ledenkern die voor continuïteit en stabiliteit zorgt: «een kern van geëngageerde leden die meer geavanceerde technieken beoefenen» zoals de *sidhis** (cf. infra)¹⁵⁵, «een vaste kring van beoefenaars (...) die redelijkerwijs als discipelen zouden kunnen worden omschreven»¹⁵⁶.

Socioloog Mikael Rothstein legt uit dat de religieuze identificatie of, omgekeerd, de associatie van de *Transcendente Meditatie* met de beweging van het menselijk potentieel afhangen van het feit of iemand tot de kern van de beweging dan wel tot de periferie behoort en zich als dusdanig slechts vagelijk met de beweging associeert en het ontologisch systeem van de *Transcendente Meditatie* niet als expliciet religieus beschouwt¹⁵⁷.

¹⁴⁸ DE ROECK Jef, *Transcendente Meditatie luidt Nieuwe Tijd in. "Geen grote wereldoorlog meer"*, *De Standaard*, 22/05/1978.

¹⁴⁹ ADRIANSENS Ivo, *TM'ers, gezonder en produktiever?*, *Belgian Business Magazine*, 1988, n°218, p. 102.

¹⁵⁰ nvdv: «*represented nothing more than a brief experiment in self-improvement for all but the tiniest portion of those who encountered it*», STARK Rodney, BAINBRIDGE William Sims, *The Future of Religion. Secularization, Revival, and Cult Formation*, Berkeley / Los Angeles / London: University of California Press, 1985 cité dans FINKE, Roger & STARK, Rodney, *The Churching of America 1776-1990. Winners and Losers in Our Religious Economy*, New Brunswick – New Jersey: Rutgers University Press, 1997, p. 241.

¹⁵¹ BRUCE Steve, *Religion in the Modern World. From Cathedral to Cults*, New York: Oxford University Press, 1996, pp. 179-180 ; ALDRIDGE Alan, *Religion in the Contemporary World. A Sociological Introduction*, Malden: Polity Press, 2000, p. 48-50.

¹⁵² nvdv: «*go their private ways*», JACKSON Daniel H., *The Rise and Decline of Transcendental Meditation*, in STARK Rodney, BAINBRIDGE William Sims, *The Future of Religion. Secularization, Revival, and Cult Formation*, Berkeley / Los Angeles / London : University of California Press, 1985, p. 288.

¹⁵³ Een studie verricht naar een groep van 505 nieuwe meditatiebeoefenaars, waarvan verslag is gemaakt in een doctoraatsverhandeling getiteld *The Transcendental Meditation technique: A new direction for smoking cessation programs* (1989), bevestigt dat « (...) 20 months after 505 individuals began TM, 29.7 percent were no longer meditating, 38.2 percent were occasional practitioners, 13.3 percent practiced TM once a day, and only 18.8 percent still practiced TM twice daily as instructed. Some people have long suspected that it is inaccurate for the TM movement to base assertions regarding the number of people who practice TM on the numbers of people who have been instructed », *TM-EX Newsletter*, Spring 1991 op <http://minet.org/Documents/miu-research>.

¹⁵⁴ STARK Rodney, BAINBRIDGE William Sims, *The Future of Religion. Secularization, Revival, and Cult Formation*, Berkeley / Los Angeles / London: University of California Press, 1985, p. 288.

¹⁵⁵ nvdv: «*an inner core of committed members who practice more advanced techniques*», ALDRIDGE Alan, *Religion in the Contemporary World. A Sociological Introduction*, Malden: Polity Press, 2000, p. 50.

¹⁵⁶ nvdv: «*strong inner circle of practitioners (...) who might sensibly be described as followers*», BRUCE Steve, *Religion in the Modern World. From Cathedral to Cults*, New York: Oxford University Press, 1996, p. 179.

¹⁵⁷ «*Any analysis of TM must take the internal differentiation in the group into consideration. As the participants of TM relate to the organization in many different ways, one cannot assume the same interest nor the same conviction among those in contact with the movement. (...) Depending on the level of initiation, TM-members may be classified as members of the periphery or as core-members. The peripheral members only identify very loosely with the organization and usually do not regard TM's ontological system as explicitly religious. To these persons TM appears to be a dimension of the so-called human potential movement described by sociologist Donald Stone. The core members, on the contrary, explicitly interpret their engagement with the group religiously. They identify deeply with the teaching of Maharishi and with TM as an organization. The representatives of the first sub-population have only gone through the primary initiation*

Ook andere gevarieerde bronnen over de realiteit van de beweging in verschillende landen bevestigen dat slechts een minderheid van meditatiebeoefenaars de stap zetten naar een hoger niveau van verbondenheid met de beweging, bijvoorbeeld door leraar te worden¹⁵⁸.

33. Naast de mogelijkheid om leraar *Transcendente Meditatie* te worden, zetten bepaalde leden hun verbondenheid met de beweging kracht bij door te gaan leven in een «gemeenschap van beoefenaars»¹⁵⁹. Dergelijke gemeenschappen bestaan bijvoorbeeld in de Verenigde Staten (*Maharishi Vedic City*¹⁶⁰), Groot-Brittannië (*Maharishi European Sidhaland*¹⁶¹) of Nederland (*Sidhadorp*, waar in 2008 ongeveer 350 volwassenen en 175 kinderen leefden¹⁶²).

Het hart van die gemeenschappen is een gebouw, de Koepel genaamd, de plaats waar de volwassenen samenkomen om gezamenlijk de *sidhis** te beoefenen of tweemaal daags te mediteren. In dit gebouw hebben ook tal van sociale activiteiten plaats¹⁶³.

34. Sommige leden gaan een sterker engagement aan en nemen deel aan het programma *Maharishi Purusha**. Het gaat om een voltijds programma voor mannelijke vrijgezellen die reeds het *MT-Sidhi** programma beoefenen. Het vraagt van de deelnemer een engagement van minimaal een jaar¹⁶⁴. Een gelijkaardig programma bestaat voor vrouwen: het programma *Mother Divine*¹⁶⁵.

De hiernavolgende informatie is afgeleid uit de conclusies van een enquête verricht door de *North Carolina Property Tax Commission* toen een *purusha**-groep en een *mother divine*-groep in Watauga County (VS) gehuisvest waren; zij geven een indicatie van het dagelijks leven binnen die groepen:

Op 1 januari 1999 besloeg de landeigendom van het *Maharishi Spiritual Center*¹⁶⁶ in Watauga County 61 percelen, goed voor 550 hectare.

De eigendom was opgesplitst in twee afdelingen: een exclusief mannelijke campus en een exclusief vrouwelijke.

Het mannenkwartier huisvestte meer dan 300 vrijgezellen, die een *purusha**-groep vormden. Elke dag van het jaar mediteerden deze *purusha** acht uur lang, van 7.00 tot 11.45 uur en van 16.30 tot 19.45 uur. De namiddag was gewijd aan activiteiten voor fondsenwerving of taken ten voordele van de entiteiten die verbonden zijn aan het *Maharishi Spiritual Center*. De *purusha** volgden voorts een educatief avondprogramma, van 20.30 tot 21.15 uur: bekijken van videobeelden, bijwonen van lezingen over de Vedische wetenschap, teleconferenties met Maharishi Mahesh Yogi, bespreking van items rond meditatie,... Er werd de deelnemers ook gevraagd om bovenop de inschrijvingskosten maandelijks 1000 dollar in te zamelen om hun pensionskosten en de onderhoudskosten van het centrum te dekken.

Het vrouwenkwartier was destijds bewoond door een groep van 100 vrouwen die het *Mother Divine* programma volgden, waarvan de dagelijkse collectieve meditatiepraktijk qua duur gelijkaardig is aan die van de *purusha*¹⁶⁷.

while the members of the latter in the majority of cases are siddhas (i.e. persons initiated into the TM-Sidhi techniques) and / or TM teachers », ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1996, p. 34.

¹⁵⁸ RINK Steffen. Post on nurel-I newsgroup list, 1 April 1999. Rink's organization: REMID, Religionswissenschaftlicher Medien- und Informationsdienst op http://www.adherents.com/Na/Na_633.html (laatst bezocht op 02/11/2008); WOODHEAD Linda, FLETCHER Paul, KAWANAMI Hiroko, SMITH David (eds), *Religions in the Modern World*, London: Routledge, 2002, p. 275; ROTHSTEIN Mikael, *Patterns of Diffusion and Religious Globalization, Temenos*, n° 32, 1996, pp. 195-220 op <http://wab.abo.fi/comprel/temenos/temenos32/rothsten.htm>; KAPLAN Jeffrey (ed), *Beyond the Mainstream: The Emergence of Religious Pluralism in Finland, Estonia, and Russia*, Helsinki: Hakapaino Oy, 2000, p. 245.

¹⁵⁹ nvdv: «community of practitioners», <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A697494> (laatst bezocht op 04/09/2008).

¹⁶⁰ <http://www.maharishivedicc-city-iowa.gov>.

¹⁶¹ <http://www.maharishi-european-sidhaland.org.uk>.

¹⁶² <http://www.sidhadorp.nl/english/index.html> (laatst bezocht op 11/09/2008).

¹⁶³ <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A697494> (laatst bezocht op 04/09/2008).

¹⁶⁴ <http://www.alltm.org/groups.html> (laatst bezocht op 22/06/2009); <http://www.purusha.org/index.html> (laatst bezocht op 22/06/2009).

¹⁶⁵ <http://motherdivine.org>

¹⁶⁶ « *The Maharishi Spiritual Center operates as a North Carolina non profit corporation exempt from state corporate income and franchise tax, sales tax, and federal income tax as a Section 501(c)(3) non profit corporation* », *Maharishi Spiritual Center v. North Carolina Tax Commission*, North Carolina Court of Appeals, NO. COA01-644, 20 August 2002 op <http://www.aoc.state.nc.us/www/public/coa/opinions/2002/010644-1.htm> (laatst bezocht op 04/09/2008).

VI. TM-SIDHI-PROGRAMMA – YOGISCH VLIEGEN

35. In 1976 introduceerde Maharishi Mahesh Yogi het *MT-Sidhi** programma binnen de beweging¹⁶⁸. Volgens de uitleg van de vertegenwoordigers van de vzw MIVS gaat het om een «gevorderde techniek waaronder het yogisch vliegen»¹⁶⁹.

Deze techniek streeft hetzelfde na als de *Transcendente Meditatie*: de ontwikkeling en zuivering van het zenuwstelsel, wat leidt tot een betere gezondheid en denkvermogen¹⁷⁰. De vertegenwoordigers van de vzw *MIVS* duiden het yogisch vliegen als volgt: «Het lichaam komt omhoog, zuiver door een mentale impuls. Dit wordt subjectief ervaren door de persoon die de techniek beoefent. Hij/zij zal hierdoor zijn/haar lichaam in actie voelen treden: de spieren trekken samen, de benen bewegen, het lichaam komt omhoog. Afhankelijk van de ontwikkeling van het zenuwstelsel is die mentale impuls krachtiger of minder krachtig; als de mentale impuls minder sterk is, zal het lichaam in verhouding meer input hebben»¹⁷¹. Volgens hen kunnen aan de hand van het *MT-Sidhi*programma* naast het yogisch vliegen nog andere capaciteiten tot ontwikkeling worden gebracht: het gevoel oersterk te zijn of het vriendschapsgevoel te zien aangroeien¹⁷².

Het yogisch vliegen verloopt in drie stadia. Het eerste stadium bestaat in een snelle opeenvolging van sprongen in lotushouding en wordt ervaren als een intens meditatieproces. Het tweede stadium moet iemand in staat stellen boven de grond te zweven. In het derde stadium kan de beoefenaar vliegen in de letterlijke zin van het woord. Volgens een reportage van *National Geographic Channel* over yogisch vliegen blijkt dat «geen enkele beoefenaar voorbij het eerste stadium kon geraken»¹⁷³.

VII. STRUCTUUR VAN DE BEWEGING: THE GLOBAL COUNTRY OF WORLD PEACE

36. In 2000 werd een «hercentralisering»¹⁷⁴ van de structuren van de *Maharishi Beweging* doorgevoerd toen op 7 oktober 2000, dag van *Vijaya Dashami*^{175*}, Maharishi Mahesh Yogi de oprichting van *Vishwa Shanti Rashtra** (het *Global Country of World Peace*) proclameerde en Vishwa Prashasak Raja Nader Ram alias Tony Nader (cf. infra) benoemde in de hoedanigheid van Maharaja Adhiraj Rajaraam, eerste bestuurder¹⁷⁶.

Voorgesteld als een «cruciaal initiatief voor de wereld (...) wanneer de toestand de stichting van een vredesmacht op aarde vereist die voldoende krachtig is om (...) de destructieve krachten teniet te doen»¹⁷⁷, streeft het *Global Country of World Peace* naar de heropbouw van de hele wereld volgens de

¹⁶⁷ THOMPSON Bill, Property Tax Commission Rules against Maharishi Spiritual Center, *Mountain Times*, 06/01/2001 sur <http://www.rickross.com/reference/tm/tm20.html>. Maharishi Spiritual Center v. North Carolina Tax Commission, North Carolina Court of Appeals, NO. COA01-644, 20 August 2002 op <http://www.aoc.state.nc.us/www/public/coa/opinions/2002/010644-1.htm> (laatst bezocht op 04/09/2008).

¹⁶⁸ TOMPKINS Mike, The Growth of Maharishi's Movement: *Celebrating 40 years of Success Around the World*, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history.htm> (laatst bezocht op 16/03/2007).

¹⁶⁹ nvdv: « gevorderde techniek waaronder het 'yogisch vliegen' », onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

¹⁷⁰ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

¹⁷¹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

¹⁷² Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

¹⁷³ nvdv: « *Perhaps not surprisingly no one has gotten beyond the stage one of the process and the university won't predict when or if yogic flyers will ever truly fly* », fragment uit een reportage van het *National Geographic Channel* over yogisch vliegen, op <http://www.youtube.com/watch?v=NHwhGUo90jw&feature=related> (laatst bezocht op 17/07/2008).

¹⁷⁴ nvdv: « *Im Jahr 2000 wurden die über Jahrzehnte gewachsenen Strukturen der Bewegung radikal zentralisiert, vermutlich auf Anordnung des Guru hin* », HEMMINGER Hansjörg, *Transzendente Meditation: Struktur und Ideologie*, op http://www.gemeindedienst.de/weltanschauung/texte/tm_struktur.htm; site de l'*Evangelische Gemeindedienst für Württemberg* (laatst bezocht op 29/08/2008).

¹⁷⁵ Volgens de Vedische kalender is Vijaya Dashami de slotdag van de viering van Dasara, waarbij de overwinning van het goddelijke op het duivelse herdacht wordt.

¹⁷⁶ <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1253> (laatst bezocht op 16/07/2008).

¹⁷⁷ <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1707> (laatst bezocht op 21/08/2008).

«totaliteit van de natuurwet» of anders gezegd volgens de wil van God¹⁷⁸. Door elk individu op het pad naar verlichting te leiden zal die stichting, aldus de beweging, het «aards paradijs» vestigen¹⁷⁹.

Op 12 januari 2008 «stichtte» Maharishi Mahesh Yogi de hoofdstad van het *Global Country of World Peace*. Zij is gestitueerd in de *Brahmasthan** van India¹⁸⁰. Er bestaan reeds jarenlange plannen om er de nodige infrastructuur te bouwen voor de vestiging van 16 000¹⁸¹ of 24 000¹⁸² Vedische *pandits** (cf. infra).

→1) Op internationaal vlak:

37. De organisatiestructuur van het *Global Country of World Peace* wordt gepresenteerd als volmaakt en duurzaam¹⁸³.

↘ Aan het hoofd van die structuur staat de Libanees M.T.A.N.¹⁸⁴ (alias T.N.) die de titel Maharaja Adhiraj Rajaraam draagt. Volgens de beweging ligt de kwaliteit van zijn wetenschappelijk onderzoek aan de basis van zijn benoeming voor die functie. In 1998 ontving hij zijn gewicht in goud voor een onderzoek dat volgens de beweging aantoont dat «de 40 takken van de Veda en van de Vedische literatuur, waarin de mechanismen van de schepping en van de evolutie van de natuurwet weergegeven zijn, de grondslag en het sleutelement van de menselijke fysiologie vormen en dat er tevens een lineaire overeenkomst bestaat tussen de structuren en functies van de verschillende takken van de Vedische literatuur en de structuren en functies van de menselijke fysiologie¹⁸⁵».

Dit onderzoek wordt voorgesteld als «de grootste prestatie in de geschiedenis van de wetenschap»¹⁸⁶, dat zijn weerga niet kent in de vierhonderdjarige geschiedenis van de moderne wetenschap¹⁸⁷. Een zoekbewerking op de database www.pubmed.com leverde echter slechts drie door T.N. gepubliceerde artikels. op, waarvan twee in het tijdschrift *Frontiers of Bioscience*.

De beweging presenteert de Maharaja als de incarnatie van de stilte. Via een principe van stilzwijgend bestuur begeleidt hij in stilte¹⁸⁸ de activiteiten van 27 *Rajas** (bestuurder), van 8 *Purusha* Rajas**, van de Eerste Minister en van 12 ministers¹⁸⁹. De minister van Communicatie van de beweging gebruikt volgend beeld om haar wijze van besturen te kenschetsen: «Er is slechts één God, maar God beschikt over vele *devatas** om hem te vertegenwoordigen in tal van domeinen. Zo is de structuur van het goddelijk bestuur»¹⁹⁰.

¹⁷⁸ http://www.sthapatyaveda.com/global_reconstruction/frameset.html (laatst bezocht op 10/07/2008).

¹⁷⁹ <http://www.mt.martinique.org/mt..html>, (laatst bezocht op 14/07/2009).

¹⁸⁰ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=12004320987985302>

¹⁸¹ WARBURTON Peter, Maharishi's Vedic Pandit World Peace Project, in *Transcendental Meditation News*, mei 2001, p. 5 ; https://capitalofworldpeace.org/Page4_Phase2.html (laatst bezocht op 26/09/2008); https://capitalofworldpeace.org/Page4_Phase2.html (laatst bezocht op 26/09/2008).

¹⁸² HUGHES David, India rises to become a lighthouse for the world, in *Transcendental Meditation News*, september 2001, p. 7 op <http://www.globalcountry.org.uk/assets/tmnews-sept.pdf>.

¹⁸³ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=12004320987985302> (laatst bezocht op 14/07/2009).

¹⁸⁴ geboren te Beiroet op 10/01/1955, Handelsregister van de Kamers van Koophandel voor Limburg.

¹⁸⁵ nvdv: « *Working under Maharishi's guidance, Raja Raam has found that the forty branches of Veda and the Vedic Literature, which present the mechanics of the creation and evolution of Natural Law, are the fundamental basis and essential ingredient of the human physiology, and that there is a one-to-one correspondence between the structures and functions of the different branches of Vedic Literature and the structures and functions of the human physiology* », <http://www.vedicknowledge.com/nader.html> (laatst bezocht 21/08/2008) ; http://globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20050604n_6789.htm&y=2005&cat=n (laatst bezocht op 10/07/2008).

¹⁸⁶ nvdv: « *the supreme achievement in the history of science* », <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=45> (laatst bezocht op 21/08/2008).

¹⁸⁷ <http://www.vedicknowledge.com/nader.html> (laatst bezocht op 21/08/2008).

¹⁸⁸ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=12004320987985302> (laatst bezocht op 02/11/2008); citaat van P. S., Minister van Communicatie van het *World Country of World Peace* in de uitzending *Global Family Chat* van 10/02/2008.

¹⁸⁹ <http://www.uspeacegovernment.org> (laatst bezocht op 01/10/2008).

¹⁹⁰ nvdv: « *There's only one God but God has many devatas* to represent him in many areas and that's the structure of divine administration* », aldus P. S., Minister van Communication van het *Global Country of World Peace* in de uitzending *Global Family Chat* van 10/02/2008.

↘ De *Rajas**: de *Rajas** zijn met 35 in totaal; deze leden van de beweging zijn persoonlijk ingewijd door Maharishi Mahesh Yogi om toe te zien op de passende verkondiging van de disciplines en technologieën van de beweging binnen een welbepaalde geografische regio.

Volgens Maharishi Mahesh Yogi zijn de *Rajas* noodzakelijk voor het besturen van de maatschappij omdat de democratie een erbarmelijke bestuursvorm gebleken is. Zij heeft gefaald, «de nationale integriteit van elke natie wordt aangetast door de bestaande oppositie binnen elke regering. Het is een rudimentair systeem dat moet worden afgedankt»¹⁹¹.

↘ Een regering en ministers: het magazine *TM News* deelde zijn lezers in 2001 mee dat Maharishi Mahesh Yogi 40 ministers had benoemd voor het bestuur van het *Global Country of World Peace*. Zeven jaar later blijken zij feitelijk met 13 te zijn: een Eerste minister en 12 ministers (één per activiteitendomein in de samenleving, zoals financiën en planning, gezondheid, cultuur en religie, architectuur, communicatie,...)¹⁹².

↘ Een parlement waarvan men lid kan worden via online-inschrijving en storting van een bedrag van 5000 dollar via kredietkaart¹⁹³.

→2) Op nationaal vlak:

38. Een bestuur met dezelfde structuur als op internationaal vlak: een nationaal bestuurder wordt benoemd en bijgestaan door 12 bestuurders, een per kennisdomein¹⁹⁴.

Ook België heeft zijn *Raja**, L.M.¹⁹⁵, die eveneens bestuurder is van Libanon, Luxemburg, de DRC, de Dominicaanse Republiek en Haïti. Hij nam deel aan de eerst Maharishi-verlichtingscursus die gegeven werd aan de *Maharishi European Research University* (Nederland) in 2002 en vervolgens aan de *Raja Training Course* in 2006¹⁹⁶.

De deelnemers aan die *Raja*-opleidingsconferenties worden bij hun inschrijving geadviseerd een som van een miljoen dollar te storten op een rekening in de Verenigde Staten¹⁹⁷.

De nationaal directeur voor «Invincible Belgium» spreekt over zijn *Raja** als het mooiste geschenk dat Maharishi Mahesh Yogi aan België kon geven: «Met de komst van *Raja** Lucien in België kreeg ons rijk een werkelijke kroon. In het boek *Manu's Law* wordt beweerd dat de *Rajas** gevormd zijn uit eeuwige godendeeltjes, ziedaar welke zegen Maharishi de wereld geschonken heeft door de *Rajas** op te leiden»¹⁹⁸.

¹⁹¹ nvdv: « Maharishi said Rajas are needed to quietly administer society because democracy has proven to be a wretched system of administration. « Democracy is a failure, », Maharishi said. « The national integrity of every country is shattered by opposition within each government. It is a barbaric system that should be thrown out », http://www.globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20040831n_nl.htm&y=2004&cat=n (laatst bezocht op 01/10/2008).

¹⁹² Aldus P.S., minister van Communicatie van het *Global Country of World Peace* in de uitzending *Global Family Chat* van 10/02/2008.

¹⁹³ http://www.maharishiworlpeaceparliament.org/member_parliament.html (laatst bezocht op 10/07/2008).

¹⁹⁴ Aldus P.S., minister van Communicatie van het *Global Country of World Peace* in de uitzending *Global Family Chat* van 10/02/2008.

¹⁹⁵ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=123663446128455126> (laatst bezocht op 16/07/2009).

¹⁹⁶ <http://www.globalgoodnews.com/government-news-a.html?art=1173728308179429> (laatst bezocht op 16/07/2009).

¹⁹⁷ <http://212.178.154.22/EasyWeb.asp?pcpid=1807> (laatst bezocht op 17/08/2008).

¹⁹⁸ nvdv: « In *Raja Lucien's coming to Belgium, our kingdom was finally blessed with real royalty. In the book of Manu's law, it is stated that Rajas are made of eternal particles of the gods, so what a blessing Maharishi has given to the world by training the Rajas* », aldus S. V. in de uitzending *Global Family Chat* van 24/07/2008.

VIII. MINISTERIE VAN MONDIALE WEDEROPBOUW (GLOBAL RECONSTRUCTION): ARCHITECTUUR MAHARISHI STHAPATYA* VEDA*

39. Onder de veertig ministeries die samen het *Global Country of World Peace* vormen¹⁹⁹, is het «ministerie van mondiale wederopbouw» van bijzonder belang in de context van dit verzoek om advies.

Uitgaande van de allesomvattende kennis van de natuurwet die besloten ligt in de Vedische literatuur en die Maharishi Mahesh Yogi volgens zijn aanhangers opnieuw belicht heeft²⁰⁰, is het ministerie van mondiale wederopbouw verbonden met de *Sthapatya* Veda** - waarvan de *Maharishi Beweging* beweert dat deze de architectuurregels overeenkomstig de natuurwet aangeeft²⁰¹ – en met het inzicht dat daaruit voortvloeit (*establishing*)²⁰².

Verscheidene websites van de *Maharishi Beweging* presenteren de architectuur en stadsplanning *Sthapatya* Veda** als een van de talrijke disciplines die voortkomen uit de Vedische wetenschap van Maharishi Mahesh Yogi²⁰³, als het oudste en belangrijkste systeem inzake ruimtelijke ordening, stadsplanning en architectuur in overeenstemming met de natuurwet²⁰⁴.

Volgens de vertegenwoordigers van de beweging, en gelet op het belang dat gehecht wordt aan bepaalde principes (met name de oriëntatie van de gebouwen, de positionering van de vertrekken in die gebouwen, de afmetingen ervan, de kwaliteit van de gebruikte materialen)²⁰⁵, zorgt dit systeem voor harmonisering tussen het individuele leven en het kosmisch leven²⁰⁶. De inrichting volgens dit systeem zou ertoe leiden dat een individu in zijn dagelijks leven steeds profijt heeft van de «evoluerende kracht van de natuurwet» en bijgevolg een uitstekende gezondheid, voorspoed en succes in leven en werk geniet²⁰⁷.

40. Volgens diezelfde vertegenwoordigers zijn hieraan op individueel vlak tal van voordelen verbonden voor degenen die gehuisvest zijn in een gebouw dat conform is aan de regels van de *Sthapatya* Veda**, een «*Fortune-Creating Home*»²⁰⁸, bijvoorbeeld: verstandigere beslissingen, meer energie, gezondere slaap, meer sereniteit. Daarentegen kan elk ander type woning bij de bewoner problemen veroorzaken zoals angst, depressie, chronische aandoeningen, financiële verliezen, gebroken gezinsleven, asociaal gedrag, criminele neigingen...²⁰⁹ De beweging beweert dat de «woningen die niet in overeenstemming zijn met de principes van de Vastu (...) de bewoners enkel kommer en kwel kunnen bezorgen»²¹⁰.

41. De *Maharishi Beweging* stelt voorts dat de toepassing van de normen volgens de *Sthapatya* Veda** een positieve invloed heeft op collectief vlak en als zodanig soelaas kan brengen voor een aantal samenlevingsproblemen²¹¹. Dit wordt het «Maharishi Vastu* Effect genoemd».

¹⁹⁹ <http://maharishisatellite.com/EasyWeb.asp?pcpid=1738> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰⁰ http://www.francemedicale.com/genetique_transgenique2.html (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰¹ *Celebrating Perfection in Education*, s.l. : Maharishi Vedic University Press, 1997, p. 103.

²⁰² <http://maharishisatellite.com/EasyWeb.asp?pcpid=1738> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰³ Voorbeelden: <http://maharishi-programmes.globalgoodnews.com/vedic-architecture/programmes.html> ; <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf> ; (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰⁴ nvdv: « *the most ancient and supreme system of country, town, village, and home planning in accord with Natural Law* », <http://www.maharishi-india.org/programmes/p4sthap.html> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰⁵ http://tm.org/explore/vedic_architecture/index.html (laatst bezocht op 17/07/2008).

²⁰⁶ <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰⁷ <http://maharishi-programmes.globalgoodnews.com/vedic-architecture/programmes.html> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²⁰⁸ http://www.tmnews.net/assets/TMNewsAug2006.pdf?bcsi_scan_ADA515ECC81E6B19=0&bcsi_scan_filename=TMNewsAug2006.pdf, p.13.

²⁰⁹ <http://www.maharishi-india.org/programmes/p4sthap.html> (laatst bezocht op 28/10/2008) ; <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²¹⁰ http://www.globalreconstruction.org/French/PDF_Fr/Reconstruction-Fr_150%201.pdf (laatst bezocht op 29/10/2008).

²¹¹ <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf> (laatst bezocht op 28/10/2008).

Volgens de huidige «minister van Architectuur» van het *Global Country of World Peace (Dr. Eike Hartmann)*²¹² zal zich aldus in een bepaald land bij de bouw van alle huizen en regeringsgebouwen overeenkomstig de natuurwet een onmiskenbare invloed van coherentie, welslagen, vrede en onoverwinnelijkheid ten gunste van dat land ontwikkelen²¹³. De regeringsgebouwen zijn cruciaal omdat daar beslist wordt over het lot van een natie. De beweging haalt als voorbeeld het Witte Huis aan, waarvan de hoofdingang georiënteerd is naar het zuiden en die «zodoende alle soorten subversieve krachten aanzet om het gebouw binnen te dringen en aldus bij te dragen tot een thans schier uitzichtloze, bij voorbaat verloren oorlog»²¹⁴.

42. Volgens de beweging «(...) is er geen oplossing voor de - individuele of collectieve - vredeskwestie mogelijk zolang de mensen niet gaan leven in huizen gebouwd volgens de *Sthapatya* Veda* (Vastu*)*»²¹⁵. Enkel een huis met de juiste oriëntatie volgens de *Maharishi Sthapatya* Veda** kan de bewoner beschermen tegen disharmonische invloeden van de omgeving²¹⁶.

43. Teneinde dit ideaal dichterbij te brengen en ter gelegenheid van de viering van *Guru Purnima** in 2005 presenteerde de *Maharishi Beweging* haar «Programma van Mondiale Opbouw voor permanente wereldvrede». Hij publiceerde een «beginselverklaring» waarin «alle vastgoedmakelaars, bouwondernemers, architecten, ingenieurs en materiaalleveranciers» opgeroepen werden enkel nog gebouwen naar *Vastu** te bouwen²¹⁷.

De *Maharishi Beweging* evalueert eveneens de plattegrond van verschillende steden (Londen, Parijs, Washington, New York, Rome, Berlijn, Brussel, e.a.)²¹⁸. Volgens haar criteria zijn 75% van de gebouwen van de stad Londen slecht georiënteerd.

Die kwalijke oriëntatie in samenhang met andere ongunstige kenmerken zorgt, volgens de beweging, voor een toename van de collectieve stress op stadsniveau «die uiteindelijk een breekpunt zal bereiken en criminaliteit, terrorisme en zelfs natuurrampen in de hand zal werken»²¹⁹.

Volgens de beweging moeten alle genoemde steden idealiter wederopgebouwd worden en heraangelegd volgens een vierstappenplan:

- «- wij nemen de bestaande stad en controleren de expansie ervan middels een plan op basis van evenwijdige routes volgens richting oost-west en noord-zuid;
- wij starten met de aanleg van vredeskolonies en satellietsteden naar *Vastu** omheen de stad, vrij van vervuiling, lawaaihinder, stress, en bij voorkeur gesitueerd in aangelegde tuinen;
- wij kunnen beginnen met het opruimen van de verstopte stadskern en deze vervangen door een prachtig centrum – het *Brahmasthan** - met parken en fonteinen;
- wij bereiken de eindfase met een uigestreckte tuinstad die ideale levensomstandigheden biedt, met moderne communicatie- en transportmiddelen»²²⁰.

Verschiedende websites zijn gewijd aan de bouw naar *Vastu**, gaande van advies tot diensten van algemene onderneming of hypotheekfirma's²²¹.

²¹² *Global Family Chat*, 30/08/2008 op <http://212.178.154.22/EasyWeb.asp?pcpid=1470>.

²¹³ <http://www.enmag.org/05/5/welcome.htm>, juni 1999 (laatst bezocht op 29/10/2008).

²¹⁴ nvdv: « invites all kinds of destructive influences to enter the building, contributing to an ongoing and hopeless, never-ending war at this time », <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/bauen/bauprojekte/455061841,01/03/2008> (laatst bezocht op 30/10/2008).

²¹⁵ http://www.globalreconstruction.org/French/PDF_Fr/Reconstruction-Fr_150%201.pdf (laatst bezocht op 29/10/2008).

²¹⁶ <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²¹⁷ http://www.globalreconstruction.org/French/PDF_Fr/Reconstruction-Fr_150%201.pdf (laatst bezocht op 29/10/2008).

²¹⁸ <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/bauen/bauprojekte/455061841,01/03/2008> (laatst bezocht op 30/10/2008).

²¹⁹ nvdv: « which will eventually reach the breaking point and result in crime, terrorism and even natural disasters », <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf> (laatst bezocht op 28/10/2008).

²²⁰ nvdv: « in Phase 1 we take the existing city and control the expansion of the city by establishing a masterplan with parallel roads in east-west and north-south direction. (...) In Phase 2, we begin the construction of peace colonies and *Vastu* satellite towns around the city, which are free from pollution, noise, and stress, and ideally set in landscaped gardens. In Phase 3, we can start to demolish the congested city centre replacing it with a beautiful central garden—the *Brahmasthan*—with parks and fountains. And in Phase 4 we see the final stage of an expanded garden city, providing ideal living conditions including modern communication and transportation systems », <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/bauen/bauprojekte/455061841> (laatst bezocht op 26/06/2009).

²²¹ Voorbeelden: http://viviendausa.com/public/about_us.asp ; www.globalreconstruction.org ; www.vastu-vidya.org ; <http://www.maharishi-india.org/companies/c2/index.html>.

IX. ANDERE DOMEINEN VAN DE VEDISCHE WETENSCHAP VAN MAHARISHI MAHESH YOGI

IX. a. Maharishi Ayurveda*

44. In een CNN-uitzending in 2002 verkondigde Maharishi Mahesh Yogi een standpunt omtrent het domein van de geneeskunde: «De geneeskunde – het domein van de geneeskunde is zeer giftig. Het is vergeven van tekortkomingen, vergeven van die – wat wij noemen al die negatieve dingen (...) de nevenwerkingen van de moderne geneeskunde. In mijn kamer bewaar ik een stapel van één verdiep hoog met ongeveer acht- of tienduizend negatieve artikelen over de moderne geneeskunde. Maar de moderne geneeskunde blijft haar weg gaan... Degenen die de moderne geneeskunde tot ontwikkeling brengen, doen dit enkel uit geldgewin. Het heeft geen belang of mensen sterven of lijden aan meer aandoeningen»²²².

Volgens Maharishi Mahesh Yogi is deze geneeswijze te oppervlakkig om van invloed te kunnen zijn op alle waarden die de structuren van het leven en van de ontwikkeling uitmaken. Volgens hem kan enkel een allesomvattende aanpak die rekening houdt met alle aspecten van lichaam en geest zorgen voor een duurzaam herstel en het behoud van de gezondheid²²³.

In dat verband en met het oog op het «herstel» van de *Ayurveda*, een «systeem van humorale geneeskunde van Indiase oorsprong met antieke wortels»,²²⁴ gaat Maharishi Mahesh Yogi vanaf 1980²²⁵ een samenwerkingsverband aan met verscheidene door hem gekozen *vaidyas** (ayurvedische medici). Onder leiding van Maharishi Mahesh Yogi ontwikkelen zij gezamenlijk de *Maharishi Ayurveda**, ook wel de «Vedische benadering van de gezondheid volgens Maharishi» genoemd en bezorgen zij volgens de beweging de *Ayurveda** haar «volle dimensie» en «oorspronkelijke heilzame werking» terug²²⁶.

45. De vertegenwoordigers van de beweging benadrukken dat de *Ayurveda** en stellig de *Maharishi Ayurveda** vooral gericht zijn op preventie. Zij benadrukken tevens dat de *Ayurveda** door de Wereldgezondheidsorganisatie erkend is als een geneeswijze van zeer groot belang. Wat de erkenning betreft, wordt de *Ayurveda** enkel in het rapport²²⁷ *WGO-strategie voor de Traditionele Geneeskunde voor 2002-2005* vermeld als traditionele geneeswijze.

Het rapport omschrijft de traditionele geneeskunde als de «som van kennis, vaardigheden en methoden die berusten op theorieën, opvattingen en ervaringen eigen aan een cultuur en die gehanteerd worden om mensen in goede gezondheid te houden en om mentale en fysieke aandoeningen te voorkomen, diagnosticeren, behandelen en genezen. In bepaalde landen zijn de benamingen parallelle/alternatieve/zachte geneeskunde synoniem van traditionele geneeskunde»²²⁸.

46. In de praktijk bestaan er wereldwijd verschillende consultatieplaatsen: gezondheidscentra, kuuroorden en residentiële klinieken. Bij de consultatie wordt een diagnose gesteld door te voelen aan de pols om na te gaan of de patiënt fysiologische onevenwichten vertoont, waarna aanbevelingen

²²² nvdv: «The medicine – the field of medicine is very poisonous. It's full of inadequacies, and full of those – what we call, all these negative things – the side effects of modern medicine (...) I have in my room the whole height of a floor full of about eight – or ten – thousand bad articles on modern medicine. But, modern medicine continues, continues. Those who are producing medicine, they are only producing because they get money. It doesn't matter if people die or suffer from any more diseases», transcript van Larry King's interview met Maharishi Mahesh Yogi 12 mei 2002 op <http://www.btinternet.com/~nlpWESSEX/Documents/larry-king-full.htm> (laatst bezocht op 16/07/2008).

²²³ *Maharishi Ayurveda. Gesundheit und Schönheit durch zeitloses Wissen. Katalog für Wiederverkäufer und zur Kundeninformation*, p. 58.

²²⁴ OBADIA Lionel, «Iron-Man» contre les «Doctors», in *Socio-Anthropologie*, n°21, 2007, pp. 107-121 op <http://socio-anthropologie.revues.org/index1133.html> (laatst bezocht op 08/05/2009).

²²⁵ <http://www.ayurveda-wama.org/node/10>, site Washington Ayurvedic Association.

²²⁶ http://www.mav-seelisberg.ch/mav/mav_francais/maharishi_ayur_veda/ayurveda_mainframe.html, site Gezondheidscentrum Ayurveda Maharishi te Seelisberg (Zwitserland) (laatst bezocht op 19/05/2009).

²²⁷ <http://apps.who.int/medicinedocs/collect/medicinedocs/pdf/s2298f/s2298f.pdf>.

²²⁸ *Algemene methodologische beginselen inzake onderzoek en evaluatie van de traditionele geneeskunde*, p. 1 op http://whqlibdoc.who.int/hq/2000/WHO_EDM_TRM_2000.1_fre.pdf.

gegeven worden om dit te verhelpen, met name door *Transcendente Meditatie* en kruidenextracten²²⁹. Wel is het zo dat de term «diagnose» niet voorkomt in het Belgisch promomateriaal van de beweging. Daarin staat enkel te lezen dat via het voelen van de pols «een bestaand onevenwicht en de daaruit voortvloeiende complicaties opgespoord kunnen worden»²³⁰.

De kruidenpreparaten van de *Maharishi Ayurveda** worden in India²³¹ bereid door de firma *Maharishi Ayurveda Products India*²³² en wereldwijd gedistribueerd door firma's zoals *MTC B.V.* in Herkenbosch (Nederland) of *MAPI* in Colorado Springs (VS).

Deze firma's maken deel uit van de beweging en voldoen aan de criteria en normen (ISO e.a.) inzake kwaliteitsbeheer²³³.

47. In België was er in Antwerpen een wellnesscentrum gevestigd: het *Maharishi Spa voor Schoonheid en Gezondheid*, met een gecommmercialiseerd aanbod aan behandelingen ontleend aan de *Maharishi Ayurveda**²³⁴.

Nog in verband met de gezondheidsactiviteiten van de beweging in België biedt een website obligaties te koop aan voor een bedrag van in totaal 9,2 miljoen euro met het oog op de bouw van twee scholen van telkens acht klassen voor een groep van 400 studenten alsook een ziekenhuis met honderd bedden in de regio Brussel²³⁵.

48. Zoals blijkt uit een BBC-reportage zijn twee artsen die *Maharishi Ayurveda*-producten voorgeschreven hadden aan een aids-patiënt uit hun beroepsorde geroepen door de Londense *General Medical Council* in 1991. De kritiek van de *General Medical Council* gold niet voor de ayurvedische behandeling op zich, maar voor andere factoren zoals het gebrek aan wetenschappelijke studies ter staving van het voorschrijven van de producten, de onwetendheid van de artsen over de samenstelling van de voorgeschreven producten, de publicatie van een document over de *Ayurveda** en aids waarin de raad werd gegeven niet langer terug te grijpen naar de moderne geneeskunde en die bedriegelijke beweringen bevatte over het nut van de *Maharishi Ayurveda** bij de behandeling van aids²³⁶.

In zijn Beslissing van 25 oktober 1991 komt het *Professional Conduct Committee* van de Britse *General Medical Council* tot volgend besluit: «*Het is niet de taak van deze Commissie om een oordeel te vellen over de verdiensten van verschillende behandelingsmethoden of geneeswijzen die door artsen te goeder trouw worden aangenomen en in de praktijk gebracht. Niettemin heeft de Commissie in het licht van de bewezen feiten in de respectieve beschuldigingen tegen elk van U geoordeeld dat u zich beiden schuldig hebt gemaakt aan een zware beroepsfout in verband met die feiten, en beveelt zij in beide gevallen uw naam te schrappen uit het Register*»²³⁷.

Volgens de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS* kon een van de geschorste artsen zijn activiteiten op wettige wijze hervatten²³⁸.

²²⁹ http://tm.org/explore/vedic_health/index.html (laatst bezocht op 17/07/2008).

²³⁰ *Vivre, tout simplement*, n°5, april / mei / juni 2007, p. 15.

²³¹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS*, 8/12/2008.

²³² <http://www.trademark.in/MaharishiAyurvedaProducts.htm>.

²³³ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS*, 8/12/2008.

²³⁴ http://giftstore.qcs-rewarding.be/giftimages/4/Body%20&%20Mind_fr.pdf.

²³⁵ <http://www.invincibilitytrusts.org/Belgium/bonds.html> (laatst bezocht op 19/08/2008).

²³⁶ <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A697494#back5> (laatst bezocht op 15/07/2009).

²³⁷ nvdv: «*It is not this Committee's function in this inquiry to assess the relative merits of differing forms of treatment or approaches to medicine adopted and practised by doctors in good faith. However, in the light of the facts found proved against each of you in the respective charges against you, the Committee has judged each of you to have been guilty of serious professional misconduct in relation to those facts and has redirected the Registrar in each case to erase your name from the Register*», Minutes of the Chalmer & Davies appearance before the Professional Conduct Committee in 1991, overgezonden naar het IACSSO door de General Medical Council op 29/10/2008.

²³⁸ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS*, 8/12/2008.

IX. b. Onderwijs op basis van bewustzijn

49. Volgens de beweging getuigt de huidige, moderne onderwijsfilosofie²³⁹ van een fragmentarische aanpak waarbij leerlingen enkel worden geschoold in gespecialiseerde kennisdomeinen zoals de wetenschappen, kunsten, enz.²⁴⁰ Deze benadering, die, volgens de beweging, «ernstige gevolgen heeft voor elk van ons»²⁴¹, beperkt «de hersenontwikkeling van het kind doordat bij de informatieverwerking enkel specifieke hersenzones geactiveerd worden zonder dat de hersenfysiologie zich volledig ontwikkelt»²⁴².

Daarentegen zou Onderwijs op basis van bewustzijn, zoals geïntroduceerd door Maharishi Mahesh Yogi in 1971, volgens de beweging elke leerling doen inzien dat elke bestudeerde discipline deel uitmaakt van het grote geheel van het universum waartoe ook hij behoort, zoals ervaren tijdens de meditatiesessies. Het kind treedt aldus in contact met de bron van het bestaan, de bron waaraan alle natuurwetten van het ganse universum ontspruiten²⁴³.

50. Voor de toepassing van haar onderwijsprincipes heeft de beweging wereldwijd verschillende onderwijsinstellingen opgericht, waaronder de *Maharishi International University*, die nadien een naamswijziging onderging en voortaan de *Maharishi University of Management* heet²⁴⁴ (USA); de *Maharishi Open University*²⁴⁵: de Maharishi scholen van Skelmersdale (VK) en Lelystad (Nederland); de *Maharishi Vidya Mandirs*²⁴⁶ en de *Ideal Girls Schools* (India).

51. De beweging beschikt niet alleen over een eigen scholennet, maar promoot daarnaast de *Transcendente Meditatie* techniek in reeds bestaande scholen. Zo bestaat er in België een *Comité voor stressvrije scholen*, waarvan het secretariaat gevestigd is in de gebouwen van de beweging aan de Archimedesstraat²⁴⁷. Het Comité wil de scholen ertoe aanzetten twee dagelijkse rustperiodes in te bouwen in hun programma, perioden waarin de *Transcendente Meditatie* of het «woord van de wijsheid»²⁴⁸ gebezigd wordt. De introductie van deze twee dagelijkse sessies wordt voorgesteld als een manier om de stress bij leerlingen en leerkrachten te verminderen en het leerplezier te hervinden²⁴⁹.

Van 23 tot 25 april 2007 hield het *Comité voor stressvrije scholen* conferenties in Brussel en Antwerpen. Deze conferenties waren bedoeld om de «opvoeders, regeringsleiders en gezondheidswerkers een volledige introductie te geven over het Transcendente Meditatie Programma» «en de talrijke voordelen voor leerlingen en leerkrachten»²⁵⁰. Voor deze conferentie werd publiciteit gemaakt in het magazine *Klasse*²⁵¹.

²³⁹ DEANS Ashley, *Un modèle d'excellence. La réussite remarquable des écoles Maharishi : une solution pour l'éducation*, s.l.: Narratif, 2008, p. 21.

²⁴⁰ <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Consciousness-Based-Education.pdf>

²⁴¹ DEANS Ashley, *Un modèle d'excellence. La réussite remarquable des écoles Maharishi : une solution pour l'éducation*, s.l.: Narratif, 2008, p. 21.

²⁴² DEANS Ashley, *Un modèle d'excellence. La réussite remarquable des écoles Maharishi : une solution pour l'éducation*, s.l.: Narratif, 2008, p. 23.

²⁴³ Brochure Onderwijs op basis van bewustzijn. Waarom Transcendente Meditatie wordt toegepast in Nederlandse scholen, p. 2.

²⁴⁴ <http://www.mum.edu>.

²⁴⁵ <http://news.mou.org>.

²⁴⁶ <http://www.maharishi-india.org/institutions/i1>.

²⁴⁷ <http://web.archive.org/web/20070703035304/www.stressfreeschools.be/home.html> (laatst bezocht op 02/11/2008).

²⁴⁸ nvdv: « *or the word of wisdom* », citaat van S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 22/06/2008.

²⁴⁹ Onderhoud tussen IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

²⁵⁰ <http://www.mcv-antwerpen.be/page1/page1.html> (laatst bezocht op 17/04/2007).

²⁵¹ *Klasse*, n° 174, avril 2007 sur <http://pdf.klasse.be/KVL/KVL174/KVL174.pdf>; een diaporama van een van de presentaties ter gelegenheid van die conferentie kan bekeken worden op: [http://www.haesbrouck.be/Stressvrije%20scholen.ppt#256,1,Stressvrije scholen](http://www.haesbrouck.be/Stressvrije%20scholen.ppt#256,1,Stressvrije%20scholen). Deze presentatie betrof de aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit (ADHD) en de nevenwerkingen van de klassieke medicatiebehandelingen die toegediend worden aan de kinderen bij wie deze stoornis is vastgesteld.

In oktober 2007 hield het *Comité voor stressvrije scholen* een stand in het *Salon Education de Namur*²⁵². A. A., directeur van een instituut van de *Maharishi University of Management* (USA) was er te gast²⁵³.

Op verzoek van een leerkracht zouden infosessies- en vergaderingen zijn gehouden voor de directeur en leerkrachten van een basisschool van 200 leerlingen die «bekend staat om haar toepassing van vernieuwende programma's»²⁵⁴. Volgens een vertegenwoordiger van de vzw *MIVS* zou de koepel waarvan deze school afhangt de beweging verzekerd hebben van zijn steun indien dit project zou worden gestart.

52. In een artikel in *De Morgen* uit 2007 liet de beweging weten dat het *Comité voor stressvrije scholen* een lap grond had gekocht in Sint-Lambrechts-Woluwe om er binnen enkele jaren te starten met de bouw van een privéschool²⁵⁵.

In 2007 diende de *Stichting Maharishi Global Financing Research* een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in bij het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-woluwe voor de afbraak, op een terrein waarvan zij eigenaar is en gelegen aan de Tollaan 74-76, van een gebouw van 6 appartementen en de bouw van een privéschoolgebouw van ongeveer 500 m² per niveau. Het project omvat een ondergrondse parking met 16 parkeerplaatsen, twee vergaderzalen op de gelijkvloerse verdieping, de inrichting van 4 leslokalen op de eerste verdieping voor ongeveer 150 leerlingen, een administratieve unit op de 2e verdieping en 6 woningen - “suites” - op de 3^e verdieping.

Een openbaar onderzoek vond plaats van 21 april tot 5 mei. De gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben een negatief advies uitgebracht²⁵⁶.

Voorafgaand aan deze weigering vond de eerste steenlegging van de *Invincible Belgium University* plaats op 28 oktober 2007 te Sint-Lambrechts-Woluwe in aanwezigheid van internationale vertegenwoordigers van het *Global Country of World Peace* en van D.L.²⁵⁷.

Volgens de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS* gaat het in hoofdzaak om de inplanting van een school voor 200 leerlingen (zonder internaatfaciliteit) en van administratieve lokalen. Deze school zou een voorbereidend jaar op het hoger onderwijs bieden voor jongeren die hun middelbare school afmaken of voor studenten in het hoger onderwijs die een bezinningsperiode wensen. Ook zou een algemeen jaar voorafgaand aan de integratie in eender welke universiteit worden aangeboden.

De desbetreffende cursus is niet tot in de details uitgewerkt, maar de idee bestaat erin theoretische cursussen te verstrekken in verschillende disciplines (wiskunde, aardrijkskunde,...) in het licht van het «verenigd veld». Daarbij komt de dagelijkse praktijk van de *Transcendente Meditatie* technieken, maar die geldt niet als inschrijvingsvoorwaarde voor deze toekomstige school. Deze cursussen zouden in het Engels kunnen worden gegeven met *coaching* in het Frans of het Nederlands²⁵⁸.

53. Vermits in België de mogelijkheid tot overheidsfinanciering van het onderwijs bestaat, zegt de beweging dat zij contact heeft opgenomen met openbare overheden, zonder echter meer in detail te willen treden over welke overheden het gaat²⁵⁹. In geval van aanzienlijke subsidiëring zou de inschrijving kosteloos kunnen zijn. In het tegenovergestelde geval zou de inschrijving mogelijk enkele duizenden euro bedragen. Zoals reeds vermeld, biedt een website obligaties te koop aan voor een

²⁵² PLANCHAR Roland, Maharishi s'invite au Salon Education, *La Libre Belgique*, 22/10/2007 op

http://www.lalibre.be/article_print.phtml?art_id=378456.

²⁵³ <http://www.globalgoodnews.ingo/world-peace-a.html?art=1192568586253026> (laatst bezocht op 10/07/2008).

²⁵⁴ nvdv: « *well known for its application of innovative programmes* », aldus S. V. in de uitzending *Global Family Chat* van 22/06/2008.

²⁵⁵ De Gendt, Tina, Mediteren in de klas doet jongeren beter presteren, in *De Morgen*, 24.04.07

²⁵⁶ Stedenbouwkundig dossier.

²⁵⁷ http://www.zimbio.com/pictures/G1KEH2mRzL8/David+Lynch+Participates+Invincible+Belgium/QQc_6NrH3tO (laatst bezocht op 31/10/2008).

²⁵⁸ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS*, 8/12/2008.

²⁵⁹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS*, 8/12/2008.

totaalbedrag van 9,2 miljoen euro voor de bouw van een ziekenhuis met 100 bedden en twee scholen van acht klassen elk voor 400 leerlingen; deze website maakt ook gewag van inschrijvingskosten van 7000 euro per jaar²⁶⁰.

54. De beweging hoopt in België een private stichting op te richten voor de financiering van de beurskandidaten van deze school.

Dergelijke stichtingen bestaan reeds elders in het buitenland. De meeste media-aandacht gaat naar de *David Lynch Foundation for Consciousness-Based Education and World Peace*, door regisseur D.L. opgericht in de Verenigde Staten in 2005²⁶¹.

Sinds haar oprichting in juli 2005 heeft de stichting, aldus haar vice-voorzitter B. R., reeds voor 3 miljoen dollar in 30 scholen *Transcendente Meditatie* programma's gefinancierd om de TM-basiscursus kosteloos te kunnen aanbieden aan scholieren en studenten²⁶².

55. Niet alle scholen zijn op het aanbod ingegaan. Zo was de stichting verplicht haar subsidie van 175.000 dollar aan de *Terra Linda Highschool in San Rafael*, San Fransisco, terug te trekken. Ouders vonden dat de *Transcendente Meditatie* te dicht aanleunde bij een religie en daarom niet ontwikkeld moest worden in het kader van een schoolactiviteit²⁶³.

↘ In dat verband is de zaak *Alan B. Malnak, et als, Plaintiffs, v Maharishi Mahesh Yogi, et als, Defendants*, vermeldenswaard²⁶⁴. Eind jaren '70 werd in New Jersey (VS) een rechtszaak gevoerd omtrent het religieuze karakter van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie. Die was destijds opgenomen in het lesprogramma van openbare scholen en werd bijgevolg gesubsidieerd. Een groep personen was van mening dat in dat geval sprake was van een schending van het grondwettelijke beginsel van scheiding tussen kerk en staat, en diende klacht in tegen verschillende organisaties die actief waren bij de verkondiging van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie en de *Transcendente Meditatie*²⁶⁵. Op 12 december 1977 stelde de federale rechter de klagers in het gelijk, met de uitspraak: «de Wetenschap der Creatieve Intelligentie/*Transcendente Meditatie* en de onderrichting ervan, de concepten van het veld van zuivere creatieve intelligentie, creative intelligentie en gelukzalig bewustzijn, het handboek *Science of Creative Intelligence for Secondary Education – First Year Course – Dawn of the First Year of the Age of Enlightenment* en de *puja*-ceremonie zijn alle van religieuze aard vanuit de optiek van de Oprichtingsclausule van het Eerste Amendement van de Grondwet van de Verenigde Staten, en de onderrichting ervan in de openbare scholen van New Jersey is bijgevolg ongrondwettelijk»²⁶⁶. De verdedigers gingen in beroep tegen deze beslissing, die echter op 2 februari 1979 bevestigd werd door de hogere rechtbank van Philadelphia²⁶⁷.

Ook worden in de Verenigde Staten fondsen gespijsd door industriële sponsors²⁶⁸.

56. In België heeft de beweging een ingesloten terrein aangekocht in een woonzone met landelijk karakter in de gemeente Walhain (Nil-Saint-Martin)²⁶⁹. In een brief van 29 januari 2007 informeert de

²⁶⁰ <http://www.invincibilitytrusts.org/Belgium/bonds.html> (laatst bezocht op 19/082008).

²⁶¹ McCartney et Ringo Starr en concert pour la méditation transcendantale, *La Dernière Heure*, 03/04/2009, Paul McCartney et Ringo Starr, ensemble sur scène pour l'éducation, *lesoir.be*, 05/04/2009, Paul McCartney et Ringo Starr réunis à New York, *lalibre.be*, 06/04/2009, Paul McCartney et Ringo Starr steunen Transcendente meditatie, *De Standaard*, 04/04/2009,...

²⁶² SOPELSA BROOKE, Filmmaker David Lynch is leading a meditation revival, in *St. Louis Post-Dispatch*, 29/12/2006.

²⁶³ WOHLSEN Marcus, California school loses funds over meditation controversy, *AP*, 18/10/2006.

²⁶⁴ United States District Court, Disctrict of New Jersey, Civil Action No. 76-341.

²⁶⁵ *TM in Court*, Berkeley : Spiritual Counterfeits Project, 1978, p. 2.

²⁶⁶ nvdv: « *That the Science of Creative Intelligence/Transcendental Meditation and the teaching thereof, the concepts of the field of pure creative intelligence, creative intelligence and bliss consciousness, the textbook entitled Science of Creative Intelligence for Secondary Education-First Year Course-Dawn of the First year of the Age of Enlightenment, and the puja ceremony, are all religious in nature within the context of the Establishment Clause of the First Amendment of the United States Constitution, and the teaching thereof in the New Jersey public schools is therefore unconstitutional* », *TM in Court*, Berkeley: Spiritual Counterfeits Project, 1978, p. 74.

²⁶⁷ DENAUX Adelbert, *Transcendente Meditatie en Christendom*, Overdruk uit collationes, juni 1980, p. 188.

²⁶⁸ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

gemeente Walhain de geadresseerde over de aanvraag vanwege de «Voorzitter van het Directoraat voor een ononverwinnelijk België» om onverwijld een bouwvergunning voor een kolonie van 150 vertrekken te bekomen²⁷⁰. Een krantenartikel in *Le Soir* maakt gewag van een terrein van 1,63 ha waarop de beweging «een biologische landbouwschool zou willen bouwen. Er is sprake van een «huizenkolonie van 150 stuks» en van 300 leerlingen»²⁷¹.

Na deze eerste aanvraag zou geen dossier zijn ingediend bij de dienst stedenbouw van deze gemeente. Volgens de vertegenwoordigers van de beweging bestond het meest recente bestemmingplan voor dit terrein in de bouw van een landbouwhogeschool waar men Transcendente Meditatie zou beoefenen, en na enige tijd het yogisch vliegen. Dit project is thans *on hold* omdat de beweging blijkbaar geen bouwvergunning kan bekomen²⁷².

57. Ten slotte heeft het *Maharishi Global Country of Peace* landbouwgrond aangekocht in Dilbeek, de gemeente die wordt voorgesteld als de plaats waar de voorvaderen van *Raja** M.D. vandaan komen²⁷³. Op 3 juni 2005 hielden leidinggevende personen van de *Global Peace Government*, onder wie de Maharaja Adhiraj Rajaraam, er een ceremonie. Het ging om de eerste steenlegging van de *hoofdstad van de onoverwinnelijkheid voor de Europese Unie* en het hijsen van de vlag van het *Global Country of World Peace*²⁷⁴.

De gemeente Dilbeek blijkt sinds enige tijd met de beweging te onderhandelen over een mogelijke terugkoop van dat terrein, dat grenst aan een sportcentrum en dat zij wenst te bestemmen voor de aanleg van een parking. In geval van weigering tot verkoop kan zij een onteigeningsprocedure overwegen²⁷⁵.

De aankoop van een stuk landbouwgrond door de beweging voor een bouwproject hoeft niet te verbazen. Deze handelswijze wordt gepromoot door de Minister van mondiale wederopbouw om zodoende «werkeloos rijkdom te creëren». Hierna volgt de retranscriptie van een uiteenzetting die hij in dat verband gaf op 30 augustus 2008 in de uitzending *Global Family Chat*:

« Jay Guru Dev (...) Since our presentations on Guru Purnima and the announcement of the new fee structure many people have come forward with individual consultations but also many have asked if there is any vastu community which they could join. Living in an ideal vastu individuality is a great thing but living in a whole vastu community of fortune creating homes together with other siddhas and governors and integrated with peace palaces or spas or invincibility (...) is really a much more greater thing so today we want to think about it what could be the steps of achieving more of these vastu communities. We cannot expect the raja from wherever he is to organize the local siddhas and communities nor can we do this from our perspective of the global ministry. It has to be done there where the people are directly on a local level, of course our vastu architects are very happy to come and inspect the sight, evaluate the sight and you know work with the group and design the houses so that is what we can from our side but I think what has to be done locally and we want to go through the steps that someone, whoever wants to build a vastu house, he should look around and make a list of whoever and who else in the vicinity of the city or of the country is planning and interested in moving into proper vastu as we all want to do so then he will have collected maybe 20 people or 30, quite a number as they have done in France for instance where they have collected a list of at least 30 who want to live in a vastu house and even like 30, 40 more who would be interested in a kind of time sharing basis so it is quite a group that suddenly comes together and for this group we suggest that we found something like an association, a

²⁶⁹ <http://www.sauveznil.be/docs/NSM-Soiredu20decembre2006.htm> ; <http://www.sauveznil.be/docs/NSM-Soiredu20decembre2006.htm>

²⁷⁰ <http://www.sauveznil.be/docs/lettrecommune19-01-07.pdf>.

²⁷¹ *Le Soir*, 05/02/2007.

²⁷² « Maar dat ligt volledig stil, omdat daar voorlopig geen sprake is van een bouwvergunning », Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

²⁷³ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 24.07.08.

²⁷⁴ http://globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20050604n_6789.htm&y=2005&cat=n (laatst bezocht op 10/07/2008).

²⁷⁵ <http://nieuwsblad.typepad.com/dilbeek/2008/07/dilbeek-overleg.html>, 24/07/2008.

home-owner association or a co-op or something like this so that the group is having kind of a body, a representation and whoever is the coordinator, he will be then the vastu director of that project. Now once we have formulated such a group which maybe have some goals proclaimed and the statutes of a fortune creating vastu you know living you know with additional features of ecological and sustainable and (?) technology then such a community would be a great attraction for any maire to have so either the movement has some land where we plan to build a school or a spa and we could maybe take half of that for the housing colony and still build the spa and the school a little later but we should start immediately with subdividing and parcelling the land or if in this area or in the country the movement does not own any land then we should suggest that this group, this association is approaching different maires in the locations which we like which we know is auspicious by beautiful river or lake like that and even write letter to ask if land is available and even acquire land which is agricultural so that we didn't, you know, pay high real estate fees and prices but we ask for agricultural land and if the maire is in favour of our project then we don't even buy the land. We just buy an option on the land and then based on the approval of the community and of the maire's approval of our project and the building permission, then we go ahead and buy this agricultural land which will then be re-zoned so this we have done several times successfully like once we did it in Austria where the maire welcomed the project. He talked to the farmers himself, they agreed on a price which is a little higher than agricultural land just to give them a bonus. We talked to the community, made a presentation of the master plan. They accepted and then we bought the land for a very low price. Then when the land is being re-zoned, the net value is much higher, like 10 times, so that already is adding to our (?) when we later talk to banks. The same was done by raja Bjorn in Denmark where he brought agricultural land and got it re-zoned and then some portion of it once it was made building land, he even sold again and made it profit right on the spot. So we are creating wealth just by our approach and talking to the proper and to the right people and making the proper selections. And raja Emmanuel did the same thing in Obersvelde where he bought 12 hectares of agricultural land and the maire likes the project. Now it's building land so we bought it for 150 000 and now it's worth about 2 millions so that's how you can create wealth without doing anything"²⁷⁶.

IX. c. Duurzame wereldvrede en uitbanning van de armoede als doelstellingen

58. Het bewerkstelligen van de wereldvrede en de uitbanning van de armoede worden voorgesteld als de belangrijkste doelen van Maharishi Mahesh Yogi en zijn beweging.

In dat verband zijn doorheen de jaren diverse initiatieven genomen. Zo werd 1972 uitgeroepen tot het jaar van het Wereldplan (*World Plan*). Het streven was «in de loop van deze generatie tot een oplossing te komen voor de eeuwenoude problemen van de mensheid»²⁷⁷ en in het bijzonder een ideale samenleving te creëren door de oprichting van een centrum van *Transcendente Meditatie* per miljoen inwoners²⁷⁸.

Een *World Plan Executive Council* (hoofdkwartier: *World Plan Administrative Centre*, Seelisberg) werd opgericht met het oog op de verspreiding van dit *World Plan*²⁷⁹. In 1973 waren er, aldus de beweging, wereldwijd meer dan 2000 *World Plan Centers*²⁸⁰.

²⁷⁶ *Global Family Chat*, 30/08/2008.

²⁷⁷ nvdv: « *to solve the age-old problems of mankind in this generation* », TOMPKINS Mike, *The Growth of Maharishi's Movement: Celebrating 40 years of Success Around the World*, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history.htm> (laatst bezocht op 16.03.07).

²⁷⁸ VERNETTE J., MONCELON C., *Dictionnaire des groupes religieux aujourd'hui*, Paris: PUF, 1996, p.168.

²⁷⁹ MELTON Gordon J. *Encyclopedic Handbook of Cults in America*, Garland Publishing, 1992, p.292.

²⁸⁰ TOMPKINS Mike, *The Growth of Maharishi's Movement: Celebrating 40 years of Success Around the World*, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history.htm> (laatst bezocht op 16.03.07).

59. In 1978 stelt Maharishi Mahesh Yogi, met de ontdekking van het «Uitgebreide Maharishi Effect», aan elke natie de Onoverwinnelijkheid voor²⁸¹. De Onoverwinnelijkheid wordt omschreven als een hoedanigheid van intelligentie, wat betekent:

- « - geen interne vijand;
- geen externe vijand;
- zeer coherent collectief bewustzijn van de natie;
- voorkomen van de geboorte van een vijand door stilte – neutraliseren van de negatieve tendensen binnen de samenleving en bevorderen van de positieve waarden in het nationale bewustzijn op basis van stilte»²⁸².

Dankzij «hun programma om de natie tot onoverwinnelijkheid te verheffen zal iedere regering onoverwinnelijk worden en de natie succesvol kunnen verdedigen zonder de vijand te hoeven vernietigen omdat in het geval van een onoverwinnelijke natie de vijand eenvoudigweg niet geboren wordt»²⁸³.

Een recentelijk aangekondigde doelstelling is de bouw van Maharishi vredespaleizen en verlichtingcentra in de 3000 grootste steden wereldwijd²⁸⁴ voor de organisatie van programma's die bij elkeen het «kosmisch potentieel» moeten opwekken en aldus de basis leggen voor een duurzame wereldvrede²⁸⁵.

→1) Munteenheid

60. In haar streven naar duurzame vrede en uitbanning van de armoede is de stichting *Maharishi Global Financing Research* in 2002 gestart met de uitgifte van een eigen munt, de RAAM²⁸⁶. Zij is de munteenheid in het *Global Country of World Peace*, met een vaste wisselkoers van 10 dollar voor 1 RAAM en wordt als betaalmiddel aanvaard in een aantal Nederlandse steden²⁸⁷.

De beweging riep 2006 uit tot het «Jaar van de Wederopbouw van de Planeet tot Aards Paradijs»²⁸⁸, jaar één van de era van *Sat-Yuga**.

In dat verband startte de stichting *Maharishi Global Financing Research* met de uitgifte van obligaties²⁸⁹. Zij beweert dat de opbrengst van die obligaties haar in staat zou stellen een biologisch landbouwprogramma te ontwikkelen op 2000 miljoen hectare grond in 100 landen²⁹⁰ en aldus het jaarinkomen van de allerarmsten te verhogen²⁹¹. Om dat programma te kunnen opstarten zei de beweging in december 2005 dat zij onmiddellijk ongeveer 8 triljoen euro nodig had²⁹².

Op de obligaties zou ingetekend worden voor een periode van drie jaar. Op de vervaldag zou de oorspronkelijke waarde terugbetaald worden aan de koper, verhoogd met rente: voor een minimuminvestering (50 000 euro) zou de rentevoet op jaarbasis 10% bedragen, voor investeringen

²⁸¹ TOMPKINS Mike, The Growth of Maharishi's Movement: *Celebrating 40 years of Success Around the World*, in *Enlightenment Magazine*, Juni 1998, op <http://www.enmag.org/01/1history.htm> (laatst bezocht op 16.03.07).

²⁸² nvdv « *Invincibility means: No enemy inside; No enemy outside; Highly coherent collective consciousness of the nation; Quietly disallowing the birth of an enemy—quietly neutralizing the negative trends in society and increasing positive values in national consciousness* », <http://www.mgcwp.org/maharishiuniversityofworldpeace/invincibility.html> (laatst bezocht op 20/03/2007).

²⁸³ nvdv: « *Now, with our peaceful programme to raise the nation to invincibility, every government will become invincible and successfully defend the nation without the need for destroying the enemy, because when the nation is invincible the enemy will simply not be born* », http://www.mgcwp.org/maharishiuniversityofworldpeace/invincibility_NL.html (laatst bezocht op 20/03/2007).

²⁸⁴ <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1768> (laatst bezocht op 19/03/07).

²⁸⁵ <http://www.lexingtonpeacepalace.org/programs/globalcountry.html> (laatst bezocht op 06/03/07).

²⁸⁶ *Global Development Currency: RAAM*, prospectus van de Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006, blz. 13, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008).

²⁸⁷ *Global Development Currency: RAAM*, prospectus de la Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006, p. 13, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008); ROSSINGH D., Dutch give nod to « guru currency », 05/02/2003 op <http://news.bbc.co.uk/2/hi/business/2730121.stm> (laatst bezocht op 16/07/2009).

²⁸⁸ nvdv: « *Maharishi's Year of Reconstruction of the Whole World to Be heaven on Earth* », GILPIN Geoff, *The Maharishi Effect. A Personal Journey Through the Movement That Transformed American Spirituality*, New York, NY: Jeremy P. Tarcher/Penguin, 2006, p. 20.

²⁸⁹ « *World Peace Bonds for Poverty Removal* », <http://www.globalgoodnews.com/business-news-a.html?art=1135710375721650> (laatst bezocht op 22/09/2008).

²⁹⁰ <http://www.globalgoodnews.com/business-news-a.html?art=1135710375721650> (laatst bezocht op 22/09/2008).

²⁹¹ <http://www.poverty-removal.org/french/pagef7.html> (laatst bezocht op 22/09/2008).

²⁹² <http://www.globalgoodnews.com/business-news-a.html?art=1135710375721650> (laatst bezocht op 22/09/2008).

van 500 000 tot 950 000 euro op jaarbasis 12% en voor investeringen van meer dan 1 miljoen op jaarbasis 15%²⁹³.

→2) *Natuurwetpartij*

61. In haar streven naar wereldvrede bewandelde de beweging ook de politieke weg, met de oprichting van de *Natuurwetpartij* in 1992. Deze partij was actief in zestig landen, met verkiezingskandidaten in meer dan dertig landen²⁹⁴.

In dat verband zijn in België twee vzw's opgericht in 1994: *Parti de la loi naturelle* te Saint Symphorien en *Natuurwetpartij* te Ingelmunster.

Deze partij nam deel aan de Europese verkiezingen van 1994 en behaalde toen een score van 0,6% (ongeveer 21 000 stemmen). Zij kwam ook op bij de parlementsverkiezingen van 21 mei 1995 met een volledige Senaatslijst. Voor de verkiezingen van de Kamer en de Vlaamse Raad nam zij in 10 van de 11 kieskringen deel, met in totaal 86 kandidaten. Zij behaalde 0,1% van de stemmen²⁹⁵.

Op 3 april 2004 werd door het Amerikaanse *Natural Law Party Executive Committee* beslist om de activiteiten van de nationale afdelingen vanaf 30 april 2004 op te schorten²⁹⁶.

De redenen voor die keuze staan te lezen in een document, getiteld «Balans van 10 jaar Natuurwetpartij»:

«De opzet van de ideale structuur van het *Global Country of World Peace* staat in schril contrast met de gebrekkige werking van onze instellingen die geenszins in staat zijn hun eigen ideaal, zoals verwoord in de Grondwet van het land, te verwezenlijken. Iedereen weet ongetwijfeld dat de verkiezingen nooit synoniem zijn geweest voor een ideaal van harmonie, oprechtheid of integriteit. Maar het toppunt van scherts kwam met de verkiezing van president Bush junior in november 2000 waarbij het kiessysteem van een land dat geacht wordt een modeldemocratie te zijn, duidelijk aangetoond heeft dat verkiezingen bedrog betekenen. De president werd uiteindelijk door justitie aangesteld onder controversiële omstandigheden en vertegenwoordigde slechts een kleine minderheid van de Amerikaanse bevolking (ca. 20%). Akte nemend van de georganiseerde fraude waarmee verkiezingen in diverse mate naargelang de landen gepaard gaan, hebben de Natuurwetpartijen op de Top van hun Europese leiders te Nice van 7 tot 9 december 2000 beslist niet langer een dergelijk systeem te ondersteunen en de tijd, middelen en energie van hun leden, die een erezaak ervan gemaakt hebben de kleuren te verdedigen van de enige partij die wetenschappelijk onderbouwde oplossingen voorstelt, niet langer te verdoen.; de Natuurwetpartij heeft beslist niet langer deel te nemen aan verkiezingen in welk land ter wereld ook. Alleen de kandidaten die politiek beslagen zijn en kans maken op een zetel kunnen voortdoen»²⁹⁷.

Op 17 september 2004 werd de vzw van Ingelmunster ontbonden, de documenten ervan worden bewaard op het adres van de vzw *MIVS*²⁹⁸.

²⁹³ <http://www.globalgoodnews.com/business-news-a.html?art=1135710375721650> (laatst bezocht op 22/09/2008) ; GILBERT Mark, *Transcendental Bonds are out of this World*, 22/01/2006 op <http://archives.tcm.ie/businesspost/2006/01/22/story11175.asp>.

²⁹⁴ CLARKE Peter B., (ed.), *Encyclopedia of New Religious Movements*, London: Routledge, 2006, p. 574.

²⁹⁵ <http://users.skynet.be/nwp/feiten.htm> (laatst bezocht op 21/06/2009).

²⁹⁶ <http://www.natural-law.org/letter.html> (laatst bezocht op 16/07/2009).

²⁹⁷ <http://members.aol.com/partiloina/palona.htm> (laatst bezocht op 02/02/2006).

²⁹⁸ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 17/09/2004.

→3) *Brahmananda Saraswati Trust*

62. In een afscheidsboodschap op 11 januari 2008 deelde Maharishi de oprichting van het *Brahmananda Saraswati Trust* mee. Deze stichting is bij wijze van eerbetoon vernoemd naar zijn meester Swami Brahmananda Saraswati (*alias* Guru Dev)²⁹⁹ die van 1941 tot 1953 de functie vervulde van *Shankaracharya** van Jyotir Math (Himalayaans India), met andere woorden van spiritueel leider van een klooster in de traditie van *Dansanami Sampradaya*, zoals vastgelegd door de filosoof Shankara* in de 8ste eeuw.

Bij haar oprichting kwam deze stichting onder het eeuwigdurende patronaat van Swami Vadusevananda Saraswati, die door de leiding van de *Maharishi Beweging* als de huidige *Shankaracharya** van Jyotir Math wordt voorgesteld³⁰⁰. Sinds de dood van Swami Brahmananda Saraswati is een polemiek ontstaan rond de toekenning van de titel *Shankaracharya** van Jyotir Math omdat drie personen hierop aanspraak maken: Vadusevanand Saraswati, Svarupananda Saraswati en Madhavasrama³⁰¹.

63. De *Brahmananda Saraswati Trust* wil een wereldwijde bescherming en veiligheid bieden door te fungeren als een reservefonds voor de financiering van de vestiging en het levenslang onderhoud van Vedische *pandits** op verschillende plaatsen ter wereld. In de eerste plaatst wordt gedacht aan de *Brahmasthan** van India, waar sinds jaar en dag plannen bestaan voor de aanleg van de infrastructuur die nodig is voor de vestiging van 16000 pandits. In de stad Fairfield (VS) bestaat het plan voor de opvang van tussen 2 en 3000 *pandits**. De eerste 375 pandits hebben zich er in oktober 2006 gevestigd.³⁰²

Pandits zijn mannen die beroepsmatig bezig zijn met de Veda*³⁰³ en opgeleid zijn in India door de *Maharishi Beweging*, meer bepaald via haar opleidingstructuur *Maharishi Veda Vigyan Vishwa Vidya Peeth*³⁰⁴. Hun activiteiten bestaan in de toepassing van de technieken die ontwikkeld zijn door Maharishi Mahesh Yogi: *Transcendente Meditatie*, yogisch vliegen, Vedisch reciteren, aanroepen van de *devatas**, uitvoeren van specifieke *yagyas**³⁰⁵ op de gepaste momenten om de nefaste invloeden voor elk land te laten verdwijnen³⁰⁶.

64. In een uitzending van 8 januari 2007 verklaarde P.S., minister van Communicatie van het *Global country of World Peace*, dat er plannen bestaan om in België een groep van 300 Vedische *pandits** uit te nodigen. Een tijdelijke opvangplaats voor deze Vedische *pandits** zou gevonden zijn in een vakantiecentrum te Malmedy. Vanuit die optiek zou de *Raja** van België in januari 2007 de instanties voor immigratie³⁰⁷ aangeschreven hebben teneinde de nodige visa/verblijfstitels te verkrijgen³⁰⁸. De leiding van de vzw *MIVS* heeft bevestigd dat het om een denkoefening ging, een van de vele, maar niet om een project³⁰⁹.

²⁹⁹ <http://www.press-conference.globalgoodnews.com/archive/january/08.01.11.html>

³⁰⁰ https://vedicpandits.org/PageJ2_about_us.html.

³⁰¹ *The Jyotirmaṭha Śāṅkarācārya Lineage in the 20th Century*, op <http://www.indology.info/papers/sundaresan>, website bronnen inzake indiologie (laatst bezocht op 25/09/2008) J agatguru Shankaracharya, Jyotish Peethadheeshwar, Swami Vasudevanand Saraswati, Disciple Of Swami Shantanand Saraswati vs Additional District Judge - Vii, Additional Civil Judge (Junior Division)-Ii And Swami Swaroopanand Saraswati on 23/1/2004 op <http://indiankanoon.org/doc/623473/>.

³⁰² <http://quantiferon.blogspot.com/2008/07/pandits-panic-tb-pundits-threatening.html> (laatst bezocht op 29/08/2008).

³⁰³ *Transcendental Meditation News*, September 2001.

³⁰⁴ https://capitalofworldpeace.org/PageJ2_about_us.html (laatst bezocht op 26/09/2008).

³⁰⁵ http://www.enmag.org/back_enf/enf_7_20_01.htm (laatst bezocht op 03/02/2009).

³⁰⁶ http://www.enmag.org/back_enf/enf_7_20_01.htm (laatst bezocht op 03/02/2009).

³⁰⁷ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=1168718461137290> (laatst bezocht op 10/08/2008).

³⁰⁸ <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1809> (laatst bezocht op 21/08/2008).

³⁰⁹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 8/12/2008.

III. CONCLUSIES

65. Het Centrum, op basis van de voornoemde elementen, binnen de begrenzings van het wettelijke en regelgevende kader tot instelling van het I.A.C.S.S.O. en gelet op het voorwerp van het verzoek om advies betreffende een project inzake de bouw van een school voor het onderricht in de methodes en technieken van de Transcendente Meditatie, overwegende

dat de Transcendente Meditatie die ontstaan is binnen een context van overdracht van meester op discipel die kenmerkend is voor de hindoereligie omschreven wordt³¹⁰ als niet-religieus³¹¹ – in weerwil van een initiatieritueel dat alle schijn van een religieuze ritus vertoont – met erkenning van een filosofische en spirituele dimensie voortvloeiend uit de Vedische traditie;

dat, steunend op de hindoetraditie, Maharishi Mahesh Yogi via de Transcendente Meditatie een «wetenschappelijk geverifieerd element» wil integreren, waarvan hij beweert dat hij het herontdekt heeft in de Veda's, hetgeen aanleiding heeft gegeven tot de benaming *Science of Creative Intelligence*;

dat in verband met de wetenschappelijke aanspraken van de Transcendente Meditatie, de studie van Canter & Ernst³¹² van 2003 concludeerde: *There is no convincing evidence from randomised controlled trials that Transcendental Meditation has specific and cumulative positive effects on cognitive function other than those fostered by practice effects or an expectation/motivation effect*;

dat deze conclusie wordt bevestigd en bekrachtigd door het advies³¹³ van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België van 25 april 2009 dat bepaalt dat er «thans geen enkel sluitend bewijs voor de superioriteit van de TM ten aanzien van andere vormen van meditatie bestaat. Er bestaat evenmin enig theoretisch argument dat de superioriteit van deze vorm van meditatie laat veronderstellen. De beweringen van de TM-beweging betreffende de wetenschappelijk vastgestelde superioriteit van haar vorm van meditatie zijn dus geheel onjuist.» Met betrekking tot het gevaar voor «bepaalde potentiële patiënten» zoals naar voren gebracht door de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België in verband met de «zogenaamde wetenschappelijke publicatie van de TM» heeft het Centrum sinds de start van zijn activiteiten nog geen enkele getuigenis ontvangen over eventuele schade die zou verband houden met de wetenschappelijke aanspraken van de beweging;

dat de wijze waarop de vastgoedprojecten van MIVS, zoals in Nil-Saint-Martin, verlopen geen zekerheid biedt dat de uitkomst ervan in overeenstemming zal zijn met de beginoptie;

is van oordeel dat degenen die geloof hechten aan het vermeend wetenschappelijk karakter van de T.M. dat versterkt wordt door de bewering dat zij niet-religieus van aard is, en daarom financiële steun zouden leveren aan het vastgoedproject van het *Maharishi Institute of Vedic Science* in Sint-Lambrechts-Woluwe dat aan de oorsprong van het verzoek om advies ligt, het risico lopen dat hun bijdrage niet bestemd wordt voor de bouw van die school, zoals aangekondigd in het project, waar blijkt dat het project slechts deel is van een beleid inzake het activabeheer van de beweging in de immobiliënsector, zoals de «minister van mondiale wederopbouw» laat uitschijnen in het gesprek op blz. 37-38.

³¹⁰ Cf. onderhoud met vertegenwoordigers van MIVS.

³¹¹ Volgens professor E. Barker is het streven van de Transcendente Meditatie naar erkenning als niet-religieus te wijten aan het feit dat zij haar technieken wil onderwijzen in openbare scholen, wat verboden is voor religies overeenkomstig het eerste amendement van de Amerikaanse grondwet. BARKER E., «But is it a Genuine Religion?» in GREIL A.L., ROBBINS T. (eds.), *Between Sacred and Secular: Research and Theory on Quasi Religion*, Greenwich CT / London: JAI Press, 1994, p. 97-109.

³¹² CANTER Peter H., ERNST Edzard, «The cumulative effects of Transcendental Meditation on cognitive function. A Systematic review of randomised controlled trials» in *Wiener Klinische Wochenschrift. The middle european journal of medicine*, 115, 21-22, 2003, pp. 758-766.

³¹³ De volledige tekst van dat advies gaat als bijlage bij dit advies.

Een lid van het Centrum nam volgend persoonlijk standpunt in en stelde voor de inleidende zin te preciseren en te vervolledigen als volgt: «Thans, op basis van de voornoemde elementen, binnen de begrenzings van het wettelijk en regelgevend kader tot instelling van het I.A.C.S.S.O. en gelet op het voorwerp van het verzoek om advies betreffende een project inzake de bouw van een school voor het onderricht in de methodes en technieken van de Transcendente Meditatie, *heeft het Centrum geen weet van praktijken of feiten die indruisen tegen de wet en die in dat verband gepleegd zouden zijn door de desbetreffende entiteiten. Overwegende echter.....*».

IV. BIJLAGEN

Bijlage 1: bibliografie van de geraadpleegde bronnen

Bijlage 2: advies van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België over “de eventuele wetenschappelijke aspecten van de TM in samenhang met de volksgezondheid en het welzijn van het menselijk individu”

Bijlage 3: vertegenwoordiging van de beweging in België

Bijlage 4: glossarium van de begrippen uit het Sanskriet die in het werkdocument worden gehanteerd

<p>- BIJLAGE 1 : BIBLIOGRAFIE VAN DE GERAADPLEEGDE BRONNEN VOOR HET BESCHRIJVEND GEDEELTE VAN HET DOCUMENT</p>

1. Encyclopedische werken – woordenboeken – monografieën- theses

- ALDRIDGE Alan, *Religion in the Contemporary World. A Sociological Introduction*, Cambridge: Polity Press, 2000, pp. 20, 46, 48-50, 101-106, 165-167. ISBN: 0-7456-2083-3.
- ALLITT Patrick, *Religion in America. Since 1945: A History*, New York: Columbia University Press, 2005, pp. 140-141. ISBN: 0-415-92137-6.
- ALTGLAS Véronique, *Le nouvel hindouisme occidental*, Paris : CNRS sociologie, 2005, pp. 9-10, 31-48, 75-95, 189-199. ISBN : 2-271-06340-X.
- ANCION Jean, *Les sectes : changer le monde ou changer de monde ?*, Hollogne-aux-Pierres : Pro Manuscrito, 3ème édition, 1997, pp. 67-68.
- ANKENBERG John, WELDON John, *Encyclopedia of Cults and New Religions*, Eugene: Harvest House, 1999, pp. 446-447. ISBN: 0-7369-0074-8.
- ARGYLE Michael, *Psychology and Religion*, London / New York: Routledge, 2000, pp. 62-64, 230-231. ISBN: 0-415-18907-1.
- BAINBRIDGE William Sims, *The Sociology of Religious Movements*, New York / London: Routledge, 1997. ISBN: 0-415-91202-4.
- BARKER Eileen, New Religious Movements in Europe, in GILL Sean, D’COSTA Gavin, KING Ursula (eds), *Religion in Europe. Contemporary Perspectives*, Kampen: Kok Pharos, 1994, pp. 121-140. ISBN: 90-390-0508-7.
- BARKER Eileen, But is it a Genuine Religion ?, in GREIL A.L., ROBBINS T. (eds), *Between Sacred and Secular: Research and Theory on Quasi Religion*, Greenwich CT / London: JAI Press, 1994, pp. 97-109.
- BARRETT Davis, *The New Believers. A Survey of Sects, “Cults” and Alternative Religions*, London: Cassell & Co, 2001, pp. 276-282. ISBN: 0-304-35592-5.
- BECKFORD James A., *Cult Controversies. The Societal Response to the New Religious Movements*, London / New York: Tavistock Publications, 1985, pp. 23, 82-83, 227, 249-251, 277, 280. ISBN: 0-422-79640-9.
- BECKFORD James A. (ed), *New Religious Movements and Rapid Social Change*, London: Sage Publications Ltd., 1991, pp. 29-31, 44, 220-225. ISBN: 0-8039-8591-6.
- BELLINGER Gerhard J., *Encyclopédie des religions*, Paris : Le Livre de Poche, 2000, pp. 604-606. ISBN : 9-782253-131113.
- BESSEM Willemijn, *De Ashramgids voor India. Een praktisch overzicht van meer dan vijftig ashrams, guru’s en spirituele centra voor de mystieke reiziger in India*, Amsterdam: Bres, 1998, pp. 70, 131-133. ISBN: 90-6229-054-X.
- BEVERLEY James A., *Religions A to Z. A guide to the 100 most influential religious movements*, Nashville: Thomas Nelson, 2005, pp. 237-238. ISBN: 1-4185-0573-0.

- BITON Dominique, *Sectes, gourous, etc. Eviter aux ados de se faire piéger*, Paris : Albin Michel, 2003, pp. 62-65, 79. ISBN : 2-226-13784-X.
- BLOOMFIELD Harold H., CAIN Michael Peter, JAFFE Dennis T., *La Méditation Transcendantale, ou comment atteindre l'énergie intérieure*, s.l. : Les Editions de l'Age de l'Illumination, 1979.
- BOUCHARD Roger, *L'illumination spirituelle et les 7 états de la conscience selon Maharishi Mahesh Yogi*, Paris : A.L.T.E.S.S., 2005. ISBN : 2-84243-085-9.
- BRACONIER (de) L.H.M., *Het belang van de wetenschap der creatieve intelligentie voor de geestelijke gezondheidszorg*, Den Haag: Stichting boekhandel en uitgeverij MIU-Nederland, 1975.
- BRUCE Steve, *Religion in the Modern World. From cathedral to Cults*, Oxford: Oxford University Press, 1996, pp. 176-177, 179-181, 183, 189, 206. ISBN: 0-19-878151-2.
- BRUCE Steve, *God is Dead. Secularization in the West*, Malden: Blackwell Publishing, 2002, pp. 84, 93, 133, 138-139, 242. ISBN: 0-631-23275-3.
- CAMPBELL Anthony, *The Mechanics of Enlightenment. An Examination of the Teaching of Maharishi Mahesh Yogi*, London : Victor Gollancz ltd., 1975. ISBN: 0-575-02002-4.
- CARROLL Bret E., *The Routledge Historical Atlas of Religion in America*, London / New York: Routledge, 2001, pp. 104-107. ISBN: 0-415-92137-6.
- CHAPMAN A.H., *At Last The Truth ! What TM Can and Cannot Do for You*, New York: Berkley Publishing Corporation, 1976. SBN: 425-03209-4.
- *Celebrating Perfection in Education. Dawn of Total Knowledge*, Jabalpur. : Maharishi Vedic University Press, 1997. ISBN : 81-7523-013-4.
- CLARKE Peter B. (ed), *Encyclopedia of New Religious Movements*, London / New York: Routledge, 2006, p. 573-574. ISBN: 0-415-26707-2.
- CLAXTON Guy, *The Heart of Practical Wisdom. Buddhism for an Agitated World*, London: Aquarian / Thorsons, 1990, pp. 18-25. ISBN: 1-85538-274-1.
- CLEVENOT Michel (dir.), *L'état des religions dans le monde*, Paris : Editions La Découverte, 1987, pp. 228-231. ISBN : 2-204-02709-10.
- COOGAN Michael D. (ed), *Eastern Religions. Hinduism, Buddhism, Taoism, Confucianism, Shinto*, Oxford / New York: Oxford University Press, 2005, pp. 52-59, 68-79. ISBN: 0-19-522190-7.
- COPLIN Jay Randolph, *Text and Context in the Communication of a Social Movement's Charisma, Ideology, and Consciousness : TM for India and the West*. Dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree Doctor of Philosophy in Sociology, University of California, San Diego, 1990 op <http://members.aol.com/dcroplin/Chapter3.html>.
- CONEY Judith, New Religious Movements in the West Led by South Asian, in COWARD Harold, HINNELLS John R., WILLIAMS Raymond Brady (eds), *The South Asian Religious Diaspora in Britain, Canada, and The United States*, Albany: State University of New York Press, pp. 55-65. ISBN: 0-7914-4510-0.

- COWARD Harold G., GOA David J., *Mantra. Hearing the Divine in India and America*, New York: Columbia University Press, 2004, pp. 51-64. ISBN: 0-231-12961-0.
- COX Harvey, *Turning East. The Promise and Peril of the New Orientalism*, New York: Simon and Schuster, 1977, pp. 7-21, 52-62, 74-110. ISBN: 0-671-22851-X.
- CUSH Denise, ROBINSON Catherine, YORK Michael (eds), *Encyclopedia of hinduism*, London / New York: Routledge, 2007, pp. 59-60, 191-192, 395, 481-482, 834-836, 885-886. ISBN: 978-0-7007-1267-0.
- DEANS Ashley, *Un modèle d'excellence. La réussite remarquable des écoles Maharishi : une solution pour l'éducation*, s.l. : Narratif, 2008. ISBN : 978-2-35330-006-8.
- DELLA SALLA Sergio (ed), *Mind Myths. Exploring Popular Assumptions About the Mind and Brain*, Chichester: John Willey & Sons, 1999, pp. 12-14, 27-31, 68-71, 81. ISBN: 0-471-98303-9.
- DERKS Frans, *Uittreding uit nieuwe religieuze bewegingen. Eindverslag van het onderzoeksproject "Identiteitsverwarring bij ex-sektenleden"*, Nijmegen : Katholieke Universiteit Nijmegen, 1983, pp. 2-3, 8, 54.
- DILLON Michele (ed), *Handbook of the Sociology of Religion*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003, pp. 52, 56-57, ISBN: 0-521-00078-5.
- DOWNTON James V., *Sacred Journeys. The Conversion of Young Americans to Divine Light Mission*, New York: Columbia University Press, 1979, pp. 221-225. ISBN: 0-231-04198-5.
- EBON Martin (ed), *TM: How to Find Peace of Mind through Meditation*, New York: The New American Library Inc., 1976.
- ECK Diana L., *A New Religious America. How A « Christian Country » Has Become the World's Most Religiously Diverse Nation*, San Francisco: Harper, 2001, pp. 108-112. ISBN: 0-06-0621158-3.
- ECK Diana L., Negotiating Hindu Identities in the U.S., in COWARD Harold, HINNELL John R., WILLIAMS Raymond Brady (eds), *The South Asian Religious Diaspora in Britain, Canada, and The United States*, Albany: State University of New York Press, pp. 219-237. ISBN: 0-7914-4510-0.
- EGGENBERGER Oswald, *Die Kirchen, Sondergruppen und religiösen Vereinigungen. Ein Handbuch*, Zürich: TVZ, 1994, pp. 266-267. ISBN: 3-920-11639-5.
- ELLIS-JONES Ian, *Beyond the Scientology Case. Towards a better definition of what constitutes a religion for legal purposes in Australia having regard to salient judicial authorities from the United States of America as well as important non-judicial authorities*. A thesis submitted in fulfilment and requirements of the postgraduate degree of Doctor of philosophy in Law (C02028), Faculty of Law, University of Technology, Sydney, Year of Submission of Thesis on Completion of Examination : 2007 op http://epress.lib.uts.edu.au/dspace/bitstream/2100/404/2/02whole.pdf?bcsi_scan_A86CC429146B1327=0Urk7Jfq4rrFleqPqwfdKzzI0UEUAAAkGgjHQ=&bcsi_scan_filename=02whole.pdf
- ERNST Marie-Claude, *Sectes et cultes aux Etats-Unis dans les années soixante-dix*, Paris : Publisud, 1991, pp. 41-47. ISBN : 2-866-00641-0.

- FINKE Roger, STARK Rodney, *The Churching of America 1776-1990. Winners and Losers in Our Religious Economy*, New Brunswick / New Jersey: Rutgers University Press, 1992, pp. 239-242. ISBN: 0-8135-1838-5.
- FLOOD Gavin, *An Introduction to Hinduism*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996, pp. 93-102, 124-127, 265-273. ISBN: 0-521-43878-0.
- FOURNIER Anne, PICARD Catherine, *Sectes, démocratie et mondialisation*, Paris : PUF, 2002, pp. 263-264. ISBN : 2-13-052569-5.
- FULLER Robert C., *Spiritual but not Religious. Understanding Unchurched America*, Oxford: Oxford University Press, 2001, pp. 77-87. ISBN: 0-19-514680-8.
- GILPIN Geoff, *The Maharishi Effect. A Personal Journey Through the Movement That Transformed American Spirituality*, New York: Jeremy P. Tarcher / Penguin, 2006. ISBN: 1-58542-507-9.
- GLOCK Charles Y., BELLAH Robert N. (eds), *The New Religious Consciousness*, Berkeley: University of California Press, 1976, pp. 2, 93-101. ISBN: 0-520-03472-4.
- GOFF Philip, HARVEY Paul (eds), *Themes in Religion and American Culture*, Chapel Hill / London: University of North Carolina Press, 2004, pp. 352-358. ISBN: 0-8078-5559-6.
- GOLEMAN Daniel, *The Meditative Mind. The Varieties of Meditative Experiences*, New York: Tarcher / Putnam, 1996, pp. 66-71. ISBN: 0-87477-833-6.
- GRIFFIN Leslie C., *Griffin's Law and Religion, Cases and Materials*, s.l.: Foundation Press, 2007, pp. 1-35. ISBN : 9-781-59941-083-8.
- HAAK Friedrich-Wilhelm, *Transzendente Meditation*, München: Evangelischer Presseverband für Bayern, 1980. ISBN: 3-583-50622-7.
- HAMILTON Malcolm, *The Sociology of Religion. Theoretical and comparative perspectives*, London / New York: Routledge, 2002, pp. 252-260. ISBN: 0-415-22667-8.
- *Handboek. Andere Geneeswijzen. Principes, nut en risico's van alternatieve behandelingsmethodes*, Brussels: De verbruikersunie Test-Aankoop, 2000, pp. 161-166. ISBN: 90-76229-18-X.
- HASSAN Steven, *Combating Cult Mind Control*, Rochester: Park Street Press, 1988, pp. 87-88, 104-106, 193-195. ISBN: 0-89281-311-3.
- HASSAN Steven, *Releasing the Bonds. Empowering People to Think for Themselves*, Sommerville: Freedom of Mind Press, 2000, pp. 52-55, 295-297, 375. ISBN: 0-9670688-0-0.
- HILL Michael, New Zealand's Cultic Milieu, in WILSON Bryan (ed), *Religion: Contemporary Issues. The All Souls Seminars in the Sociology of Religion*, London: Bellew Publishing, 1992, pp. 226-231. ISBN: 1-85725-045-1.
- HILL Michael, Ennobled Savages : New Zealand's Manipulationist Milieu, in BARKER Eileen, BECKFORD James A., DOBBELAERE Karel (eds), *Secularization, Rationalism and Sectarianism*, Oxford: Clarendon Press, 1993, pp. 145-165. ISBN: 0-19-827721-0.

- HINNELLS John R. (ed), *Who's who of Religions*, London: Penguin, 1996, pp. 247-248. ISBN: 0-14-051349-3.
- HINNELLS John R. (ed), *Dictionary of Religions*, London: Penguin, 1997, pp. 533-534. ISBN: 0-14-051261-6.
- HINNELLS John R. (ed.), *The New Penguin Handbook of Living Religions*, London: Penguin, 1998, pp. 299- 307, 784-795. ISBN: 0-14-051480-5.
- HITCHCOCK Susan Tyler, ESPOSITO John L., *Geography of Religion. Where God Lives, Where Pilgrims Walk*, Washington D.C.: National Geographic Society, 2004, pp. 121-123. ISBN: 0-7922-7313-3.
- HOEKSTRA E.G., IPENBURG M.H., *Wegwijs in gelovig Nederland. Een alfabetische beschrijving van Nederlandse kerken en religieuze groeperingen*, Kampen: Kok, pp. 197-198. ISBN: 90-242-2525-6.
- HOEKSTRA E.G., IPENBURG M.H., *Wegwijs in religieus en levensbeschouwelijk Nederland. Handboek religies, kerken, stromingen en organisaties*, Kampen: Kok, 1995, pp. 549-551. ISBN: 90-435-0028-3.
- HOOD Ralph W. Jr., SPILKA Bernard, HUNSBERGER Bruce, GORSUCH Richard, *The Psychology of Religion. An Empirical Approach*, New York / London: The Guilford Press, p. 316. ISBN: 1-57230-116-3.
- HUMMEL Reinhart, *Les gourous*, Paris : Les Editions du Cerf, 1988, pp. 58-64. ISBN : 2-204-02915-7.
- HUNT Stephen J., *Alternative Religions: A Sociological Introduction*, Hampshire: Ashgate, 2003, pp. 197-198. ISBN : 0-7546-3410-8.
- INTROVIGNE Massimo, ZOCCATELLI Pierluigi, IPPOLITO MACRINA Nelly, ROLDAN Veronica, *Enciclopedia delle Religioni in Italia*, Torino : Editrice Elledici, 2001, pp. 533-535. ISBN : 88-01-01596-8.
- Institute für jugend und Gesellschaft, *Differentielle Wirkungen der Praxis der Transzendentalen Meditation™. Eine empirische Analyse pathogener Strukturen als Hilfe für die Beratung*, Bensheim: Institute für jugend und Gesellschaft, 1980.
- JACKSON Daniel H., The Rise and Decline of Transcendental Meditation, in STARK Rodney, BAINBRIDGE William Sims, *The Future of Religion. Secularization, Revival, and Cult Formation*, Berkeley: University of California Press, 1985, pp. 284-303. ISBN: 0-520-05731-7.
- JHA Akhileshwar, *Sexual Designs in Indian Culture*, s.l.: Vikas Publisj-hing House, 1979, pp. 171-175. ISBN: 0-7069-0744-2.
- JONES Constance A., RYAN James D., *Encyclopedia of Hinduism*, New York: Facts on File, 2007, pp. 451- 452. ISBN: 0-8160-5458-4.
- JUERGENSMEYER Mark (ed), *Global Religions. An Introduction*, Oxford / New York: Oxford University Press, 2003, pp. 60-62. ISBN: 0-19-515873-3.
- JUERGENSMEYER Mark (ed), *The Oxford Handbook of Global Religions*, Oxford / New York: Oxford University Press, 2006, pp. 21-24, 62. ISBN: 0-19-513798-1.

- KAPLAN Jeffrey (ed), *Beyond the Mainstream. The Emergence of Religious Pluralism in Finland, Estonia, and Russia*, Helsinki: SKS, Studia Historica 63, 2000, pp. 51-63, 96-100, 110-114, 218-219, 243-253. ISBN: 951-746-780-1.
- KENT Stephen, *From Slogans to Mantras. Social Protest and Religious Conversion in the Late Vietnam War Era*, Syracuse: Syracuse University Press, 2001, pp. 83-85, 178-180. ISBN: 0-8156-2948-6.
- KING Richard, *Orientalism and Religion. Postcolonial Theory, India and The "Mystic East"*, London / New York: Routledge, pp. 101-108. ISBN: 0-415-20258-2.
- KLOCKER Michael, TWORUSCHKA Michael, *Religionen in Deutschland. Kirchen, Glaubensgemeinschaften, Sekten*, München: Olzog, 1994, pp. 154-155. ISBN: 3-7892-8650-8.
- KNIBBELER Paul, *De Wetenschap der Creatieve Intelligentie : Een moderne interpretatie van een eeuwenoude techniek*, Doctoraal-II scriptie Sociale Wijsbegeerte, Katholieke Hogeschool Tilburg, december 1973.
- KNOL Jan, *Reis door religie en stromingen*, Meppel: Edu' Actief, 2000, pp. 150-151, 229. ISBN: 90-5766-759-2.
- KOLE I.A., LEERTROUWER H.G. (eds), *Kerken, sekten en wereldgodsdiensten*, Heerenveen: Groen, Het blijvende Woord, 2001, pp. 305-307. ISBN: 90-5829-193-6.
- KRANENBORG R., *Transcendente Meditatie*, Kampen: Kok, 1977. ISBN: 90-242-2452-7.
- KRANENBORG R., *Oosterse geloofsbewegingen in het Westen*, Ede: Zomer & Keuning, 1982, pp. 88-105. ISBN: 90-210-4965-1.
- KRANENBORG R., *Hindoeïsme*, Kampen: Kok, 1997, pp. 10-31, 38-46, 50-52, 94-102. ISBN: 90-242-7960-7.
- KRANENBORG R., *Neohindoeïstische bewegingen in Nederland*, Kampen: Kok, Serie Wegwijs, 2002, pp. 18-19, 48-49, 64-68, 122-130, 161-164, 190-192. ISBN: 90-435-0493-9.
- KRANENBORG R., *Zelfverwerkelijking. Oosterse religies binnen een westerse subcultuur*, Kampen: Kok, s.d. , pp. 201-243. ISBN: 90-242-0389-9.
- KROLL Una, *La méditation transcendantale. Une méthode de relaxation et de prière pour tous*, Paris : Les Editions du Cerf, 1976.
- LACHAUD Christian, *Téléinduction au cours de la méditation : approche électrophysiologique d'une problématique nouvelle sur la conscience*, Mémoire de Maîtrise en Psychologie expérimentale, Université de Nice Sophia-Antipolis, juin 1996.
- LACROIX Michel, *La spiritualité totalitaire. Le New Age et les sectes*, Paris : Plon, 1995, pp. 103-105, 149-152.
- LALICH Janja, TOBIAS Madeleine, *Take Back your Life. Recovering from Cults and Abusive Relationships*, Berkeley: Bay Tree Publishing, 2006, pp. 212-217, 235-237. ISBN: 978-9720021-5-8.
- LALLEMAND Alain, *Les sectes en Belgique et au Luxembourg*, Berchem : APO, 1996, pp. 129-137. ISBN : 2-87262-089-3.

- *La MT : une clef pour le Royaume ?*, Paris : Argel, 1987. ISBN : 2-905219-09-2.
- LARDEUR Thomas, *Les sectes dans l'entreprise*, Paris : Editions d'Organisation, 1999, pp. 155-180. ISBN : 2-7081-2247-9.
- LAUGHLIN Paul Alan, *Getting Oriented. What Every Christian Should Know about Eastern Religions, but Probably Doesn't*, Santa Rosa: Polebridge Press, 2005, pp. 77-79, 102-104. ISBN: 0-944344-54-2.
- LEWIS James R., *The Encyclopedia of Cults, Sects and New Religions*, Amherst: Prometheus Books, 1998, pp. 489-491. ISBN: 1-57392-222-6.
- LEWIS James R., *Cults in America. A Reference Handbook*, Santa Barbara: ABC-CLIO, 1998, pp. 118-120. ISBN: 1-85109-618-3.
- LEWIS James R. (ed), *Odd Gods. New Religions & the Cult Controversy*, New York: Prometheus Books, 2001, pp. 230-233. ISBN: 1-57392-842-9.
- LYNCH David, *Catching the Big Fish. Meditation, consciousness, and creativity*, New York: Jeremy P. Tarcher / Penguin, 2006. ISBN: 1-58542-540-0.
- MAHARISHI Mahesh Yogi, *La science de l'être et l'art de vivre*, Paris : Editions Robert Laffont, 1976.
- MAHARISHI Mahesh Yogi, *Maharishi's Absolute Theory of Government*, India: Maharishi Prakashan, 1995. ISBN: 81-7523-002-9.
- MAHARISHI Mahesh Yogi, *Twenty-Six Lectures. Material For Lectures. Material for lectures to be used by the trained leaders of the Students International Meditation Society* (photocopie vieillie).
- MAHARISHI Mahesh Yogi, *Meditation. With Questions and Answers*, International SRM Publication (photocopie).
- MALHERBE Michel, *Les religions de l'humanité I*, Paris : Hachette, 1990, pp. 419-420. ISBN : 2-01-018338-X.
- MANGALWADI Vishal, *The World of Gurus. A critical look at the philosophies of India's influential gurus and mystics*, Chicago: Cornerstone Press, 1992, pp. 73-86. ISBN: 0-940895-03-X.
- MARCH A.C., *A Glossary of Buddhist Terms*, Delhi: Sri Satguru Publications, 1986, pp. 44-45. ISBN: 81-7030-025-8.
- MARTIN Walter, *The Kingdom of Cults*, Minneapolis: Bethany House, 1997, pp. 387-402. ISBN: 1-55661-714-3.
- MASON Paul, *The Maharishi. The Biography of the Man who gave Transcendental Meditation to the World*, Lyndhurst Hampshire: Evolution Publishing, 2005. ISBN: 0-9550361-0-0.
- MAYER Jean-François, *Sectes nouvelles. Un regard neuf*, Paris : Les Editions du Cerf, 1985, pp. 31-33. ISBN : 2-204-02458-9.

- MCDOWELL Josh, STEWART Don, *Handbook of Today's Religions*, Nashville: Thomas Nashville Publishers, 1983, pp. 80-85, 216-217, 292-295. ISBN: 0-8407-3501-4.
- MEANS Pat, *Im Irrgarten östlicher Mystik. Ostliche Jugendreligionen unter die Lupe genommen*, s.l.: Telos, 1976, pp. 129-142, 249-263. ISBN: 3-88404-019-7.
- MEANS Pat, *The Mystical Maze. A guidebook through the mindfields of eastern mysticism. TM, Hare Krishna, Sun Moon, and others*, s.l.: Campus Crusade for Christ, 1976, pp. 133-145.
- MELTON J. Gordon, *Encyclopedia of American Religions*, Farmington Hills: Gale group, 1998, pp. 931-932. ISBN: 0-8103-8417-5.
- MELTON J. Gordon, *Encyclopedic Handbook of Cults in America*, New York: Garland, 1992, pp. 287-295. ISBN: 0-8143-1140-0.
- MILDENBERGER Michael, *Heil aus Asien ? Hinduistische und buddhistische Bewegungen im Western*, Stuttgart: Quell Verlag, EZW, 1974, pp. 55-62. ISBN: 3-7918-6001-1.
- MURPHY Joseph, *Das Superbewusstsein*, Berg am Starnberger See: Verlag Peter Erd, 1980, p. 72. ISBN: 3-8138-0005-9.
- MURPHY Michael, DONOVAN Steven, *The Physical and Psychological Effects of Meditation. A Review of Contemporary Research with a Comprehensive Bibliography 1931-1996*, Sausalito: Institute of Noetic Sciences, 1999, pp. 13-15. ISBN: 0-943951-36-4.
- NARAYANAN Vasudha, *Comprendre les religions. Hindouisme*, Paris : Editions Gründ, 2004, pp. 48-53. ISBN : 2-7000-2659-4.
- NEEDLEMAN Jacob, *The New Religions. The Teachings of the East – their special meaning for young Americans*, New York: Pocket Books, 1972, pp. 128-142. SBN: 671-78126-X.
- NEUSNER Jacob (ed), *World Religions in America*, Louisville / London: Westminster John Knox Press, 2003, pp. 136-137. ISBN: 0-664-22475-X.
- NIDICH Sanford I., NIDICH Randi Jeanne, *Holistic Student Development at Maharishi School of the Age of Enlightenment : Theory and Research*, Fairfield: Maharishi International University, 1987.
- O'CONNELL David F., ALEXANDER (eds), *Self Recovery. Treating Addictions Using TM and Maharishi Ayur-Veda*, Binghamton: Harrington park Press, 1995.
- ORME-JOHNSON David W., FARROW John T. (eds), *Scientific Research on the Transcendental Meditation Program. Collected Papers, Volume I*, s.l.: Maharishi European Research University Press, 1977. ISBN: 3-88333-001-9.
- ORNSTEIN Robert E., *The Psychology of Consciousness*, San Francisco: W.H. Freeman and Company, 1972, pp. 112-115. ISBN: 0-7167-0797-7.
- PALMER Martin, *The "Time" World Religions*, London: Times Books, Harper Collins Publishers, 2005, pp. 206-209, 222-223. ISBN: 0-00-719997-0.
- PARTRIDGE Christopher (ed), *Dictionary of Contemporary Religion in the Western World*, Leicester: Inter-Varsity Press, 2006, pp. 236-241, 278-280, 303-304. ISBN: 0-85111-982-4.

- PARTRIDGE Christopher, *Handboek van de wereld-godsdiensten*, Kampen: KOK, 2006, p. 443. ISBN: 90-435-1211-7.
- PERSINGER Michael A., CARREY Normand J., SUESS Lynn A., *TM and cult mania*, North Quincy: The Christopher Publishing House, 1980. ISBN: 0-8158-0392-3.
- POUPARD Paul (dir.), *Dictionnaire des religions, Vol. II*, Paris : Presses Universitaires de France, 1993, pp. 1288, 2110. ISBN : 02-13-045968-4.
- QUEEN II Edward L., PROTHERO Stephen R., SHATTUCK Gardiner H. (eds), *Encyclopedia of American Religious History*, vol. I, New York: Facts on file, 2001, pp. 36-38, 307-312. ISBN: 0-8160-4335-3.
- QUEEN II Edward L., PROTHERO Stephen R., SHATTUCK Gardiner H. (eds), *Encyclopedia of American Religious History*, vol. II, New York: Facts on file, 2001, pp. 413, 736-738. ISBN: 0-8160-4335-3.
- RANDI James, *An Encyclopedia of Claims, Frauds, and Hoaxes of the Occult and Supernatural*, New York: St. Martins Griffin, 1995, p. 235. ISBN: 0-3121-5119-5.
- RICHARDSON James T., *Regulating. Case Studies from Around the Globe*, New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers, 2004, pp. 134, 224-225. ISBN: 0-306-47887-0.
- RIGGS Thomas (ed), *Worldmark Encyclopedia of Religious Practices, vol. 1, Religions and Denominations*, Farmington Hills: Thomson Gale, 2006, pp. 113+116, 261, 316-317, 331-333. ISBN: 0-7876-6612-2.
- RIGGS Thomas (ed), *Worldmark Encyclopedia of Religious Practices, vol. 2, countries A-L*, Farmington Hills: Thomson Gale, 2006, pp. 532-533. ISBN: 0-7876-6613-0.
- RINEHART Robin (ed), *Contemporary Hinduism. Ritual, Culture, and Practice*, Santa Barbara: ABC-Clio, 2004, pp. 179-211, 223-224, 228-241, 388-402. ISBN: 1-57607-905-8.
- ROBBINS Jhan, FISCHER David, *Tranquility Without Pills. All about transcendental meditation*, London: Transworld Publishers Ltd., 1975. SBN: 552-09652-0.
- RODRIGUES Hillary, *Introducing Hinduism*, New York / London: Routledge, 2006, pp. 318-319, 250-251. ISBN: 0-415-39269-1.
- ROTHSTEIN Mikael, *Belief Transformations. Some Aspects of the Relation Between Science and Religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)*, Aarhus: Aarhus University Press, 1995. ISBN: 87-7288-421-5.
- RUSSELL Peter, *The TM Technique*, Arkan: Penguin Books, 1990. ISBN: 0-14-019229-8.
- RUTGERS VAN DER LOEFF Bram, *Maslow en de Wetenschap der Creatieve Intelligentie. Nieuw licht op de humanistische psychologie*, Werkstuk in het kader van het bijvak humanistische psychologie, R.U. Groningen, 1975.
- RYAN Patrick L., A Personal Account : Eastern Meditation Group, in LANGONE Michael D. (ed), *Recovery from Cults. Help for Victims of Psychological and Spiritual Abuse*, New York / London: W.W. Norton & Company, 1995, pp. 129-139. ISBN: 0-393-31321-2.
- SCHACHINGER Wolfgang, SCHROTT Ernst, *Transcendente Meditatie : Gezondheid uit het Zelf*, s.l.: Uitgeverij Aionion Symbolon, 2002. ISBN: 90-74899-59-5.

- SCHLESSER-GAMELIN Laetitia, *Le langage des sectes. Déjouer les pièges*, Paris : Salvator, 1999, pp. 153-154. ISBN : 2-7067-0198-6.
- SCHREINER Lothar, MILDENBERGER Michael (Hrsg), *Christus und die Gurus. Asiatische religiöse Gruppen im Westen. Information und Orientierung*, Stuttgart / Berlin: Kreuz Verlag, 1980, pp. 49-60, 162-165, 192. ISBN: 3-7831-0619-2.
- SHIMAZONO Susumu, *From Salvation to Spirituality. Popular Religious movements in Modern Japan*, Melbourne: Trans Pacific Press, 2004, pp. 293-305. ISBN: 1-876843-13-6.
- SHUPE Anson, MISZTAL Bronislaw (eds), *Religion, Mobilization, and Social Action*, Westport: Praeger, 1997, pp. 75-76. ISBN: 0-275-95625-3.
- SMITH David, *Hinduism and Modernity*, Malden: Blackwell Publishers, 2003, pp. 167-179. ISBN: 0-631-20862-3.
- STARK Rodney, BAINBRIDGE William Sims, *Religion, Deviance, & Social Control*, New York / London: Routledge, pp. 111-116. ISBN: 0-415-91529-5.
- STARK Rodney, BAINBRIDGE William Sims, *The Future of Religion. Secularization, Revival and Cult Formation*, Berkeley / Los Angeles / London: University of California Press, 1985. ISBN: 0-520-05731-7.
- STOUT Daniel A., *Encyclopedia of Religion, Communication and Media*, New York / London: Routledge, 2006, pp. 250-253. ISBN: 0-415-96946-8.
- SWAMI PERSAUD Robert H., *Licht op Hindoeïsme*, Utrecht: Servire, 2001, pp. 156-164. ISBN: 90-215-9959-7.
- *TM in Court. The Complete text of the Federal Court's opinion in the case of Malnak v. Maharishi Mahesh yogi*, Berkeley: Spiritual Counterfeits Project, 1978.
- TOBIAS Madeleine Landau, LALICH Janja, *Captive Hearts, Captive Minds. Freedom and Recovery From Cults and Abusive Relationships*, Alameda: Hunter House Inc. Publishers, 1994, pp. 86-91, 96-98, 122-123, 187-188. ISBN: 0-89793-144-0.
- TRIPATHI B.D., *Sadhus of India. The Sociological View*, Varnasi: Pilgrims, pp. 117-119, 263-267. ISBN: 81-7769-209-7.
- TUCKER Ruth A., *Another Gospel. Cults, Alternative Religions, and the New Age Movement*, Grand Rapids: Zondervan, 2004, pp. 382-384. ISBN: 0-310-25937-1.
- VAN BAAREN J.I., *TM – Wat is het ?*, Amsterdam: Stichting Moria, 1976. ISBN: 9-0700-0527-1.
- VAN EIJNATTEN Joris, VAN LIEBURG Fred, *Nederlandse religie geschiedenis*, Hilversum: Verloren, 2005, pp. 357-373. ISBN: 90-6550-786-8.
- VAN GEIRT J.P., *La France aux cent sectes*, Paris : Editions Vauvenargues, 1997, pp. 231-235. ISBN : 2-7443-0049-7.
- VAN GELDER B., HOEKSTRA E.G., *Spoorzoeken in de bonte wereld van geloven en denken*, Kampen: Kok, 2004, pp. 435-440. ISBN: 90-435-0732-6.

- VAN RHEE Henk, *Yoga en Transcendente Meditatie*, Hilversum: Evangelische Omroep, 1978. ISBN: 90-70100-16-9.
- VERNETTE J., *Dictionnaire des groupes religieux aujourd'hui*, Paris : PUF, 1996, pp. 168-170.
- VERNETTE Jean, MONCELON Claire, *Les nouvelles thérapies. Mieux vivre et guérir autrement*, Paris : Presses de la Renaissance, 1999, pp. 50-52. ISBN : 2-85616-716-0.
- WANGU Madhu Bazaz, *Hinduism. World Religions*, New York: Facts on File, 2006, pp. 116-118. ISBN: 0-8160-6611-6.
- WATER Mark, *AMG'S Encyclopedia of World Religions, Cults and the Occult*, Chattanooga: AMG Publishers, 2006, pp. 651-655. ISBN: 978-0-89957-460-8.
 - o WEBSTER Nell, *Eating and Living the TM Way*, New York: Pocket Books, 1976. ISBN: 0-671-80811-7.
- WELLER Paul (ed), *Religions in the UK 2001-03*, Derby: The Multi-Faith Centre at The University of Derby & The Interfaith Network for the United Kingdom, 2001, pp. 301, 313. ISBN: 0-901437-96-4.
- WENNEKES Rolf, *Tussen Wetenschap en Mystiek. TM, een fictie van verlichting*, Kampen: Kok, 1987. ISBN: 90-242-75700-9.
- WHITE John, *Everything You Want to Know about TM, Including How to Do It*, New York: Pocket Books, 1976. SBN: 671-80430-9.
- WILLIAMS Peter W., *America's Religions. From the Origins to the Twenty-First Century*, Urbana: University of Illinois Press, 2002, pp. 474-477. ISBN: 0-252-06682-0.
- WILSON Bryan R., *The Social Dimensions of Sectarianism. Sects and New Religious Movements in Contemporary Society*, Oxford: Clarendon, 1990, pp. 216, 242. ISBN: 0-19-827883-7.
- WOODHEAD Linda, FLETCHER Paul, KAWANAMI Hiroko, SMITH David (eds), *Religions in the Modern World*, London: Routledge, 2001, pp. 29, 264-283. ISBN: 0-415-21784-9.
- WOODROW A., *Les nouvelles sectes*, Paris : Editions du Seuil, 1977, pp. 65-68. ISBN : 2-02-004662-8.
- WULFF David M., *Psychology of Religion. Classic & Contemporary*, Chichester: John Willey & Sons, 1997, pp. 181-185. ISBN: 0-471-03706-0.
- YAMAMOTO J. Isamu, *Hinduism, TM & Hare Krishna*, Grand Rapids: Zondervan, 1998, ISBN: 0-310-70391-3.

2. Artikels verschenen in academische/wetenschappelijke tijdschriften

- *Meditation Practices for Health : State of the Research*, prepared for Agency for Healthcare Research and Quality, by University of Alberta Evidence-based Practice Center, Evidence Report / Technology Assessment, n° 155, AHQR publication, n° 07-E010, June 2007.
- ALLISON John, Respiratory Changes During Transcendental Meditation, in *The Lancet*, Vol. I for 1970, No. 7651, 18 April 1970.
- BENSON Herbert, Yoga for Drug Abuse, in *The New England Journal of Medicine*, Vol. 281, No. 20, 13 November 1969.
- BONT (de) Harrison, Transcendente meditatie – een kritische beschouwing, in *Tijdschrift voor Psychotherapie*, Jaargang 6, Nr. 1, 1980.
- CANTER Peter H., The therapeutic effects of meditation, in *British Journal of Medicine*, Vol. 326, 17 May 2003, pp. 1049-1050.
- CANTER Peter H., ERNST Edzard, The cumulative effects of Transcendental Meditation on cognitive function – a systematic review of randomised controlled trials, in *Wiener Klinische Wochenschrift*, Vol. 115, Nr. 21-22, 2003, pp. 758-766.
- CANTER Peter H., ERNST Edzard, *Journal of Hypertension*, Vol. 22, No. 11, November 2004, pp. 2049-2054 op <http://www.jhypertension.com/pt/re/jhypertension/abstract.00004872-200411000-00002.htm;jsessionid=LqzYF3TB2QqwqQvFWVn2B5tyjs2GWLk0FC9fLVNNpVwspP1BCwhD!851130288!181195628!80911-1>
- CIALDINI R.B., BORDEN R.J., THORNE A., WALKER M.R., FREEMAN S., SLOAN L.R., Basking in Reflected Glory : three (football) field studies, in *Journal of Personality and Social Psychology*, No. 34, 1976, pp. 366-375.
- DENAUX Adelbert, Transcendente Meditatie en Christendom, in *Collationes*, Nr. 10, 1980, pp. 177-199.
- GARRETT Catherine, Transcendental Meditation, Reiki and yoga : Suffering, Ritual and Self-Transformation, in *Journal of Contemporary Religion*, Vol. 16, No. 3, 2001, pp. 329-342.
- GEOFFROY M. Le processus d'institutionnalisation du mouvement du nouvel âge, in *Religiologiques*, n° 22, automne 2000, pp. 55-71.
- JEANNOTAT Françoise, La science védique Maharishi, in *Asiatische Studien – Etudes Asiatiques*, vol. 51, n° 4, 1997, Bern / Berlin / Frankfurt am Main / New York / Paris / Wien : Peter Lang, pp. 1107-1112.
- OBADIA Lionel, « Iron-Man » contre les « Doctors », in *Socio-anthropologie*, n° 21, 2007, pp. 107-121.
- PAUL-LABRADOR Maura, POLK Donna, DWYER James, VELASQUEZ Ivan, NIDICH Sanford, RAINFORTH Maxwell, SCHNEIDER Robert, MERZ Noel Bairey, Effects of a Randomized Controlled Trial of Transcendental Meditation on Components of the Metabolic Syndrome in Subjects With Coronary Heart Disease, in *Archives of Internal Medicine*, Vol. 166, 12 June 2006, pp. 1218-1224.

- PRICE Robert M., Scientific Creationism and the Science of Creative Intelligence, in *Creation Evolution Journal*, Vol. 3, No. 1, Winter 1982, pp. 18-23.
- RASKIN Marjorie, BALI Lekh, PEEKE Harmon, Muscle Biofeedback and Transcendental Meditation. A Controlled Evaluation of Efficacy in the Treatment of Chronic Anxiety, in *Archives of General Psychiatry*, Vol. 37, January 1980, pp. 93-97.
- ROTHSTEIN Mikael, Patterns of Diffusion and Religious Globalization. An Empirical Survey of New Religious Movements, in *Temenos*, No. 32, 1996, pp. 195-220.
- VAN DER LANS Jan, DERKS Frans, Les nouvelles religions aux Pays-Bas. Contexte, appartenance, réactions, in *Social Compass*, XXX/1, 1983, pp. 63-83.
- VAN ZOEST Peter, TM en christelijk geloof, in *Civis Mundi. Tijdschrift voor politieke vorming en bewustzijnsontwikkeling*, Jaargang 24, Oktober 1985, pp. 178-179.
- VROLIJK A., Transcendental Meditation and Dianetics. Two Sects, Two Ways of Confronting, in *Gedrag, tijdschrift voor psychologie*, Nr. 3 / 4, 1978, pp. 181-206.
- WOODRUM Eric, Religious Organizational Change: an Analysis Based on the Tm Movement, in *Review of Religious Research*, Vol. 24, No. 2, December 1982.
- ZUROFF David C., SCHWARZ J. Conrad, Transcendental Meditation Versus Muscle Relaxation: A Two-Year Follow-Up of a Controlled Experiment, in *The American Journal of Psychiatry*, Vol. 137, No. 10, October 1980.

3. Rapporten en documenten van de overheid - rechtspraak

- ██, et als, Plaintiffs, vs. ██, et al., Defendants, United States District Court, District of New Jersey, Civil Action, No. 76-341, Affidavit of ██. (USA).
- ██ (Ex-Branch Manager, Mhdhc, Bangalore Branch) vs The State of Delhi, Nct of Delhi Through Chief Secretary, The Station House Officer And Mhdhc (Maharishi Housing Development Finance Corporation Ltd.) on 24 October 2007 op <http://indiankanoon.org/doc/1132383/> (IND).
- Assemblée Nationale, *Rapport fait au nom de la commission d'enquête sur les sectes*, n° 2468, Président : Alain Gest, Rapporteur : Jacques Guyard, enregistré à la Présidence de l'Assemblée nationale le 22 décembre 1995, pp. 25, 29-33, 42, 46, 64, 114. ISBN : 2-11-105447-X. (FRA)
- Assemblée Nationale, *Rapport fait au nom de la commission d'enquête sur la situation financière, patrimoniale et fiscale des sectes, ainsi que sur leurs activités économiques et leurs relations avec les milieux économiques et financiers*, n° 1687, Président : M. Jacques Guyard, Rapporteur : M. Jean-Pierre Brard, enregistré à la présidence de l'Assemblée nationale le 10 juin 1999, pp. 51, 80-81, 83-86, 90, 99, 157. (FRA)
- Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad* van 07/06/1973, 30/11/1978, 26/02/1982, 27/05/1982, 05/05/1988, 27/07/1989, 28/03/1991, 28/11/1991, 11/06/1992, 03/02/1994, 05/10/1995, 27/02/1997, 26/03/1998, 15/10/1998, 10/12/1998, 17/12/1998, 12/12/1998, 3/05/1999, 20/11/2001, 12/07/2004, 13/09/2004, 17/09/2004, 19/07/2005, 20/01/2006, 08/02/2006, 09/06/2006, 28/06/2006, 11/09/2006, 19/10/2006, 16/10/2007, 28/04/2008. (BEL).

- Balans en jaarrekeningen van de Maharishi Institute of Vedic Science vzw, zoals voorgelegd op de alg. Vergadering van 11 Juli 2004, neergelegd aan de rechtbank koophandel van Kortrijk, 03/09/2004. (BEL).
- Balans en jaarrekeningen van de Maharishi Institute of Vedic Science vzw, werkjaar 2005, neergelegd aan de rechtbank koophandel van Kortrijk, 16/09/2005. (BEL.)
- Balans en jaarrekeningen van de Maharishi Institute of Vedic Science vzw, werkjaar 2006, neergelegd aan de rechtbank koophandel van Kortrijk, 01/09/2006. (BEL).
- Balans en jaarrekeningen van de Maharishi Institute of Vedic Science vzw, werkjaar 2007, neergelegd aan de rechtbank koophandel van Kortrijk, 17/07/2008. (BEL).
- Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Parlementair onderzoek met het oog op de beleidsvorming ter bestrijding van de onwettige praktijken van de sekten en van de gevaren ervan voor de samenleving en voor het individu, inzonderheid voor de minderjarigen*, Verslag namens de onderzoekscommissie door de heren Duquesne en Willems, 28 april 1997, deel 1 : pp.79, 81, 96, 97, 145, 150, 332-333 - deel 2: pp.160, 174-175, 178-179, 254-255. (BEL)
- *Congressional Record. Proceedings and Debates of the 93d Congress, Second Session, Vol. 120, No. 5, Washington, Monday, 28 January 1974, in Congressional record. United States of America*, MIU Press publication number G 90. (USA)
- *Congressional Record. Proceedings and Debates of the 93d Congress, Second Session, Vol. 120, No. 62, Washington, Monday, 6 May 1974, in Congressional record. United States of America*, MIU Press publication number G 90. (USA).
- *Congressional Record. Proceedings and Debates of the 93d Congress, Second Session, Vol. 120, No. 67, Washington, Monday, 14 May 1974, in Congressional record. United States of America*, MIU Press publication number G 90. (USA).
- De stichting Stichting Maharishi Foundation International, gevestigd te Enschede, eiseres in conventie, verweerster in reconventie, procureur mr. B.J.R. van Tongeren, tegen de vennootschap opgericht naar Duits recht Kurhotel Parkschlösschen Bad Wilstein GMBH, gevestigd te Traben-Trarbach, gedaagde in conventie, eiseres in reconventie, procureur mr. O.E. Meijer, vonnis Rechtbank Rotterdam, Sector civiel recht, zaaknummer / rolnummer : 224341 / HA ZA 04-2564, 29 Maart 2006. (NLD).
- Estate of ██, by and through his Personal Representative, ██, Plaintiff, vs. Maharishi University of Management, and Maharishi Vedic Education Development Corporation, Defendants, In the United states District Court for the Southern District of Iowa, Central Division, No. 4:06-cv-00072-JEG, Order on Motion for Summary Judgment, 02/11/2006. (USA).
- European Parliament. Committee on Youth, Culture, Education, Information and Sport, *Draft Working Document on the Influence of the New Religious Movements Within the European Community*, Rapporteur: M. Richard Cottrell, 4 January 1983, pp. 10-12. (EUR)
- Form 990 filed by Maharishi University of Management for the calendar year 2005 or tax year beginning 01/07/2005 and ending 30/06/2006, Department of the Treasury, Internal Revenue Service. (USA).

- Form 990 filed by Global Country of World Peace for the calendar year 2006 or tax year beginning 12/07/2006 and ending 30/06/2007, Department of the Treasury, Internal Revenue Service. (USA).
- Income-Tax Officer vs S.R.M. Foundation of India on 14 April 1987, Income Tax Appellate Tribunal – Delhi op <http://indiankanoon.org/doc/588231/> (USA).
- Iowa State Board of Education, Executive Summary, 26 July 2007 op http://www.iowa.gov/educate/component/option,com_docman/task,doc_download/gid,3832/ (USA).
- Kamers van Koophandel, uittreksel uit het handelsregister aangaande de stichting Maharishi Global Financing Research, Dossiernummer : 12045204, Blad 00001. (NLD).
- Kamers van Koophandel, uittreksel uit het handelsregister aangaande de stichting Maharishi Global Country of World Peace, Dossiernummer : 12044331, Blad 00001. (NLD).
- Kamer van koophandel, handelsregisterhistorie van de stichting Maharishi Global Peace Government op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/RB/RBHRH01@?BUTT=H|12|045204||0|0> (NLD).
- Kamer van koophandel, handelsregisterhistorie van de stichting Maharishi Global Country of World Peace op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/RB/RBHRH01@?BUTT=H|12|044331||0|0> (NLD).
- Kamer van koophandel, database op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@?TYPE=HNPL&TAAL=NL++&AANT=0&HIST=N&MZKN=Maharishi&WPLT> (NLD).
- Kamer van koophandel, database op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@?TYPE=HNPL&HIST=N&AANT=00015&TAAL=NL&MZKN=MAHARISHI> (NLD).
- Kamer van koophandel, database op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@?TYPE=HNPL&HIST=N&AANT=00030&TAAL=NL&MZKN=MAHARISHI> (NLD).
- Kamer van koophandel, database op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@?TYPE=HNPL&HIST=N&AANT=00045&TAAL=NL&MZKN=MAHARISHI> (NLD).
- Kamer van koophandel (NLD), databases op <https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@?TYPE=HNPL&HIST=N&AANT=00060&TAAL=NL&MZKN=MAHARISHI> (NLD).
- Kenmerk: MK 070012, Agendapunt nr. 2007-WE-008, Raadsvergadering d.d. 16 april 2007, Gemeente Vaals, 08/03/2007. (NLD).
- Madhya Pradesh Act Nr. 37 of 1995. Maharishi Mahesh Yogi Vedic Vishwavidyalaya Adhinyam, 1995. (IND).
- Maharishi Ayur-Veda University, Applicant v. The Department of Revenue of the State of Illinois, State of Illinois, Department of Revenue, Office of Administrative Hearings, Chicago, Illinois, PT 99-41 op <http://www.revenue.state.il.us/legalinformation/hearings/pt/pt99-41.pdf> (USA).

- Maharishi Foundation. Annual report and financial statements, 31/12/2005 *op*
http://www.charity-commission.gov.uk/registeredcharities/ScannedAccounts%5CEnds57%5C0000270157_AC_20051231_E_C.PDG (GBR).
- Maharishi Institute of Creative Intelligence vs Assistant Commissioner of Income Tax. (Also Asstt. Cit V. Maharishi Institute of Creative Intelligence) on 18 December, 1996 *op*
<http://indiankanoon.org/doc/739925/> (IND).
- Maharishi Mahesh Yogi Vedic Vishwavidyalaya And Ors. Vs State of M.P. And Ors. On 20 March, 2002, Madhya Pradesh High Court *op* <http://indiankanoon.org/doc/472537/> (IND).
- Maharishi Spiritual Center v. North Carolina Tax Commission, North Carolina Court of Appeals, No. COA01-644, 20 August 2002 *op*
<http://www.aoc.state.nc.us/www/public/coa/opinions/2002/010644-1.htm> (USA).
- Meeting of the Board of Cuyahoga County Commissioners, 16/11/2006 *op*
<http://bocc.cuyahogacounty.us/agendasactions/Action06/11162006Actions.pdf> (USA).
- *Memorial. Journal officiel du Grand-Duché de Luxembourg. Recueil des sociétés et associations*, C-n° 719, 03/10/2000. (LUX).
- Milwaukee City Post 2874 Veterans of Foreign Wars of the United States, Plaintiff-Appellant, v. Maharishi Vedic University, Inc., Marquette University and Towne Metropolitan Realty, Inc., Defendants-Respondants, Court of Appeals Decision Dated and Filed March 1, 2007, Appeal No. 2006AP1039, State of Wisconsin *op*
<http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=wi&vol=2007/28273&invol=2> (USA).
- *Minutes of the & appearance before the Professional Conduct Committee in 1991*, General Medical Council, 1991. (GBR).
- Mission Interministérielle de Lutte contre les Sectes, Service du Premier Ministre de la République française, *Guide de l'éducateur face au sectarisme contemporain*, novembre 2001, pp. 8, 20,
http://www.miviludes.fr/IMG/doc/Guide_de_l_educateur_face_au_sectarisme_contemporain.doc (FRA).
- Nations Unies - Conseil Economique et Social - Commission des Droits de l'Homme, *Application de la déclaration sur l'élimination de toutes les formes d'intolérance et de discrimination fondées sur la religion ou la conviction* – Rapport présenté par M. Abdelfattah Amor, Rapporteur spécial, conformément à la résolution 1996/23 de la Commission des droits de l'homme - Additif. Visite en Allemagne, Genève, 22/12/1997, pp. 8-9, 10, 12. (ONU).
- Notice of public hearing, to be published in the Kansas Register (291-3051) on Thursday, November 9, 2006 *op* http://www.kdfa.org/admin/UPLOADS/TEFRA_KSR-GLOBAL%20COUNTRY%20OF%20WORLD%20PEACE.DOC (USA).
- *OSHA issues citations to Heaven on Earth Inns Inc. for alleged workplace safety violation*, U.S. Department of Labor, Office of Public Affairs, OSHA Regional News Release, 09/05/2000, *op*
http://www.osha.gov/pls/oshaweb/owadisp.show_document?p_table=NEWS_RELEASES&p_id=505 (USA).

- Persbericht, *Perscommuniqué gemeente Vaals inzake overname aandelen labyrinth*, Gemeente Vaals, 28/10/2004 op <http://www.vaals.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=24&stukid=162&fontsize=11> (NLD).
- Persbericht, *Project Drielandenpunt / EuRegionale 2008 stopt*, Gemeente Vaals, 15/11/2004 op <http://www.vaals.nl/index.php?simaction=frameset&mediumid=1&pagid=24&archiefsort=1> (NLD).
- Persbericht, *Roerdalen start handhavingstraject MERU-stichting*, Gemeente Roerdalen, 29/02/2008 op <http://www.roerdalen.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=291&stukid=2258#titel2258> (NLD).
- Persbericht, *Handhavingactie terrein MERU-stichting succesvol verlopen*, Gemeente Roerdalen, 09/04/2008 op <http://www.roerdalen.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=291&stukid=1840#Handhavingactie%20terrein%20MERU-stichting%20succesvol%20verlopen> (NLD).
- Persbericht, *Integrale handhavingactie terrein MERU-stichting*, Gemeente Roerdalen, 09/04/2008 op <http://www.roerdalen.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=291&stukid=1838#Integrale%20handhavingactie%20terrein%20MERU-stichting> (NLD).
- Persbericht, *Integrale Roerdalen adviseert minister over St. Ludwig*, Gemeente Roerdalen, 09/04/2008 op <http://www.roerdalen.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=291&stukid=1699#Roerdalen%20adviseert%20minister%20over%20St.%20Ludwig> (NLD).
- Persbericht, *Controle MERU-stichting positief verlopen*, Gemeente Roerdalen, 21/04/2008 op <http://www.roerdalen.nl/index.php?simaction=content&mediumid=1&pagid=291&stukid=2629#titel2629> (NLD).
- Notulen nr. 312 van de vergadering van dinsdag 20 mei 2008, Gemeente St- Lambrechts-Woluwe, Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Overlegcommissie. (BEL).
- Report on Charitable Organizations in Mississippi as of June 30, 2005. Section I – Financial Information for Registered Charities in Mississippi, Secretary of State, State of Mississippi op <http://www.sos.state.ms.us/refenf/charities/charannrpt/2005SectionI.pdf> (USA).
- Resolution No 2536 of the Seward County Board of Commissioners, 22/12/2006 op <http://connectseward.org/cgov/CountyClerk/minutes/dec1906.htm> (USA).
- Resolution setting public hearing to consider issuance of Colorado health facilities authority health facilities revenue bonds, Board of Commissioners of Buncombe County, North Carolina op http://www.buncombecounty.org/governing/commissioners/ArchivedAgenda/20070102/web_PDF/GLOBALPEACERESOLUTION.pdf (USA).
- OnderzoeksResultat Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO) en Handelsregister op http://kbo-bce-ps.mineco.fgov.be/ps/kbo_ps/kbo_search.jsp?VO=18EC71A2, http://kbo-bce-ps.mineco.fgov.be/ps/kbo_ps/kbo_search.jsp?VO=18F634DE, http://kbo-bce-ps.mineco.fgov.be/ps/kbo_ps/kbo_search.jsp?VO=1940992A, http://kbo-bce-ps.mineco.fgov.be/ps/kbo_ps/kbo_search.jsp?VO=19027D67

ps.mineco.fgov.be/ps/kbo_ps/kbo_search.jsp?VO=19EE9E19, http://kbo-bce-ps.mineco.fgov.be/ps/kbo_ps/kbo_search.jsp?Action=SKW (BEL).

- Parlementaire vraag, Parliament of New South Wales, Husard & papers, Legislative Council, 6 June 1995 op <http://www.parliament.nsw.gov.au/prod/PARLMENT/hansArt.nsf/V3Key/LC19950606007#> (AUS).
- Strongsville Planning Commission, Agenda, 29/11/2007. (USA).
- The City of Mayfield Heights Planning Commission Minutes, 17/09/2007. (USA).
- Town Board Work Session & Regular Meeting, Town of Goshen, 23/10/2006. (USA).
- Town Board Work Session & Regular Meeting, Town of Goshen, 20/11/2006. (USA).
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, *Onderzoek betreffende sekten. Bijlage bij een brief van de subcommissie sekten. Deze bijlage bevat het rapport « Overheid en nieuwe religieuze bewegingen », opgesteld in opdracht van de vaste Commissie voor de Volksgezondheid, vergaderjaar 1983-1984, 16 635, nr. 4, pp. 96-115, 155. (NLD).*
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Aanhangsel van de Handelingen. Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden, vergaderjaar 2002-2003, pp. 2759-2750. (NLD).
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Aanhangsel van de Handelingen. Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden, vergaderjaar 2003-2004, pp. 1207-1208. (NLD).
- De Stichting Maharishi University of Management te Vlodrop, appellante, tegen de uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Roermond van 28 september 1999 in het geding tussen : appellante en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Raad van State, 199903069/1, 13 juni 2000. (NLD).
- VIVIEN Alain, *Les sectes en France. Expression de la liberté morale ou facteurs de manipulations ? Rapport au Premier ministre*, Paris : La Documentation française, pp. 67-68. ISBN : 2-11-001374-5. (FRA).
- World Plan Executive Council United States, et al., Relators, vs. County of Ramsey, Respondent, State of Minnesota, In Supreme Court, C4-96-1425, Tax Court, Filed March 20, 1997, Office of Appellate Courts. (USA).

4. Periodieken

- *Agenda +*, n° 206, april 2009, Longchamps : ARPEGE Média srl, p. 36.
- *Boletin Info-RIES*, n° 45, 07/09/2007.
- *Boletin Info-RIES*, n° 65, 08/02/2008.
- *Boletin Info-RIES*, n° 66, 14/02/2008.
- *Bres*, Nr. 111, April / Mei 1985, Amsterdam: Bres b.v., pp. 65-72. ISSN: 0165-7798.
- *Bulles*, n° 2, 2ème trimestre 1984, Paris : L'UNADFI, pp. 14-15. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 5, 1er trimestre 1985, Paris : L'UNADFI, p. 17. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 10, 2ème trimestre 1986, Paris : L'UNADFI, p. 9. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 11, 3ème trimestre 1986, Paris : L'UNADFI, p. 25. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 15, 3ème trimestre 1987, Paris : L'UNADFI, p. 21. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 25, 1er trimestre 1990, Paris : L'UNADFI, pp. 3-4. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 35, 3ème trimestre 1992, Paris : L'UNADFI, p. 10. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 34, 2ème trimestre 1992, Paris : L'UNADFI, pp. 29-31. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 42, 2ème trimestre 1994, Paris : L'UNADFI, pp. 20-22. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 51, 3ème trimestre 1996, Paris : L'UNADFI, pp. 15-17. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 61, 1er trimestre 1999, Paris : L'UNADFI, pp. 27-28. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 64, 4ème trimestre 1999, Paris : L'UNADFI, p. 30. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 75, 3ème trimestre 2002, Paris : L'UNADFI, p. 9. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 82, 2ème trimestre 2004, Paris : L'UNADFI, p. 34. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, n° 91, septembre – 3ème trimestre 2006, Paris : L'UNADFI, p. 44. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, mai 2007, Paris : L'UNADFI, p.8.
- *Bulles*, juin 2007, Paris : L'UNADFI, p. 6.
- *Bulles*, juillet / août 2007, Paris : L'UNADFI, p. 10.
- *Bulles*, décembre 2007 – 4ème trimestre, Paris : L'UNADFI, p. 34. ISSN : 0758-3370.
- *Bulles*, février 2008, Paris : L'UNADFI, p. 13.
- *Creative Intelligence. An international publication devoted to the Science of Creative Intelligence*, No. 1, London: SRM Foundation of Great Britain. 56 pp.

- *Creative Intelligence. An international publication devoted to the Science of Creative Intelligence*, No. 2, London: SRM Foundation of Great Britain. 48 pp.
- *Creative Intelligence. An international publication devoted to the Science of Creative Intelligence*, No. 3, London: SRM Foundation of Great Britain. 48 pp.
- *Creative Intelligence. An international publication devoted to the Science of Creative Intelligence*, No. 4, London: SRM Foundation of Great Britain, January 1974. 48 pp.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Print version*, Vol. 1, No. 3, Bonita Springs: AFF, 2002, pp. 364-365. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Print version*, Vol. 2, No. 2, Bonita Springs: AFF, 2003, p. 196. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Abridged print version*, Vol. 2, No. 3, Bonita Springs: AFF, 2003, p. 293. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Abridged print version*, Vol. 3, No. 2 & 3, Bonita Springs: AFF, 2004, p. 317. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Abridged print version*, Vol. 4, No. 1, Bonita Springs: AFF, 2005, p. 113. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Print version*, Vol. 5, No. 3, Bonita Springs: AFF, 2006, pp. 438-439. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Print version*, Vol. 6, No. 1, Bonita Springs: AFF, 2007, p. 93. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Print version*, Vol. 7, No. 1, Bonita Springs: AFF, 2008, p. 96. ISSN: 1539-0152.
- *Cultic Studies Review. An Internet Journal of Research, News and Opinion. Print version*, Vol. 7, No. 3, Bonita Springs: AFF, 2008, p. 327. ISSN: 1539-0152.
- *Découvertes sur les sectes et religions*, trimestriel - n° 60, janvier 2004, Marseille : G.EM.P.P.I., p. 14.
- *Découvertes sur les sectes et religions*, trimestriel - n° 64, janvier 2005, Marseille : G.EM.P.P.I., pp. 14-15.
- *Découvertes sur les sectes et religions*, trimestriel - n° 68, janvier 2006, Marseille : G.EM.P.P.I., p. 9.
- *Découvertes sur les sectes et religions*, trimestriel - n° 75, octobre 2007, Marseille : G.EM.P.P.I., p. 10.
- *De Tijd van Verlichting. Kwartaalblad voor beoefenaars van het Transcendente Meditatie en het TM-Sidhi programma*, Jaargang 1, Nr. 1, September 1979, s.l. : Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 4 pp.

- *De Tijd van Verlichting. Kwartaalblad voor beoefenaars van het Transcendente Meditatie en het TM-Sidhi programma*, Jaargang 2, Nr. 2, 2 Juni 1980, s.l. : Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 4 pp.
- *De Tijd van Verlichting. Kwartaalblad voor beoefenaars van het Transcendente Meditatie en het TM-Sidhi programma*, Jaargang 2, Nr. 3, 12 September 1980, s.l. : Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 4 pp.
- *De Tijd van Verlichting. Kwartaalblad voor TM-beoefenaars*, Jaargang 3, Nr. 2, 15 Juni 1981, s.l. : Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 4 pp.
- *De Tijd van Verlichting. Kwartaalblad voor TM-beoefenaars*, Jaargang 6, Nr. 1, Maart 1984, s.l. : Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 8 pp.
- *FACTNet Newsletter*, March 1998, Boulder: FACTNet.
- *FACTNet Newsletter*, June / July 1998, Boulder: FACTNet, p. 5.
- *FACTNet Newsletter*, October / December 1998, Boulder: FACTNet, p. 7.
- *Fair News*, October 1983, London: Family Action Information and Rescue, p. 11.
- *Fair News*, April 1984, London: Family Action Information and Rescue, pp. 7-8.
- *Fair News*, October 1984, London: Family Action Information and Rescue, pp. 11-12.
- *Fair News*, January 1985, London: Family Action Information and Rescue, p. 11.
- *Fair News*, April 1985, London: Family Action Information and Rescue, p. 7.
- *Fair News*, July 1985, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.
- *Fair News*, October 1986, London: Family Action Information and Rescue, pp. 11-12.
- *Fair News*, January 1987, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.
- *Fair News*, April 1987, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.
- *Fair News*, July 1987, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.
- *Fair News*, Summer 1988, London: Family Action Information and Rescue, p. 10.
- *Fair News*, Autumn 1988, London: Family Action Information and Rescue, p. 10.
- *Fair News*, Spring 1989, London: Family Action Information and Rescue, p. 9.
- *Fair News*, Autumn 1989, London: Family Action Information and Rescue, pp. 11-12.
- *Fair News*, Winter 1989, London: Family Action Information and Rescue, p. 11.
- *Fair News*, Winter 1989-1990, London: Family Action Information and Rescue, p. 11.
- *Fair News*, Spring 1990, London: Family Action Information and Rescue, p. 15.
- *Fair News*, Summer 1990, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.

- *Fair News*, Autumn 1990, London: Family Action Information and Rescue, p. 10.
- *Fair News*, Winter 1990-1991, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10, 14.
- *Fair News*, Spring 1991, London: Family Action Information and Rescue, p. 12.
- *Fair News*, Autumn 1991, London: Family Action Information and Rescue, pp. 12-13.
- *Fair News*, Winter 1991-1992, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10, 13.
- *Fair News*, Spring 1992, London: Family Action Information and Rescue, pp. 11-12.
- *Fair News*, Summer 1992, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.
- *Fair News*, Autumn 1992, London: Family Action Information and Rescue, p. 12.
- *Fair News*, Winter 1992-1993, London: Family Action Information and Rescue, pp. 10-11.
- *Fair News*, Spring 1993, London: Family Action Information and Rescue, p. 10.
- *Fair News*, Summer 1993, London: Family Action Information and Rescue, pp. 9-10.
- *Fair News*, Winter 1993-1994, London: Family Action Information and Rescue, pp. 10-11.
- *Fair News*, Spring 1994, London: Family Action Information and Rescue, pp. 11-12.
- *Fair News*, Summer 1994, London: Family Action Information and Rescue, pp. 11-12.
- *Fair News*, January 1995, London: Family Action Information and Rescue, p. 7. ISSN: 1356-6768.
- *Fair News*, Spring 1995, London: Family Action Information and Rescue, p. 7. ISSN: 1356-6768.
- *Fair News*, Summer 1995, London: Family Action Information and Rescue, p. 10. ISSN: 1356-6768.
- *Fair News*, Summer 1997, London: Family Action Information and Rescue, pp. 2-3. ISSN: 1356-6768.
- *Fair News*, issue I 2007, London: Family Action Information and Rescue, pp. 10-11. ISSN: 1356-6768.
- *Focus*, 2-maandelijkse uitgave, Jaargang 5, September 2004, s.l. : Studie- en Adviesgroep Sekten vzw, pp. 9-10.
- *Focus*, 2-maandelijkse uitgave, Jaargang 9, Maart 2008, s.l. : Studie- en Adviesgroep Sekten vzw, pp. 3-4.
- *Focus*, 2-maandelijkse uitgave, Jaargang 9, Mei 2008, s.l. : Studie- en Adviesgroep Sekten vzw, pp. 14-19.
- *Focus*, 2-maandelijkse uitgave, Jaargang 9, Juli 2008, s.l. : Studie – en Adviesgroep Sekten vzw, pp. 13-18.

- *Impulse*, Vol. 7, Nr. 18, 1983, Stuttgart: Evangelische Zentrastelle für Weltanschauungsfragen. ISSN: 0344-8959.
- *Informatiekrant Bewustzijns Academie*, Laag Soeren: Stichting Academie voor Bewustzijnsontwikkeling "Soeria".
- *Informatiekrant Volkomen Gezondheid*, Laag Soeren: Stichting Onderwijs WCI Nederland.
- *Informartionen Destruktive Kulte (Jugendsekten, Psychokulte)*, 01/07/1984, Bonn: Aktion für gesistige und psychische Freiheit.
- *Informartionen Destruktive Kulte (Jugendsekten, Psychokulte)*, 20/05/1985, Bonn: Aktion für gesistige und psychische Freiheit.
- *Informartionen Destruktive Kulte (Jugendsekten, Psychokulte)*, 15/03/1989, Bonn: Aktion für gesistige und psychische Freiheit.
- *Informartionen Destruktive Kulte (Jugendsekten, Psychokulte)*, 13/06/1989, Bonn: Aktion für gesistige und psychische Freiheit.
- *Informartionen Destruktive Kulte (Jugendsekten, Psychokulte)*, 08/11/1989, Bonn: Aktion für gesistige und psychische Freiheit.
- *Informartionen zu Religionen, Weltanschauungen, so genannten Sekten und Psychogruppen*, 24/01/2007-06/02/2007, Wien: Bundesstelle für Sektenfragen, pp. 44, 62-63.
- *Informartionen zu Religionen, Weltanschauungen, so genannten Sekten und Psychogruppen*, 07/03/2007-20/03/2007, Wien: Bundesstelle für Sektenfragen, pp. 54-55.
- *Informartionen zu Religionen, Weltanschauungen, so genannten Sekten und Psychogruppen*, 26/07/2007-10/07/2007, Wien: Bundesstelle für Sektenfragen, p. 57.
- *Informartionen zu Religionen, Weltanschauungen, so genannten Sekten und Psychogruppen*, 11/07/2007-24/07/2007, Wien: Bundesstelle für Sektenfragen, p. 56.
- *Informartionen zu Religionen, Weltanschauungen, so genannten Sekten und Psychogruppen*, 14/11/2007-27/11/2007, Wien: Bundesstelle für Sektenfragen, p. 51.
- *Informartionen zu Religionen, Weltanschauungen, so genannten Sekten und Psychogruppen*, 28/11/2007-11/12/2007, Wien: Bundesstelle für Sektenfragen, pp. 45-48.
- *Klasse. Maandblad voor Onderwijs in Vlaanderen*, n° 168, Oktober 2006, p. 19.
- *Klasse. Maandblad voor Onderwijs in Vlaanderen*, n° 174, April 2007.
- *Lettre nationale*, 4ème année, n° 3, automne 1978, Antwerpen : SIMS-IMS asbl. 8 pp.
- *Materialdienst. Zeitschrift für Religions- und Weltanschauungsfragen*, 03/2008, Jahrgang 71, Berlin: Evangelische Zentralstelle für Weltanschauungsfragen, pp. 112-113. ISSN: 0721-2402, H 54226.
- *Mouvements Religieux. Bulletin de l'Association d'Étude et d'Information sur les Mouvements Religieux*, novembre 2004, n° 295, Sarreguemines : A.E.I.M.R., p. 7. ISSN: 0242-7931.

- *Mouvements Religieux. Bulletin de l'Association d'Étude et d'Information sur les Mouvements Religieux*, janvier / février 2008, n° 332-333, Sarreguemines : A.E.I.M.R., p. 5-8. ISSN: 0242-7931.
- *MVU Nieuws. Kwartaalblad voor beoefenaars van het Transcendente Meditatie en het TM-Sidhi programma*, Jaargang 1, Nr. 11, December 1990, s.l. : Maharishi Vedische Universiteit (i.o.). 36 pp.
- *Nationale Nieuwsbrief*, Jaargang 2, Maart / April / Mei / Juni 1977, Lunteren: Nationaal Secretariaat voor het TM Programma te Lunteren. 12 pp.
- *Nationale Nieuwsbrief*, Jaargang 2, Nr. 4, Lunteren: Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland.
- *Nationale Nieuwsbrief*, Jaargang 4, Nr. 3, Herfst 1978, Antwerpen: SIMS-IMS vzw. 9 pp.
- *Nationale Nieuwsbrief*, Jaargang 4, Nr. 4, Bennekom: Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 8 pp.
- *Nationale Nieuwsbrief*, Jaargang 5, Nr. 1, Lente 1979, Bennekom: Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland. 4 pp.
- *Persoon en gemeenschap*, Jaargang 30, Nr. 8, 1977 / 78, pp. 355-365.
- *Persoon en gemeenschap*, Jaargang 31, Nr. 6, 1978 / 79, pp. 260-264.
- *Rational Enquirer. The Newsletter of the BC Skeptics*, Vol. 2, No. 4, April 1989, pp. 1-2, 10-11.
- *Sauvez Nil*, lettre d'information n° 5, 26/02/2008.
- *Sauvez Nil*, lettre d'information n° 8, 14/08/2008.
- *Sauvez Nil*, lettre d'information n° 10, 02/01/2009.
- *Sauvez Nil*, lettre d'information n° 12, 16/06/2009.
- *Skepsis congres 1988. Hersenspinsels. Waarneming en werkelijkheid*, 1989, pp. 14-17.
- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 4, Nr. 1, Maart 1991, Utrecht: Stichtig Skepsis, pp. 33-34. ISSN: 0921-5085-6-5.
- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 6, Nr. 3, December 1993, Utrecht: Stichtig Skepsis, pp. 11-13. ISSN: 0921-5085-6-5.
- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 11, Nr. 4, December 1998, Utrecht: Stichtig Skepsis, p. 4. ISSN: 0921-5085-6-5.
- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 12, Nr. 1, Maart 1999, Utrecht: Stichtig Skepsis, p. 4. ISSN: 0921-5085-6-5.
- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 13, Nr. 4, December 2000, Utrecht: Stichtig Skepsis, p. 7. ISSN: 0921-5085-6-5.

- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 16, Nr. 2, Juni 2003, Utrecht: Stichting Skepsis, p. 6. ISSN: 0921-5085-6-5.
- *Skepter. Een kritische kijk op paranormale verschijnselen en pseudo-wetenschap*, Jaargang 17, Nr. 4, Winter 2004, Utrecht: Stichting Skepsis, p. 7. ISSN: 0921-5085-6-5.
- *Skeptical Inquirer*, Vol. 16, Spring 1992, pp. 254-259.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 3, No. 3, June 1977.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 3, No. 6, November 1977.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 3, No. 7, December 1977.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 4, No. 3, April 1978.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 4, No. 5, September 1978.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 4, No. 7, December 1978.
- *Spiritual counterfeits project newsletter*, Vol. 5, No. 2, March 1979
- *The Cult Observer*, July / August 1987, p. 7.
- *The Cult Observer*, July / August 1990, pp. 12-13.
- *The Cult Observer*, Vol. 8, No. 9, 1991, p. 3.
- *The Cult Observer*, Vol. 8, No. 10, 1991, pp. 3-5.
- *The Cult Observer*, Vol. 10, No. 3, 1993.
- *The Cult Observer*, Vol. 11, Nos. 9 & 10, 1994, p. 18.
- *The Cult Observer*, No. 11, 1999, p. 5.
- *The TM Bulletin*, Volume 1, Issue No. 8, April 2001 op <http://www.tmbulletin.net/volume1/TMBulletinV1I08.htm> (gedrukt op 17/07/2008).
- *The TM Bulletin*, Volume 1, Issue No. 9, May 2001 op <http://www.tmbulletin.net/volume1/TMBulletinV1I09.htm> (gedrukt op 29/08/2008).
- *The TM Bulletin*, Volume 1, Issue No. 11, July 2001 op <http://tmbulletin.net/volume1/TMBulletinV1I11.htm> (gedrukt op 17/07/2008).
- *The TM Bulletin*, Volume 2, Issue No. 4 op <http://www.tmbulletin.net/volume2/TMBulletinV2I04.htm> (gedrukt op 20/03/2007).
- *The TM Bulletin*, Volume 8, Issue No. 3, November 2007 op <http://www.tmbulletin.com/volume8/TMBulletinV8I03.htm> (gedrukt op 17/07/2008).
- *The TM Bulletin*, Volume 8, Issue No. 5, January 2008 op <http://www.tmbulletin.com/volume8/TMBulletinV8I05a.htm> (gedrukt op 17/07/2008).
- *TM-Nieuws*, 8ste jaar, Nr. 28, Winter 186, Antwerpen: SIMS-IMS vzw.

- *TM-Nieuwsbrief*, Nr. 3, 1978, Tilburg: Centrum voor het Transcendente Meditatie programma.
- *TM-Nieuwsbrief*, Nr.1, Lente 1979, Tilburg: TM Centrum van de Tijd van Verlichting.
- *Transcendental Meditation News*, May 2001.
- *Transcendental Meditation News*, September 2001 op <http://www.globalcountry.org.uk/assets/tmnews-sept.pdf>
- *Transcendental Meditation News*, Vol. 13, No. 6, July / August 2006.
- *Villages et terroirs*, n° 1, 10/06/2006, p. 3.
- *Vivre, tout simplement*, n° 5, avril / mai / juin 2007, Bruxelles : asbl L'Atelier des Mots, pp. 15-19.
- *Vivre, tout simplement*, décembre / janvier / février 2008, Bruxelles : asbl L'Atelier des Mots, p. 17.
- *World Government News*, Issue No. 9, September 1978. 22 pp.
- *World Government News*, Issue No. 10, October 1978. 30 pp.
- *World Government News*, Issue No. 11, November / December 1978 / January 1979. 46 pp.

5. Brochures / Folders

- *24 heures de bien-être par jour*, dépliant distribué au Maharishi Invincibility Center de Bruxelles, juin 2009.
- *Aankondiging van het eerstejaarsprogramma, inclusief drie maanden TM-Sidhi programma, 1978-1979*, Maharishi International University Nederland, s.l.n.d.
- *A Global Taste of utopia, december 17 – january 6, 1984. Success of the assembly of 7000 experts in the Maharishi Technology of the Unified Field, Maharishi International University, Fairfield, Iowa, USA. Summary of Achievement*, © 1984 Maharishi International University (photocopie).
- *An english translation of transcendental meditation's initiatory puja*, Berkeley: Spiritual Counterfeits Project.
- *An introduction to the meditation of Maharishi Mahesh Yogi*, London: the Spiritual Regeneration Movement Foundation of Great Britain.
- *Articles de Presse sur la Méditation Transcendantale. Maharishi Institute of Vedic Science. Knowledge is Structured in Consciousness*, brochure remise par les représentants de l'asbl MIVS le 07/05/2007.
- *Doe mee met het scheppen van een ideale samenleving. Eerste Herfstfeest van de Tijd van Verlichting. WereldBijeenkomst voor de Tijd van de verlichting. In het hele jaar, in de hele*

wereld. 19-25 september 1976, Maharishi European Research University Press Publication Number G 972, 1976.

- *Een beknopte inleiding in de nieuwe methodologie voor de ontwikkeling van alle creatieve vermogens*, MERU Press Publication Number G 288, 1975.
- *Een Uitnodiging Om Een Ideale Samenleving Te Scheppen. Een Wetenschappelijk Gevalideerde Programma. Het Transcendente Meditatie En TM-Sidhi Programma Onderwezen door His Holiness Maharishi Mahesh Yogi*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 1295, 1977.
- *Fundamentals of Progress. Scientific Research on Transcendental Meditation*, © Maharishi International University, 1974.
- *Fundamenten van Vooruitgang*, MIU Press Publication Number G 157, 1975.
- *Genetically Engineered Food – A Serious Health Risk*, dépliant distribué au Maharishi Invincibility Center de Bruxelles, juin 2009.
- *Global Development Currency : RAAM*, prospectus de la Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006 op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf>
- *Het TM programma voor een ideale samenleving. Kennismaking met de mogelijkheden die het TM programma biedt*, Den Haag: Stichting Boekhandel en Uitgeverij MIU Nederland, 1977.
- *Het Transcendente Meditatie Programma voor Amsterdam. January 1976-April 1976*, Amsterdam: Centrum voor het Transcendente Meditatie programma Amsterdam.
- *Higher States of Consciousness: EEG Coherence Creativity and Experiences of the Sidhis, presented at The Ninth International Congress of Electroencephalography and Clinical Neurophysiology, Amsterdam, The Netherlands, 4-9 September 1977*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 1346, 1977.
- *La superbombe : (le programme MT et MT-Sidhi) pour une nouvelle politique de la défense*, Bruxelles : Secrétariat national T.M.
- *Les vingt minutes qui peuvent changer votre vie...*, dépliant distribué au Maharishi Invincibility Center de Bruxelles, juin 2009.
- *Maharishi Ayurveda. Gesundheit und Schönheit durch zeitloses Wissen. Katalog für Wiederverkäufer und zur Kundeninformation.*
- *Maharishi International University. Het Kandidaatsprogramma in de Wetenschap der Creatieve Intelligentie 1978-1979*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 1736, 1978.
- *Maharishi Invincible Center of Brussels. Articles de presse sur La Méditation Transcendantale*, brochure remise par les représentants de l'asbl MIVS.
- *Maharishi's Transcendental Meditation: Fulfilling the Aspirations of Religious Scriptures. Global Appreciation of Maharishi's Transcendental Meditation Programme – Letters and Articles from Religious Leaders around the World*, Holland: Maharishi Vedic University Press, 1991.

- *Maharishi's Vedic Management*, © Maharishi Vedic University, N3365, The Netherlands, 1992.
- *Memorandum van het Nederlands Comité van Artsen ter bevordering van de gezondheid door het Transcendente Meditatie programma*. S.l.n.d.
- *Onderwijs voor de Tijd van Verlichting*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 1933.
- *Open Letter To a Meditator*, Berkeley: Spiritual Counterfeits Project.
- *Pays Global de la Paix Mondiale. Ecoles Libres de Stress*, brochure remise par les représentants de l'asbl MIVS le 08/12/2008.
- *Physiological changes in transcendental meditation*, Spiritual Regeneration Movement.
- *SCI and Education*, © 1973 Maharishi International University.
- *SCI. The Science of Creative Intelligence, a short introduction*, Los Angeles: MIU Administrative Center.
- *Scientific Research on Transcendental Meditation*, © 1972 Maharishi International University.
- *The Transcendental Meditation Program*, dépliant distribué au Maharishi Invincibility Center de Bruxelles, juin 2009.
- *TM. Het Transcendente Meditatie Programma*, Laag Soeren: Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland.
- *TM: Penetrating the Veil of Deception*, Berkeley: Spiritual Counterfeits Project, 1979.
- *TM. Some results*, recueil de témoignages de pratiquants de la Méditation Transcendantale.
- *TM. Transcendente Meditatie programma*, Lunteren: Stichting Onderwijs Wetenschap.
- *TM. Transcendente Meditatie zoals geleerd wordt door Maharishi Mahesh Yogi*, Amsterdam: Internationale Meditatie Stichting, Studenten Internationale Meditatie Stichting, nationale secretariaat.
- *TM. Transcendente Meditatie zoals geleerd wordt door Maharishi Mahesh Yogi. Wat zit er achter ?* Amsterdam: Stichting Moria.
- *TM programma. Transcendente Meditatie Techniek zoals geleerd door Maharishi Mahesh Yogi*, Lunteren: Centrum voor het Transcendente Meditatie programma, nationaal secretariaat.
- *Toerusting-les. Transcendente Meditatie*, Leusden / Driebergen: Toerustingscentrum / Centrale voor vormingswerk-Hervormde vrouwendienst.
- *Transcendental Meditation. Introduction to basic and advances courses offered by Students' International Meditation Society*, Los Angeles: Students' International Meditation Society.
- *Transcendental Meditation and Spiritual Technology*, Berkeley: Spiritual Counterfeits Project.
- *Transcendental Meditation as taught by Maharishi Mahesh Yogi*, © 1973 Students' International Meditation Society.

- *Transcendente Meditatie*, Gentbrugge: Info-Centrum Sekten, 1987.
- *Transcendente Meditatie*, dépliant distribué au Maharishi Invincibility Center de Bruxelles, juin 2009.
- *Transzendente Meditation*, Stuttgart: Evang. Zentralstelle für Weltanschauungsfragen, Februar 1980.
- *Uitnodiging. Eerste Zomer Festival van de Tijd van Verlichting, Zomer 1976, 19-21 juni*, © Internationale Hoofdstad van ed Tijd van Verlichting, Seelisberg, Zwitserland, 1976.
- *Uitnodiging voor de Officiële Opening van Maharishi International University, 11 November 1978*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 1733, 1978.
- *Vivre sans stress*, dépliant distribué au Maharishi Invincibility Center de Bruxelles, juin 2009.
- *Wereldregering van de Tijd van Verlichting. Ministerie van Natuurrecht en Orde. Internationale conferentie over preventie van misdaad en behandeling van delinquenten. Hoger bewustzijn : een effectieve strategie voor sociale verdediging. Den Haag, zondag 8 juni 1980*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 1733, © International Association for the Advancement of the Science of Creative Intelligence, 1978.
- *Wetenschap der Creatieve Intelligentie, om een ideale samenleving te scheppen*, Stichting Onderwijs Wetenschap der Creatieve Intelligentie Nederland.
- *Zomer Vieringen om een Ideale Samenleving te Scheppen voor de Tijd van Verlichting. 18, 20, 21 juni 1976. Thema Volheid, Golven van Geluk, Schoonheid, Uitstaling, Alle Mogelijkheden. Uitnodiging om het leven in de Tijd van Verlichting te vieren het gehe jaar over de gehele wereld*, Maharishi European Research University Press Publication Number G 890, 1976.
- Pp. 20-27 d'une brochure du mouvement comprenant les sous-titres *Declaration of Loyalty to Maharishi Mahesh Yogi, Invocation, Explanation of the Invocation, Invacation, The Holy Tradition* (photocopie abîmée et incomplète).
- Aanmeldingsformulier aan te vullen voor de lessen (Internationale Academie voor Transcendente Meditatie - cursus I) in Transcendente Meditatie, zoals onderwezen door Maharishi Mahesh Yogi.

6. Pers

1967

- Transcendental Meditation, *The Blazer*, 15/12/1967.
- GRIFFITHS David, Beach Boys meditate. They stayed in Paris to talk with the Maharishi, *Record Mirror*, 30/12/1967.

1968

- ELLEY Mike, SIMS, A Mushrooming New Campus Movement, *Los Angeles Herald-Examiner*, 17/03/1968.
- FOREM Jack, Transcendental Meditation : A Technique To Improve Action, *Wilmington Daily News-Journal*, 02/12/1968.

- MILLER Valentine, Meditation Is The Big New Movement, *Monterey Peninsula Herald*, 15/10/1968.
- WISSMATH Bob, On meditation. "Life is Bliss", *The California Aggie*, 24/10/1968.
- 1969**
- Transcendental Meditation Gets Plugs From 4 Yale Men at SHU, *The Bridgeport Telegram*, 14/03/1969.
- Meditation Expands Potential, *The Maroon*, 24/10/1969.
- Transcendental Guru Next ASSU Professor, *Stanford Daily*, 25/11/1969.
- EHRLICH Henry David, Transcendental Meditation : Infinite in Scope and Potentiality, *The Wilmington Monitor*, 17/01/1969.
- GOETZ Gerti, Speaker sees meditation as panacea, *Daily Trojan*, 23/09/1969.
- MORRIS Mary, Utopia of the mind : society offers meditation course, *The Spartan Daily*, 26/02/1969.
- 1970**
- Towards pinning down meditation, *Hospital Times*, 01/05/1970.
- Meditation makes the campus scene, *Dartmouth alumni magazine*, mai 1975.
- The Maharishi is the Pope of TM, *The Church World*, 17/07/1970.
- BEHARILAL Gobind, Maharishi's Meditations Arousing Medical Interest, *Herald Examiner*, 24/06/1970.
- HILL Richard, Maharishi thought spreads, *The Tech*, 27/02/1970.
- 1972**
- SCHALEKAMP Jean-A., Met de Maharishi in de voelsprietkreek op Majorca, *de Nieuwe Linie*, 03/05/1972.
- 1973**
- WILLIAMS Gurney, The easiest course ever taught, *Scholastic Voice*, 05/03/1973.
- 1975**
- Transcendente meditatie voor actieve mensen, *ASA Studentenkrant*, avril 1975.
- TM Marches On, *Time*, 25/08/1975.
- The TM Craze : Forty Minutes to Bliss, *Time*, 13/10/1975.
- DE SENERPONT DOMIS J.E.N., TM en TM of toegepaste mechanica en transcendente meditatie, *thd nieuws*, 24/01/1975.
- HAUER J.A., De opmars van Transcendente Meditatie, *Elseviers Magazine*, 01/02/1975.
- ROBIJNS Ben, Internationaal symposium op de VU over : Wetenschap der creatieve intelligentie, *Ad valvas*, 17/01/1975.
- ROBIJNS Ben, Maharishi Mahesh Yogi op symposium WCI : Transcendente Meditatie dé oplossing voor wereldproblemen, *Ad valvas*, 07/02/1975.
- 1976**
- BLASE F.W., Transcendente meditatie, *Intermediair*, 03/09/1976.

- BORCHERT Bruno, Transcendente meditatie eigenlijk oeroude magie, *Hervormd Nederland*, 19/06/1976.
- OVERDIJK Tom, Meer prestatie door transcendente meditatie ?, *Tijdschrift voor doelmatig bedrijfsbeheer*, mai 1976.
- PETERS Jan, Wat transcendeert TM nou eigenlijk, *De Tijd*, 26/11/1976.

1977

- DEN BOER Sjaak, Het heil van de mens ligt in zwevend mediteren, *Parool*, 08/10/1977.
- KAMERS A., Transcendente meditatie : rustgevend ?, *Nederlands Dagblad*, 26/11/1977.
- KERSTEN Karel, Wereldvrede is het doel waarnaar zij zweven ... Kunst- en vliegwerk voor f 5000,-, *Eindhovens Dagblad*, 15/06/1977.
- LIEFHEDBER Peter, Wetenschaps-mensen onderzoeken oosterse "gezondheids-methode", *De Telegraaf*, 07/02/1977.
- ROOS G., Creatieve intelligentie louter hypothetisch. Transcendente meditatie een religie, *Reformatorisch Dagblad*, 30/11/1977.

1978

- Transcendente meditatie... voor ideale samenleving, *Ford Nieuws*, 19/05/1978.
- De Transcendente vonk moet naar Brabant overslaan..., *Eindhoven Dagblad*, 07/06/1978.
- Dr. Kranenborg spreekt over Transcendente Meditatie, *Eindhoven Dagblad*, 16/06/1978.
- Maharishi-effekt ondervindt waardering in Asten, *Peelbelang*, 11/08/1978.
- Productie opvoeren door meditatie, *Economisch Dagblad*, 18/09/1978.
- DE GELDER René, Transcendente Meditatie. Honderden guldens armer en een ervaring rijker, *Groot Eindhoven*, 13/09/1978.
- DE ROECK Jef, Transcendente Meditatie luidt Nieuwe Tijd in. "Geen grote wereldoorlog meer", *De Standaard*, 22/05/1978.
- KERSTEN Karel, Transcendente Meditatie belooft ideale samenleving. Grootscheepse TM-campagne in Brabant, *Eindhoven Dagblad*, 25/08/1978.
- SMITS W.C.M., T.M. niet beter, wel duurder, *Eindhoven Dagblad*, 11/10/1978.
- VAN DER BURG C.J.G., Transcendente Meditatie : te mooi om waar te zijn, *Trouw*, 24/01/1978.
- WEENER D., EVERS A., De gouden bergen van de Maharishi. Onderzoek naar het effect van Transcendente Meditatie, *Intermediair*, 07/07/1978.

1979

- Drs. N.M. Wijngaards schreef tweede boek over transcendente meditatie, *Philips Koerier*, 08/02/1979.
- Waarom zou je mediteren ?, *Viva*, 30/03/1979.
- Comig Clean : Vail Hamilton's Story, *Radix*, no. 9, March / April 1979.

- Maharasji investeert in franse fabriek, *N.R.C. Handelsblad*, 14/09/1979.
- LANGEN Dietrich, Transzendente Meditation – Hilfe oder Gefahr ?, *Deutsches Arzteblatt*, januari 1979.

1980

- Werknemers moeten dans mediteren. Indiase goeroe wil Meccano kopen, *Het Binnenhof*, 18/01/1980.
- Cherry Duijns zag ze niet vliegen, *Tubantia*, 16/02/1980.
- Kritische vragen statenleden. Leren “zweven” met een Gelders voorschotje, *Trouw*, 29/02/1980.
- Zwevende studenten, *Rotterdamsch Nieuwsblad*, 29/02/1980.
- Statenleden vragen aan GS : “Kan de mens werkelijk vliegen”, *Arnhemse Koerier*, 06/03/1980.
- Gedeputeerde Postma : Maharishi misbruikt briefhoofd, *De Gelderlander*, 06/03/1980.
- Goeroe biedt volgelingen nieuw heilsplan, *Telegraaf*, 13/10/1980.
- Veelzijdige belangstelling. Lennon legendarisch, *De Volkskrant*, 10/12/1980.
- BURLAGE Arnold, Officiële brief gebruikt om geld los te krijgen. Maharishi Universiteit zoekt erkenning via de overheid, *Telegraaf*, 06/03/1980.
- GEURTZ Jan, De Maharishi vliegt tweemaal daags, *Trouw*, 21/06/1980.
- JANSE Ewout, Meccano-fabriek kan Mekka voord meditatie worden, *Haagsche Courant*, 18/01/1980.
- JANSE Ewout, Meccano-fabriek : een mekka voor meditatie, *Economisch Dagblad*, 22/01/1980.
- KROL Homme, Mediteren onder begeleiding is niet gevaarlijk, maar wel duur. Leren zweven met Transcendente Meditatie, *Emmer Courant*, 10/01/1980.
- PAAL Piet, Mediteren, *N.R.C. Handelsblad*, 01/12/1980.

1981

- Goeroe wil park kopen in Zeeland, *Het Vrije Volk*, 16/11/1981.
- Sekte wil park in Zeeland kopen voor ontmoeting, *Trouw*, 17/11/1981.
- Wonderlijke mensen, *De Echo*, 18/11/1981.
- Goeroe zaait onrust, *Het vrije Volk*, 18/11/1981.
- TM in Friesland op pad voor verlichte wereld, *Wekelijkse bijlage Leeuwarder Courant*, 05/12/1981.
- GROENHUIJSEN Charles, Honderd mediterenden heilzaam tegen rellen, *Volkskrant*, 08/08/1981.

- STOLWIJK Henri, TM-groep kan project niet overnemen alleen maar huren, *Algemeen Dagblad*, 21/10/1982.
- TIMMERMANS Raymond, Maharishi wil in Nederland mediteren, *Haagsche Courant*, 17/11/1981.
- VAN DER SIJS Marnix, STOFFELS Hijme, De snelweg naar verlichting. In gesprek met beoefenaars van Transcendente Meditatie (TM), *Weerwoord*, januari 1981.

1982

- Goud win't van werklozen, *Het Vrije Volk*, 18/03/1982.
- Een kwestie van jezelf rijk rekenen, *De Telegraaf*, 14/08/1982.
- "Zweef-peinzers" goed voor ons. Minder misdaad door massa-meditatie, *Arnhemse Courant*, 07/09/1982.
- GLOVER Mike, Commoditypro finds quiet, better business far from New York, *St. Petersburg Times*, 24/01/1982.
- HOLTHAUSEN Joop, Maharishi-academie voor bewustzijnsontwikkeling geopend. "Religie speelt bij ons geen rol", *Het Parool*, 03/05/1982.
- KRANENBORG R., Een schok in een beroemde ashram, *Trouw*, 18/02/1982.

1983

- Volgelingen van Maharishi. Mogelijk academie in Huize Landfort, *Graafschapbode*, 24/02/1983.
- Wellicht volgelingen Maharishi in Gendringen, *Nijmeegse Dagblad*, 24/02/1983.
- Academie ziet af van huur Landfort, *Graafschapbode*, 28/04/1983.
- "Oorlog en vrede beginnen van binnen", *De Veluwepost*, 11/05/1983.
- Drie fulltime leraren erbij. Maharishi Natuurwet Academie breidt aantal cursussen uit, *Stadsblad Utrecht*, 01/06/1983.
- Miljoenen-order, *De Telegraaf*, 26/08/1983.

1984

- FRANSEN Ad, "Nu gaan we nog maar een béétje van de grond", *Folia*, 14/09/1984.
- VAN LIESHOUT Marcel, De uitstraling van de mediterende vierkantswortel, *De Volkskrant*, 24/12/1984.

1985

- Lelystad krijgt dorp vol TM-beoefenaren, *Trouw*, 20/04/1985.
- Poging om Utrecht aan transcendente meditatie te krijgen, *Utrechts Nieuwsbad*, 24/08/1985.
- In tweemaal twintig minuten daags naar utopia, *Katholiek Nieuwsblad*, 17/09/1985.
- KNOL Aly, Aanhangers van Transcendente Meditatie vinden eindelijk een plaats. Lelystadse wijk vol "harmonisch leven", *Vrije Volk*, 04/04/1985.
- VAN HARTEN Coen, Maharishi krijgt dorp in Lelystad, *Elseviers Magazine*, 06/04/1985.

1986

- BLOCH Jeff, We got mantras right here in River City, *Forbes*, 24/03/1986.
- HAMLYN Michael, Guru's disciples rise to the occasion, *Times*, 22/07/1986.
- LAARVELD P., TM-training is niet zo onschuldig, *Trouw*, 21/07/1986.
- PEETERS W., Voormalige TM-leraren waarschuwen : Christus of de goeroe, *Katholiek Nieuwsblad*, 24/10/1986.
- SAPERSTEIN Sandra, TM on Trial, *The Washington Post*, 12/12/1986.
- VAN BAKEL Rogier, Ook wie het niet horen wil, voelt de meditatie in het Sidha-dorp trillen. De schat van Waterwijk, *N.R.C. Handelsblad*, 08/02/1986.
- VAN DER EIJK P., Hoppen is foppen in Laag-Soeren, *De Tijd*, 22/08/1986.

1987

- Man Who Said He Didn't Get To Fly Awarded \$ 138,000, *The Washington Post*, 14/01/1987.
- TM : Is it Hindu ?, *Hinduism Today*, February / March, vol. 9, no. 1, 1987, pp. 1, 18.
- BOER E.J., Het geestelijke hazeslaapje, *N.R.C. Handelsblad*, 29/12/1987.
- KING Patricia, WANG Penelope, The Karma of Capitalism. A guru's followers transform an Iowa farm town, *Newsweek*, 03/08/1987.
- McCOMBS Phil, Group Says Movement a Cult, *The Washington Post*, 02/07/1987.
- SMIT Gerard, Verbeter de wereld, begin in Lelystad, *De Zaanlander*, 28/02/1987.
- VAN MARTEN Coen, Gezonde geesten. Beoefenaren van Transcendente Meditatie krijgen korting bij ziektekostenverzekeraar, *Elsevier*, 24/10/1987.

1988

- ADRIAENSSENS Ivo, TM'ers gezonder en produktiever ?, *Belgian Business Magazine*, n° 218, 1988.
- BEREND Marinus, Maharishi's blijde boodschap : voor de één een heilig beginsel, voor de ander een lachertje. Transcendente meditatie biedt elk wat wils, *N.R.C. Handelsblad*, 04/02/1988.
- CLOUSTON Erlend, Blessed are the rich, *The Guardian*, 21/04/1988.
- KIESKAMP Wilma, Ziekteverzekeraars lonken naar Maharishi, *Trouw*, 23/07/1988.

1989

- GERVASI Susan, Wasted Away Again in Maharishiville, *City Paper*, 22/12/1989.
- GOLDBERG Leslie, Meditation movement : From levitation to litigation, *San Francisco Examiner*, 09/10/1989.
- MARTIN Douglas, About New York Heaven on Earth Can Be Yours For Only \$ 300,000, *The New York Times*, 21/01/1989.
- VAN DER EIJK P., Meditatie als medicijn, *De Tijd*, 03/11/1989.

1990

- CALJE K., MEIJNEN J., De verlichte manager, *N.R.C. Handelsblad*, 08/08/1990.

- CLIFFORD George, WILEY Debora, New school of thought keeps its accreditation, *Des Moines Register*, 21/11/1990.
- EIJSVOOGEL Juurd, VAN STRAATEN Floris, Indiase meditatiegoeroe draggt zijn Hemel op Aarde. Het Maharishi-effect, *N.R.C. Handelsblad*, 01/05/1990.
- FRIEND David, The Returne of Mister Bliss, *Life*, vol. 13, number 14, November 1990.
- KULIK Henneke, Mediteren is ook een vak, *Algemeen Dagblad*, 31/03/1990.
- PINS Kenneth, Tranquil state of TM shaken by former meditators' charges, *Des Moines Sunday Register*, 18/11/1990.
- PINS Kenneth, Are TM meditators being held hostage by thought control, *Des Moines Register*, 19/11/1990.
- PINS Kenneth, TM : Flying in the face of scientific standards, *Des Moines Register*, 20/11/1990.
- RAMAEKERS Lode, Als het aan de Maharishi ligt krijgt "peace" nog "a chance", *Het Belang van Limburg*, 14/09/1990.
- SCHUTTEN Henk, Transcendente Meditatie voor het welzijn van de hele wereld, *Het Parool*, 13/01/1990.

1991

- Maharishi : meditatie kan Golfkrisis oplossen, *De Morgen*, 02/01/1991.
- Deel van Lelystads schooljeugd wordt vedisch gevormd, *Trouw*, 21/03/1991.
- KREYE Andrian, Der Vollautomatische Psychopark, *Tempo*, januar 1991.
- KUMPEN Marcel, Transcendente Meditatie overleefde Flower Power. Mediteren voor wereldvrede, *Het Volk*, 25/03/1991.
- MORITZ Monica, Humo sprak met de Maharishi Mahesh Yogi. "Er is maar één remedie tegen terreur : 7.000 TM-ers die's morgens en 's avonds vliegen, *Humo*, 10/01/1991.
- SCHIPPER Aldert, Russen storten zich massaal op TM-leer van goeroe Maharisji, *Trouw*, 05/03/1991.

1992

- Veda Land : Theme Park For Ontario, *New York Times*, 22/03/1992.
- Transcendente meditatie : spiritueel bijtanken voor het moderne kaderlid, *Het Belang van Limburg*, 20/07/1992.
- Beatles-goeroe Maharishi Mahesh Yogi start publiciteitscampagne, *Het Belang van Limburg*, 09/01/1992.
- VAN KLINKEN J., Goeroe Maharisji bouwt vanuit Limburgs klooster verder aan imperium. Zweven in Beuningen, *Reformatorisch Dagblad*, 17/10/1992.
- VAN KLINKEN J., Ondanks Maharisji's loze voorspellingen blijft aanhang in goeroe gelovan. "TM kan krachten losmaken die niet te beheersen zijn", *Reformatorisch Dagblad*, 20/10/1992.

1993

- Transcendental, *Le Soir*, 17/03/1993.
- GOERS Michael, Gloria verpachtet Schloss an Sekte, *Bild*, 16/09/1993.
- LALLEMAND Alain, Des adeptes de Maharishi Mahesh Yogi candidats en France. Une secte en... campagne électorale, *Le Soir*, 11/03/1993.
- LALLEMAND Alain, Méditation Transcendantale vise (aussi) la Rue de la Loi, *Le Soir*, 26/10/1993.
- 1994**
- Himmel auf Erden, *Der Spiegel*, n° 32, 1994.
- Natuurwetpartij heeft één oplossing voor alle problemen, *Het Volk*, 27/04/1994.
- Politieke partij of sekte ?, *Het Volk*, 27/05/1994.
- VANDERBERGHE Peter, Sekte met politieke ambities, *Het Volk*, 09/08/1994.
- 1995**
- *Hinduism Today*, April 1995.
- 1996**
- DE STOOP Chris, Een sprong in het licht, *Knack*, 07/08/1996.
- POOSEN Frank, Yogi's zoeken meditatiedorp, *Het Volk*, 10/08/1996.
- 1997**
- MEURIS Stijn, De Vedische schutkring rond Vlodrop, *Het Belang van Limburg*, 14/03/1997.
- 1998**
- Maharishi Yogi deelt gewicht in goud uit, *Het Belang van Limburg*, 08/02/1998.
- KREBBERS Eric, De Natuurwetpartij wil Trancendente Deportatie, *De Fabel van de illegaal*, 28/04/1998.
- 1999**
- KRACKOW Ulla, Dispute over meditation center in Rheinsberg. City officials for establishment of a "Maharishi University" Critics worried about city's reputation, *Berliner Zeitung*, 20/10/1999.
- LOWERY Steve, First Person : Vedaland ! We finally discover the price of peace : it's about a billion dollars, *oc weekly*, 18-24/06/1999.
- 2000**
- Maharishi Mahesh Yogi verlaat Vlodrop, *N.R.C. Handelsblad*, 13/03/2000.
- Sao Paulo loses dream of world's tallest building, *Reuters*, 25/10/2000.
- COX Anna, Plans for 108-storey skyscrapers in Jo'burg, *iol.co.za*, 02/08/2000.
- DUNKLIN Reese, Colony mayor's deal poses ethics question. He denies wrongdoing in high-rise venture, *The Dallas Morning News*, 29/10/2000.
- DUNKLIN Reese, Developer May Drop Plan to Build World's Tallest Building in The Colony, Texas, *The Dallas Morning News*, 08/11/2000.
- RESSLER Manja, Hoogleraar VU propageert meditatie, *N.R.C. Handelsblad*, 25/11/2000.
- RICH Jennifer, Worlds business briefing : Americas : Skycraper plan dropped in Brazil, *The New York Times*, 27/10/2000.

- SCHIFFMAN Betsy, The Tallest Buildings of Tomorrow, *Forbes.com*, 09/01/2004.
 - TAYLOR Lisa Y., PEREZ Christine, Maharishi eyes Colony project, *Dallas Business Journal*, 08/05/2000.
 - VAN CORVEN Toine, Vlodrops middenstand zal de Maharishi nog missen, *Trouw*, 15/03/2000.
 - YATES LIBAW Oliver, Sky's the Limit, *ABC News*, 27/10/2000.
- 2001**
- Maharishi-sekte wekt woede met sloop klooster, *De Volkskrant*, 14/09/2001.
 - DI NOLFI Salvatore, 40 milliards pour sauver Genève. Ca rassure « Les nouvelles habitations permettront d'affronter toutes les calamités... », *Le Matin*, 12/05/2001.
 - JAYARAMAN T., A Judicial Blow, *Frontline*, Vol. 18, Issue 12, June 09-22, 2001.
 - LEE Jennifer, In Many Ways, a New Iowa Town Looks to East, *The New York Times*, 17/04/2001.
 - MISHRA Neeraj, Heavenward With Mahayogi, *India Today Magazine*, 15/10/2001.
 - PREVILLE Philip, All you need is funds. Former Beatles guru Maharishi Mahesh Yogi has the scientific solution to end terrorism and war forever. He just needs you to ante up \$ 1-billion, *Montreal Mirror*, 11/10/2001.
 - THOMPSON Jim, Property Tax Commission Rules Against Maharishi Spiritual Center, *Mountain Times*, 06/01/2001.
- 2002**
- Als misdadigers eens zouden mediteren ?, *Het Laatste Nieuws*, 06/05/2002.
 - “A good return of the investment”, *National Post*, 31/08/2002.
 - Yogi-Flieger steissen gestern über der Schweiz zusammen, *Die Tageszeitung*, 11/07/2002.
 - CHARTIER Youri, La paix dans le monde pour un milliard de dollars, *Le Monde*, 23/08/2002.
 - FALSANI Cathleen, « All he's saying is... », *Chicago Sun-Times*, 11/07/2002.
 - GESSLER Philipp, Die Investition der Abgehobenen. Berlin wird gerettet ! Anhänger der “Transzendentale Meditation” wollen 6.000-Quadratmeter-Friedenspalast bauen, *Die Tageszeitung*, 15/08/2002.
 - GRAHAM Chad, Maharishi's town puts its own mark on money, *Seattle Times*, 15/09/2002.
 - HEINEMANN M., Yogi-Flieger dürfen kein Meditationszentrum bauen. Fürstenberger Bürgermeisterin rät von einem Bauantrag ab – nun sucht die Sekte andere Standorte, *Berliner Zeitung*, 03/01/2002.
 - JOX Markus, Fest die Augen schliessen für den Weltfrieden, *Die Tageszeitung*, 02/08/2002.
 - PITT David, Payoff is limited as sect issues notes, *Boston Globe*, 05/05/2002.
 - WAHL Torsten, Hüpfen für die Hauptstadt. Die Yogischen Flieger haben eine Patent-Lösung gegen Arbeitslosigkeit und Milliardenschulden, *Berliner Zeitung*, 31/10/2002.

2003

- Group Founded by Beatles Guru in Dutch Money Probe, *Reuters*, 01/02/2003.
- DNB onderzoekt “raam” biljetten, *Nederlands Dagblad*, 03/02/2003.
- Goeroe-munt mag blijven, *Nederlands Dagblad*, 05/02/2003.
- Ook goeroes-geld stinkt niet, *Nederlands Dagblad*, 05/02/2003.
- Dutch National Bank signals warning regarding Maharishi’s money, *ANP*, 07/02/2003.
- Kort geding FNV tegen Maharishi, *Trouw*, 17/02/2003.
- Maharishi-beweging klaagt Bondgenoten, *Volkscrant*, 18/02/2003.
- ABLEY Mark, « Peace palace » project launched by Maharishi’s followers. Devotees of transcendental meditation plan new centre somewhere in West Island, *The Gazette*, 02/05/2003.
- BERNARD Jérôme, Le gourou, le cinéaste et l’ex-candidat en quête de dollars pour la paix, *AFP*, 11/12/2003.
- BURG Didier, Aux Pays-Bas, la secte indienne Maharishi Yogi bat monnaie, *Le Soir*, 04/02/2003.
- COLLISON Kevin, Local developers buy old TWA Building, *The Kansas City Star*, 16/09/2003.
- GREENING Benedict, TM courses halted as fees soar, *The Royal Gazette*, 16/08/2003.
- HILLENBRAND Thomas, Weltfrieden gratis, *Spiegel Online*, 13/02/2003.
- HUTCHINSON Brian, Wasting away in Maharishi-ville. Will importing 1,600 teenage Indian meditators make Vedic City fly ?, *National Post*, 24/02/2003.
- MOON Timur, Hollywood role to raise Yogi billion, *The Telegraph*, 12/12/2003.
- RICHE Pascal, Rencontre d’un 2e type, *Libération*, 16/12/2003.
- ROSSING Danielle, Dutch give nod to « guru currency », *BBC News*, 07/02/2003.

2004

- Geld voor TM-Vredespaleis, *De Standaard*, 03/02/2004.
- Trouble in transcendental paradise as murder rocks the Maharishi University, *The Observer*, 02/05/2004.
- Introduction of Vedic Astrology Courses in Varsities Upheld, *The Hindu*, 06/05/2004.
- Maharishi Murder Proceedings Suspended, *KCRG-TV9*, 20/07/2004.
- Was bringt die Transzendente Meditation ?, *Arzte Zeitung*, 29/07/2004.
- Big mantra on campus, *Associated Press*, 06/10/2004.
- Goeroe niet welkom in België, *Het Nieuwsblad Online*, 24/10/2004.

- Vaals stopt met promoteren Drielandenpunt om Maharishi, *telegraaf.nl*, 29/10/2004.
 - BARNETT Antony, Trouble in transcendental paradise as murder rocks the Maharishi University, *The Observer*, 02/05/2004.
 - BASTIN Yves, Une secte présumée aux Trois bornes : la cata pour Plombières, *Sudpresse VE*, 23/10/2004.
 - CONDON Patrick, Meditation advocates hope to convert the schools, *Associated Press*, 13/11/2004.
 - CONDON Patrick, Meditation enters schools, *Deseret Morning News*, 30/10/2004.
 - FOSTER Barry, Maharishi Vedic School looks to be sold, *News-Sun*, 23/05/2004.
 - GABLE Erik, Sem pleads not guilty, *Fairfield Daily Ledger*, 04/05/2004.
 - GABLE Erik, Sem to use insanity defense at murder trial, *The Fairfield Ledger*, 25/05/2004.
 - GABLE Erik, Competency hearing scheduled for july 19, *The Fairfield Ledger*, 09/07/2004.
 - GABLE Erik, Sem found incompetent to stand trial, *The Fairfield Ledger*, 19/07/2004.
 - REAGAN Jason, Future of Heavenly Mountain disputed, *Watauga Democrat*, 19/05/2004.
 - REAGAN Jason, Spiritual Center tells TM residents to vacate, *Watauga Democrat*, 09/06/2004.
 - ROBIDOUX Carol, Windham family finds peace in meditation, *The Union Leaders*, 27/09/2004.
 - SCHWERTFEGER Bärbel, Die Wellness-Jünger Seiner Heiligkeit, *Spiegel Online*, 18/03/2004.
 - SILBERER Elke, Guru kauft touristisches Filetstück, *Kölner Stadt Anzeiger*, 26/10/2004.
 - SMITH-ARRANTS Gail, Charter school eyes Aug. opening, *Charlotte Observer*, 06/05/2004.
 - SPRINGALL Lesley, Meditation and the art of capital-raising, *Sunday Star Times*, 29/08/2004.
 - TORBEN NIELSEN Karen, Goeroe niet welkom in België, *Het Nieuwsblad Online*, 24/10/2004.
 - VICTORY Joy, Meditation Controversy, *The Journal News*, 18/05/2004.
- 2005**
- Joint panel to watch wards – Parents, Maharishi Vidya Mandir form 10-member committee, *The Telegraph*, 09/05/2005.
 - Students back at Maharishi, *The Telegraph*, 10/05/2005.
 - David Lynch cherche des fonds pour la méditation transcendantale, *AFP*, 21/07/2005.
 - David Lynch will mit Meditation Weltfrieden fördern, *derStandard.at*, 21/07/2005.

- David Lynch Forms Meditation Foundation, *Yahoo news*, 31/07/2005.
 - Charge sheet filed in Uditia case, *The Telegraph*, 01/10/2005.
 - Les yogis veulent raser Genève, *Le Matin Online*, 14/12/2005.
 - CHAMBONNET Pierre, Le grand dessein des adeptes de la Méditation transcendantale, *Le Temps*, 31/12/2005.
 - DELUZ Bernadette, Habitez en harmonie avec le cosmos, *Tribune de Genève*, 19/02/2005.
 - FREWEL Johannes, Gesegnet mit Yogi, *Nordkurier.de*, 29/08/2005.
 - HONIGSBAUM Mark, All you need is love and peace – but not in destructive Britain, so maharishi pulls out. Followers split as 95-year-old guru ends meditation teaching in “scorpion nation”, *The Guardian*, 15/08/2005.
 - HOUPT Simon, From Twin Peaks to inner peace, *The Globe and Mail*, 10/10/2005.
 - JORDAN Erin, Ex-Maharishi student not guilty of murder by insanity, *Des Moines Register*, 07/06/2005.
 - KELLER James, Indian guru who taught the Beatles sets sights on Canada, *The Globe and Mail*, 17/10/2005.
 - LAFARGUE Xavier, ISLER Joelle, Les yogis veulent raser Genève, *Le Matin*, 10/12/2005.
 - LENZEN-SCHULTE Martina, Wundersames Meditieren, *faz.net*, 07/06/2005.
 - LEYS Tony, Authors : Meditate, prolong your life, *Des Moines Register*, 02/05/2005.
 - MUHIEDDINE Fabian, Trois Rajas réunis au Lausanne-Palace : « Nous voulons rebâtir cinq villes suisses », *Le Matin*, 13/12/2005.
 - PIDOUX Julian, Les rajas veulent rendre la Suisse invincible avec 300 jeunes gens, *24 heures*, 30/12/2005.
 - STADELMANN Jacques, Gouvernement invité à méditer, *Le Journal du Jura*, 16/12/2005.
 - TEMPLE-RASTON Dina, Transcendental-Meditation Group Asks City for Financial Aid, *The New York Sun*, 23/02/2005.
 - ULMI Nic, Le gourou des Beatles veut son Uni à Genève, *Tribune de Genève*, 06/12/2005.
- 2006**
- Yogi-Flieger wollen Rütli-Gewalt stoppen, *Berliner Kurier*, 18/12/2006.
 - Le raja offre l’invincibilité de la Suisse à 300 millions, *Le Matin Bleu*, 22/12/2006.
 - CHETELAT Rémy, “C’est une double perte, pour nous et pour le Jura”, dit Rajah Felix, *Le Quotidien Jurassien*,
 - CHETELAT Rémy, Les Jurassiens se méfient : vade retro Maharishi !, *Le Quotidien Jurassien*, 20/06/2006.

- CITRONI Fabiano, Sautez de joie avec les yogis, *Le Matin*, 26/10/2006.
- DAMS Tom, Multimiljonair ronselt jongeren om Europa te leiden, *Het Nieuwsblad Online*, 10/01/2006.
- FELLELY Eric, Le délire totalitaire du raja Félix *L'Hebdo*, 05/01/2006.
- GILBERT Mark, Too Good to Be True ? Dutch Yogis Offer 15% Bond, *Bloomberg*, 17/01/2006.
- HAMILTON Graham, Teaching kids to say « ommmm », *National Post*, 16/05/2006.
- HUG Ralph, Sekte sucht Anhänger. Jünger des indischen Gurus Maharishi Mahesh Yogi schalten Inserate für teure Kurse, *St. Galler Tagblatt*, 15/08/2006.
- MANNING Carl, Group's Plan Causes Tension in Kansas Town, *Associated Press*, 07/06/2006.
- MASSET Anne, Un homme, des bêtes, *lalibre.be*, 22/05/2006.
- SOPELSA Brooke, Filmmaker David Lynch is leading a meditation revival, *St. Louis Post-Dispatch*, 29/12/2006.
- TEIXEIRA Alexandra, Quem acredita em Maharishi ? Ex-guru dos Beatles monta fundo para captar US\$ 10 trilhões e eliminar a pobreza mundial, *terra.com.br*, 21/02/2006.
- TREADWELL Sally, What's Going On at Heavenly Mountain ?, *High Country News*, 02/03/2006.
- WOHLSEN Marcus, California school loses funds over meditation controversy, *sfgate.com*, 18/10/2006.

2007

- Die Transzendente Meditation in Hannover. Stadtgespräch in Hannover : Der Maharishi Friedenspalast, *New-Ticker.org*, 01/02/2007.
- Une secte veut s'installer à Nil, *votrejournal.be*, 02/02/2007.
- Visite au pays utopique des rajas, *L'Illustré*, 07/02/2007.
- Secte : les Nilois toujours inquiets, *Vers l'Avenir*, 29/03/2007.
- Flugunterricht für höhere Töchter, *20minuten.ch*, 09/07/2007.
- David Lynch fait officier de la Légion d'honneur par Nicolas Sarkozy, *AFP*, 01/10/2007.
- Tower of Invincibility, *DM Magazine*, 20/10/2007.
- ASPAN Maria, Maharishi's Minions Come to Wall Street, *The New York Times*, 02/07/2007.
- CERRADA-CRESPO Laura, Vol yogique, où est le vrai ?, *La Dernière Heure*, 26/07/2007.
- CHALKIN Michaël, Le Paradis tente une secte, *Le Soir*, 05/02/2007.
- DEBOIS Amélie, « Pas de Maharishi chez nous », *Vers l'Avenir*, 17/03/2007.

- DE GENDT Tina, Amerikaanse dokter exporteert « stressvrije school » naar Europa. Mediteren in de klas doet jongeren beter presteren, *De Morgen*, 24/04/2007.
- GARRETT Amanda, Maharishi sees Peace Palaces ; others see pipe dream, *The Plain Dealer*, 07/01/2007.
- FABI Tiziana, David Lynch veut combattre la violence par des cours de méditation à l'école, *20minutes.fr*, 01/05/2007.
- FISCHER Marc, Karma Drama. Der Regisseur David Lynch kam nach Berlin, um eine Universität für Meditation zu gründen. Seltsam genug. Aber noch seltsamer war, was dann geschah, *Vanity Fair*, 22/11/2007.
- KILEN Mile, Pandits come for peace. Indian scholars move to Iowa and join hundreds more in meditating for prosperity and to heal conflict, *Des Moines Register*, 07/01/2007.
- MARTIN Maggi, Maharishi, Mayfield Hts. head to court City sued for denying peace-palace plan, *Cleveland Plain Dealer*, 19/03/2007.
- O'DOWD Nora, Transcendental meditation makes a comeback, *Star-Tribune*, 26/01/2007.
- PLANCHAR Roland, Maharishi s'invite au Salon Education, *La Libre Belgique*, 22/10/2007.
- ROTHENBURG Michael, Le roi Bjarne a un plan de paix, *Politiken*, 05/08/2007.
- SONON Christian, La réunion d'information sur les sectes a rassemblé 150 personnes. « Elle n'aura pas la clé du Paradis », *Le Soir*, 23/03/2007.
- VULSER Nicole, Lynch, l'Elysée et la Tour de l'invincibilité, *Le Monde*, 03/10/2007.
- WEBER Sandra, Des gourous veulent renvoyer les femmes au foyer, *24 Heures*, 20/07/2007.
- WHITTAKER Stephanie, Ok, kids, chill out. Children as young as 10 are picking up Trabscebdebtal Meditation, and they're not the only ones feeling good about it, *Canada.com*, 13/01/2007.

2008

- Meditatie-goeroe trekt zich terug, *Metro*, 29/01/2008.
- Mahesh Yogi reopens meditation centres in Britain, *indiaedunews.net*, 31/01/2008.
- Mort de Maharishi Mahesh Yogi, ancien gourou des Beatles, *AFP*, 06/02/2008.
- Beatles-Guru Maharishi Mahesh Yogi ist tot, *Spiegel Online*, 06/02/2008.
- Décès du Maharishi Yogi, le gourou des Beatles, *Le Matin Online*, 06/02/2008.
- Maharishi : a guru for the naïve '60s, *The Gazette*, 08/02/2008.
- Wie ich wersuchte, fliegen zu lernen, *jetzt.de*, 08/02/2008.
- Beatles-Guru : Abschied vom "Grossen Seher", *Die Presse*, 08/02/2008.
- Maharishi Mahesh Yogis Asche im Ganges verstreut. Transzendente Meditation quo vadis ?, *pressrelations.de*, 13/02/2008.

- Vedic City woman charges herbs caused lead poisoning, *Gazette Online*, 08/03/2008.
 - Une école dite sectaire veut s'installer à Woluwe, *La Dernière Heure*, 20/05/2008.
 - Maharishi veut s'installer rue du Péage, *Le Soir*, 20/05/2008.
 - Fin de non-recevoir pour la méditation transcendantale, *Le Soir*, 30/05/2008.
 - Yogi-Flieger wollen durchstarten, *Tagesspiegel*, 06/07/2008.
 - Dilbeek overlegt met eigenaar van perceel naast Plankenveld, *Het Nieuwsblad Online*, 24/07/2008.
 - Nachruf. Maharishi Mahesh Yogi und Roy Scheider, *weltwoche.ch*, 07/08/2008.
 - Maharishi-club overweegt vertrek uit Nederland, *volkskrant.nl*, 11/08/2008.
 - Maharishi-organisatie vertrekt mogelijk uit klooster Vlodrop, *katholiek nederland.nl*, 11/08/2008.
 - Artze empfehlen Maharishis Transzendente Meditation, *news-ticker.org*, 29/11/2008.
 - HAMILL Sean D., Sites for "Maharishi Effect" (Welcome to Parma) Spread Across U.S., *The New York Times*, 22/02/2008.
 - HUDSON Alexandra, Décès aux Pays-Bas du Maharishi Yogi, gourou des Beatles, *Le Monde.fr*, 06/02/2008.
 - JABLONSKI Ray, Council rejects latest MH wellness center proposal, *Sun News*, 03/04/2008.
 - LESPRIT Bruno, Maharishi Mahesh Yogi, le gourou des Beatles, *Le Monde*, 08/02/2008.
 - MILNER Matt, Victim's family, MUM scheduled for hearing, *Ottumwa Courier*, 09/09/2008.
 - PINTO Mark, Need 450 acres near Disney ? Get ready to fork over \$ 150M, *Orlando Sentinel*, 18/09/2008.
 - RABKIN Franny, Putting Mind to the Fight Against Crime, *Business day*, 18/09/2008.
 - SCHMIEMANN Brigitte, Yogie-Flieger stellen Bauantrag für Teufelsberg, *Welt Online*, 09/01/2008.
 - SCHMIEMANN Brigitte, Yogiflieger-Pläne für Teufelsberg geplatzt, *Welt Online*, 15/04/2008.
 - THOMASSON Emma, Maharishi Mahesh Yogi steps down as head of meditation empire, *Reuters*, 28/01/2008.
 - WOO Elaine, Maharishi Mahesh Yogi founded Transcendental Meditation movement, *Los Angeles Times*, 06/02/2008.
- 2009**
- Stressed ? First take a big breath, *independent.ie*, 02/03/2009.
 - Paul McCartney et Ringo Starr réunis sur scène, *Associated Press*, 05/03/2009.

- [Paul McCartney et Ringo Starr en spectacle samedi](#), Agence France Presse, 03/04/2009.
- [La méditation selon Starr et McCartney](#), *Le Soir*, 06/04/2009.
- [Entzücken über Ringos falsche Töne](#), *ksta.de*, 06/04/2009.
- [Paul McCartney et Ringo Starr réunis sur scène](#), *La Libre Belgique*, 07/04/2009.
- HODEL Roman, [Totalitäre Guru-Bewegung an der ETH](#), *20 Minuten Online*, 16/03/2009.
- MULLER Myrte, [Sind fliegende Yogis pleite ?](#), *blick.ch*, 08/03/2009.
- VANTROYEN Jean-Claude, [La controverse du mantra](#), *Le Soir*, 07/04/2009.

7. Websites

- <http://212.178.154.22/EasyWeb.asp?pcpid=1807> (afgedrukt op 15/07/2009).
- <http://209.85.135.104/search?q=cache:3LsBFtCM-P8J:bocc.cuyahogacounty.us/agendasactions/Action06/11162006Actions.pdf+%22mayfield+heights%22+%2B+%22global+country%22&hl=fr&ct=clnk&cd=24&gl=be> (afgedrukt op 28/08/2008).
- <http://alaindeplaen.skynetblogs.be> (afgedrukt op 22/05/2008).
- <http://atheism.about.com/b/2006/07/06/missouri-judge-sentences-convicts-to-transcendental-meditation.htm> (afgedrukt op 14/07/2008).
- <http://api.ning.com/files/4UTIE7hbKimQ0txiNtZC99pcQTZmrnvDf3croYfzMBtbbGpdUEAMByJABRmtzVUSGm9QFJIJsUhPCVfz6jtTgfv-R8CnmX8s/overzichtSL.doc> (afgedrukt op 15/10/2008).
- <http://apps.who.int/medicinedocs/collect/medicinedocs/pdf/s2298f/s2298f.pdf>
- http://belasia.be/belasiaold/Nederlands/verenigingen/adressen_maiframe.htm (afgedrukt op 27/08/2008).
- <http://bilans.lesechos.fr/static/339327561-MAHARISHI-CORPORATE-DEVELOPMENT-INTERNATIONAL-FRANCE.html> (afgedrukt op 18/09/2008).
- <http://california.globalcountry.net/> (afgedrukt op 04/09/2008).
- <https://capitalofworldpeace.org> (afgedrukt op 26/09/2008).
- http://chronicle.augusta.com/stories/072008/bus_466241.shtml (afgedrukt op 25/09/2008).
- http://directory.ic.org/1471/Maharishi_Peace_Palace_Fairfield_Iowa (afgedrukt op 22/08/2008).
- <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Consciousness-Based-Education.pdf>
- <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Sthapatya-Veda.pdf>

- <http://dl.globalgoodnews.com/pdf/Vedic-Pandits.pdf>
- http://dockets.justia.com/docket/court-iasdce/case_no-4:2006cv00071/case_id-30426/ (afgedrukt op 17/08/2009).
- http://dockets.justia.com/docket/court-iasdce/case_no-4:2008cv00084/case_id-36013/ (afgedrukt op 14/07/2008).
- <http://gfcny.net/ad/> (afgedrukt op 25/08/2008).
- http://giftstore.qcs-rewarding.be/giftimages/4/Body%20&%20Mind_fr.pdf.
- <http://globalcountry.com/EasyWeb.asp?pcpid=1707> (afgedrukt op 03/02/2006).
- <http://globalcountry.com/EasyWeb.asp?pcpid=1738> (afgedrukt op 03/02/2006).
- http://globalfinancialcapitalny.org/poverty_removal.html (afgedrukt op 22/09/2008).
- <http://globalgoodnews.com/announcement.html> (afgedrukt op 29/07/2009).
- http://groothandel.symbolic.be/index.php?zenid=790f64b0a5434c61ae1b8c472ff3238b&lPath=15&zenid=790f64b0a5434c61ae1b8c472ff3238b&main_page=links (afgedrukt op 25/08/2008).
- http://groups.google.ru/group/tm_r/browse_thread/thread/85bcf3118f8b3950 (afgedrukt op 02/02/2009).
- http://hindulife.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=290%3A-persberichten-maharishi-koopt-vaalser-drielandenpunt-op&catid=34%3Aalgemeen&Itemid=10&lang=nl (afgedrukt op 27/03/2009).
- http://intersight.net/scripts/pubreadtxt20.pl?ID=press&DBID=press-nl&mode=0&do_index=1&mext=&txt=63VarwuDnl (afgedrukt op 27/08/2008).
- <http://invincibleamerica.org/tallies.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://invincibleamerica.securesites.com/recertification> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://knappfamilycounseling.com/tmdangers.html> (afgedrukt op 12/02/2009).
- <http://maharishi-programmes.globalgoodnews.com/> (afgedrukt op 14/07/2008).
- <http://maharishi-programmes.globalgoodnews.com/vedic-architecture/programmes.html> afgedrukt op 28/10/2008).
- <http://maharishisatellite.com/EasyWeb.asp?pcpid=1738> (afgedrukt op 02/11/2008).
- <http://maharishitm.org/jyotish/introduc.htm> (afgedrukt op 10/07/2008).
- **<http://maharishitm.org/jyotish/yagya.htm>** (afgedrukt op 10/07/2008).
- <http://maharishivediccity.net/attractions/currency.html> (afgedrukt op 20/03/2007).
- <http://members.aol.com/dieuvie/se/sec.html> (afgedrukt op 09/02/2001).

- <http://members.aol.com/partiloina/palona.htm> (afgedrukt op 02/02/2006).
- <http://members.aol.com/partiloina1/1995.htm> (afgedrukt op 05/07/2002).
- <http://members.aol.com/plnfrance/manifeste.htm> (afgedrukt op 05/07/2002).
- <http://minet.org/Documents/German-Study> (afgedrukt op 18/06/2002).
- <http://minet.org/Documents/miu-research> (afgedrukt op 13/07/2009).
- <http://minet.org/Documents/TM-research-review> (afgedrukt op 18/05/2009).
- <http://minet.org/steps.html> (afgedrukt op 15/05/2009).
- <http://minet.org/TM-EX/Winter-92> (afgedrukt op 13/08/2008).
- <http://motherdivine.org> (afgedrukt op 13/07/2009).
- <http://mum.edu/> (afgedrukt op 19/01/2006).
- <http://news.bbc.co.uk/2/hi/business/2730121.stm> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://news.mou.org> (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://pagesdor.truvo.be/Centres_de_sant%C3%A9_%26_Services_de_M%C3%A9decine_pr%C3%A9ventive/Transcendente_Meditatie_S.I.S./Hasselt/fr_BE_YP_FREE_992798_0000_230023_5040_00000 (afgedrukt op 25/09/2008).
- <http://partners.guidestar.org/partners/usnews/report.jsp?ein=52-2052522> (afgedrukt op 25/09/2008).
- <http://permanentpeace.org/popups/mmyhouse.html> (afgedrukt op 15/07/2009).
- <http://philtar.ucsm.ac.uk/encyclopedia/hindu/ascetic/TM.html> (afgedrukt op 10/07/2008).
- <http://press-conference.globalgoodnews.com/archive/september/07.09.04.html> (afgedrukt op 15/05/2009).
- http://proposal.permanentpeace.org/ex_summary.html (afgedrukt op 26/09/2008).
- <http://protohuman.blogspot.com/2007/11/let-there-be-peace-in-st-paul.html> (afgedrukt op : 31/10/2008).
- <http://quantiferon.blogspot.com/2008/07/pandits-panic-tb-pundits-threatening.html> (afgedrukt op 29/08/2008).
- <http://religiousmovements.lib.virginia.edu/nrms/tm.html> (afgedrukt op 16/05/2002).
- <http://sauveznil.be/docs/lettreaucollege4fev2007.pdf>
- <http://sauveznil.be/docs/LettreauCollgecommunal.pdf>
- <http://sauveznil.be/docs/lettrecommune19-01-07.pdf>
- <http://sauveznil.be/docs/lettremandatairespolitiques.pdf>

- <http://sauveznil.be/docs/NSM-Soiredu20decembre2006.htm> (afgedrukt op
- <http://sauveznil.be/docs/toutesboites.pdf>
- http://sauveznil.be/docs/toutesboites_oct_2007.pdf
- <http://server1.info/maharishivredespaleis.bex/> (afgedrukt op 27/08/2008).
- <http://showcase.netins.net/web/tkz/BigBldg/> (afgedrukt op 29/08/2008).
- <http://silver-wolves.forumpro.fr/livres-titres-sites-videos-musique-liens-f7/effet-maharishi-ii-t170.htm> (afgedrukt op 08/10/2008).
- <http://student.bmj.com/issues/03/11/life/426.php> (afgedrukt op 16/07/2008).
- <http://swamplot.com/tag/commercial-real-estate/page/2/> (afgedrukt op 25/09/2008).
- <http://tm.org/enjoy/advance/enrich.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://tm.org/enjoy/advance/accelerate.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://tm.org/enjoy/advance/index.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://tm.org/enjoy/lifetime.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/explore/vedic_agriculture.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/explore/vedic_astrology.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/explore/vedic_architecture/index.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/explore/vedic_education/index.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/explore/vedic_health/index.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/explore/vedic_music.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://tm.org/maharishi/index.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://tm.org/maharishi/initiatives.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tm.org/maharishi/peace_palaces.html (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://tm.org/maharishi/perspective.html> (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://tmfree.blogspot.com/2007_04_01_archive.html (afgedrukt op 26/09/2008).
- <http://users.skynet.be/nwp/feiten.htm> (afgedrukt op 20/03/2007).
- <http://users.skynet.be/nwp/veiligheid05.htm> (afgedrukt op 27/08/2008).
- <http://users.skynet.be/nwp/veiligheid07.htm> (afgedrukt op 27/08/2008).
- http://vedicpandits.org/ICONACT/newsletter_01-20-09.html (afgedrukt op 03/02/2009).

- https://vedicpandits.org/PageJ2_about_us.html (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://viviandausa.com/public/about_us.asp (afgedrukt op 31/10/2008).
- http://viviandausa.com/public/project_portfolio.asp (afgedrukt op 31/10/2008).
- <http://v.i.v.free.fr/pvktto/meditation-transcendantale.html> (afgedrukt op 12/05/2009).
- <http://zivotbezstresa.com/TM%20news.htm> (afgedrukt op 17/07/2008).
- <http://web.archive.org/web/20010501013214/www.mhdfc.com/group.htm> (afgedrukt op 26/09/2008).
- http://whqlibdoc.who.int/hq/2000/WHO_EDM_TRM_2000.1_fre.pdf.
- <http://www.aaskolnick.com/gmc1.htm> (afgedrukt op 04/09/2008).
- http://www.adherents.com/Na/Na_633.html (afgedrukt op 13/08/2008).
- <http://www.advaita-vedanta.org/avhp/ad-today.html> (afgedrukt op 27/01/2009).
- <http://www.alltm.org/groups.html> (afgedrukt op 09/02/2009).
- http://www.angelfire.com/cantina/donandmarcy/don_story1.html (afgedrukt op 12/02/2009).
- <http://www.ayurveda-wama.org/node/10> (afgedrukt op 19/05/2009).
- <http://www.baskeptics.org/chopra.htm> (afgedrukt op 03/07/2007).
- <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A697494> (afgedrukt op 04/09/2008).
- <http://www.behind-the-tm-facade.org/default> (afgedrukt op 16/06/2008).
- http://www.behind-the-tm-facade.org/transcendental_meditation-harmful-abstracts.htm (afgedrukt op 16/06/2008).
- http://www.behind-the-tm-facade.org/transcendental_meditation-helpful.htm (afgedrukt op 16/06/2008).
- http://www.behind-the-tm-facade.org/transcendental_meditation-religion.htm (afgedrukt op 15/05/2009).
- <http://www.btinternet.com/~nlpWESSEX/Documents/larry-king-full.htm> (afgedrukt op 16/07/2008).
- <http://www.careerage.com/disppjob.php?file=/20080925/82f5185568a5b0596a8b5353a8cce2c3.html&kwd=training> (afgedrukt op 03/02/2009).
- <http://www.cmm.asso.fr/spip.php?article1289> (afgedrukt op 29/08/2008).
- http://www.clio.fr/BILBIOTHEQUE/IAyurveda_ancien_et_contemporain_en_asie_du_sud_et_en_occident.asp (afgedrukt op 08/05/2009).
- http://www.culthelp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=849&Itemid=11 (afgedrukt op 06/08/2008).

- http://www.dc-international.org/index.php?option=com_content&view=article&id=297:the-holy-tradition&catid=140&Itemid=41 (afgedrukt op 01/09/2009).
- http://www.dc-international.org/index.php?option=com_content&view=article&id=296:invocation&catid=140&Itemid=41 (afgedrukt op 01/09/2009).
- http://www.dc-international.org/index.php?option=com_content&view=article&id=295:explanation-of-the-invocation&catid=140&Itemid=41 (afgedrukt op 01/09/2009).
- http://www.dc-international.org/index.php?option=com_content&view=article&id=294:invocation&catid=140&Itemid=41 (afgedrukt op 01/09/2009).
- http://www.dc-international.org/index.php?option=com_content&view=article&id=293:declaration-of-loyalty-to-maharishi-mahesh-yogi&catid=140&Itemid=41 (afgedrukt op 01/09/2009).
- <http://www.dci.dk/en/mtrl/tm.html> (afgedrukt op 18/10/2007).
- <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/bauen/bauprojekte/455061841> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/festtage/vedischerkalender/2001549477> (afgedrukt op 11/05/2009).
- <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/international/reports/1888347585> (afgedrukt op 02/02/2009).
- <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/kommentare/zeitgeschehen/1169130877> (afgedrukt op 18/09/2008).
- <http://www.education-conscience.org/EcolesEFC.htm> (afgedrukt op 26/01/2006).
- <http://www.enmag.org/01/1/history> (afgedrukt op 16/03/2007).
- <http://www.enmag.org/05/5mvc.htm> (afgedrukt op 23/11/2004).
- <http://www.enmag.org/06/6tallest.htm> (afgedrukt op 22/09/2008).
- <http://www.enmag.org/13/13cover.htm> (afgedrukt op 29/08/2008).
- http://www.enmag.org/back_enf/enf_7_20_01.htm (afgedrukt op 03/02/2009).
- http://www.fnvbondgenoten.nl/nieuws/actueel/bond_wint_kort_geding_tegen_maha/ (afgedrukt op 18/08/2009).
- <http://www.fortunathomes.nl/bouwprogramma.htm> (afgedrukt op 29/08/2008).
- http://www.francemedicale.com/genetique_transgenique2.html (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://www.francemedicale.com/meditation_sociologie2.html (afgedrukt op 13/05/2009).

- http://www.gemeindedienst.de/weltanschauung/texte/tm_struktur.htm (afgedrukt op 29/08/2008).
- <http://www.gilray.ca/MT/MT.html> (afgedrukt op 06/10/2008).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=45> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1253> (afgedrukt op 16/07/2008).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1257> (afgedrukt op 16/07/2008).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1707> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1754> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1768> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1809> (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://www.globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20031029p_pr.htm&y=2003&cat=p (afgedrukt op 22/08/2008).
- http://www.globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20040831n_nl.htm&y=2004&cat=n (afgedrukt op 01/10/2008).
- http://www.globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20040908n_nl.htm&y=2004&cat=n (afgedrukt op 02/10/2008).
- http://www.globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20050604n_6789.htm&y=2005&cat=n (afgedrukt op 24/03/2009).
- <http://www.globalgoodnews.com/business-news-a.html?art=1135710375721650> (afgedrukt op 22/09/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/government-news-a.html?art=1173728308179429> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/ideal-society-index.html> (afgedrukt op 14/07/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=1168718461137290> (afgedrukt op 21/06/2009).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=11374462884302464> (afgedrukt op 04/09/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=12004320987985302> (afgedrukt op 21/06/2009).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=12025144473825711> (afgedrukt op 12/02/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=1170889722364112> (afgedrukt op 23/07/2007).

- <http://www.globalgoodnews.info/education-news-a.html?art=11942963855493554> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/education-news-a.html?art=1194466953745510> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/education-news-a.html?art=11941962402314010> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/world-peace-a.html?art=12149506097761805> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/world-peace-a.html?art=1192568586253026> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/world-peace-a.html?art=1171834517299616> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/world-peace-a.html?art=120526891635500607> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.info/world-peace-a.html?art=1148933466107953> (afgedrukt op 01/11/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=122411921410848202>(afgedrukt op 27/10/2008).
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=123663446128455126> (afgedrukt op 21/06/2009).
- http://www.globalreconstruction.org/French/PDF_FR/Reconstruction-FR_150%201.pdf (afgedrukt op 28/10/2008).
- http://www.globalreconstruction.org/French/PDF_Fr/GlobalReconstruction-Fr_300.pdf?bcsi_scan_A86CC429146B1327=0&bcsi_scan_filename=GlobalReconstruction-Fr_300.pdf (afgedrukt op 28/10/2008).
- <http://www.herc.org/contrib/wheeler/chopra.html> (afgedrukt op 09/01/2001).
- <http://www.iclnet.org/pub/resources/text/crj/crj-jrnl/web/crj0093a.html> (afgedrukt op 22/08/2008).
- http://www.ikleermediteren.nl/TM_Magazine-web.pdf
- <http://www.ikonrtv.nl/kerknieuws/nieuws.asp?oId=9685> (afgedrukt op 27/03/2009).
- <http://www.ikonrtv.nl/kerknieuws/nieuws.asp?oId=13540> (afgedrukt op 27/03/2009).
- <http://www.indeenfrance.com/montpellier.php/ayurveda-montpellier/l-ayurveda-avec-un-grand-a> (afgedrukt op 04/05/2009).
- <http://www.india9.com/i9show/-Madhya-Pradesh/Jabalpur/Maharishi-Mahesh-Yogi-Vedic-Vishwavidyalaya-32526.htm> (afgedrukt op 03/02/2009).
- <http://www.indology.info/papers/sundaresan> (afgedrukt op 25/09/2008).

- <http://www.inforeligion.ca/groupe/Fiches/fiche010.html> (afgedrukt op 04/06/2007).
- <http://www.informaworld.com/smpp/content~content=a789209348~db=all> (afgedrukt op 01/07/2008).
- <http://www.invincibilitytrusts.org/belgium/bonds.html> (afgedrukt op 19/08/2008).
- http://www.invincibilitytrusts.org/belgium/business_plan.html (afgedrukt op 19/08/2008).
- http://www.iowasource.com/fairfield/2008_06_pandits.html (afgedrukt op 04/09/2008).
- <http://www.irs.gov/irm/part7/ch11s02.html> (afgedrukt op 14/07/2008).
- <http://www.kilpatrickstockton.com/legalservices/downloads/RecentLTMatters.pdf>
- <http://www.lexingtonpeacepalace.org/programs/globalcountry.html> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.maharishi.org.ua/india2006/> (afgedrukt op 29/08/2008).
- <http://www.maharishi.org/sci/sci.html> (afgedrukt op 13/05/2009).
- <http://www.maharishi-european-sidhaland.org.uk> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.maharishi-india.org/companies/c2/index.html> (afgedrukt op 25/09/2008).
- <http://www.maharishi-india.org/institutions/i1> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.maharishi-india.org/programmes/p4sthap.html> (afgedrukt op 28/10/2008).
- <http://www.maharishi-india.org/programmes/p7/yagyas.html> (afgedrukt op 06/02/2009).
- <http://www.maharishi-programmes.globalgoodnews.com/achievements/Maharishi-Achievements/01.html>
- <http://www.maharishiinstituteofmanagement.com/pdf/achievements.pdf>
- <http://www.maharishivediccity-iowa.gov> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.maharishividyamandir.com>
- http://www.maharishiworlpeaceparliament.org/member_parliament.html (afgedrukt op 10/07/2008).
- <http://www.mail-archive.com/fairfieldlife@yahoogroups.com/msg44670.html> (afgedrukt op 03/02/2009).
- http://www.mav-seelisberg.ch/mav/mav_francais/maharishi_ayur_veda/ayurveda_frameset.html (afgedrukt op 19/05/2009).
- <http://www.mcv-antwerpen.be/page1/page1.html> (afgedrukt op 17/04/2007).
- <http://www.mcv-antwerpen.be/page7/page7.html> (afgedrukt op 17/04/2007).

- <http://www.medicalnewstoday.com/printerfriendlynews.php?newsid=23697> (afgedrukt op 20/03/2007).
- <http://www.meditatietechniek.be/programma/?langID=1> (afgedrukt op 25/09/2008).
- <http://www.meru.ch/> (afgedrukt op 19/01/2006).
- http://www.metropolismag.com/html/content_0700/ob.htm (afgedrukt op 22/09/2008).
- <http://www.mgcwp.org/administrativeservice/> (afgedrukt op 17/07/2008).
- http://www.mgcwp.org/maharishiuniversityofworldpeace/invincibility_NL.html (afgedrukt op 20/03/2007).
- http://www.mgcwp.org/parliamentofworldpeace/HeadofState_letter.htm (afgedrukt op 21/08/2008).
- http://www.mgcwp.org/parliamentofworldpeace/letter_Defense.htm (afgedrukt op 22/08/2008).
- <http://www.minet.org/mantras.html> (afgedrukt op 22/08/2008).
- <http://www.minet.org/research.html> (afgedrukt op 22/08/2008).
- <http://www.morgenwelt.de/futureframe/010101-skeptics-ayurveda.htm> (afgedrukt op 04/07/2007).
- http://www.mou.org/maharishi_channel/daily_shows.html (afgedrukt op 19/08/2008).
- http://www.mou.org/media/pr/2003_04_08.html (afgedrukt op 22/08/2008).
- http://www.mou.org/media/pr/2005_11_16.html (afgedrukt op 01/10/2008).
- http://www.mou.org/media/pr/summary/2002_09_18.html (afgedrukt op 16/07/2008).
- <http://www.mt-geneve.ch/Accueillir.htm> (afgedrukt op 29/08/2006).
- <http://www.mt-geneve.ch/Recherche.htm> (afgedrukt op 29/08/2006).
- <http://www.mt-maharishi.com/jean/noframe/Nuom.html> (afgedrukt op 26/01/2006).
- <http://www.mt-maharishi.com/jean/noframe/Ninterview.html> (afgedrukt op 26/01/2006).
- <http://www.mt-maharishi.com/jean/noframe/Nmaharishi.html> (afgedrukt op 26/01/2006).
- <http://www.mt-martinique.org/mt.html> (afgedrukt op 14/07/2009).
- <http://www.natural-law.org/letter.html> (afgedrukt op 16/07/2009).
- <http://www.natural-stress-relief.com/stress/faq.htm> (afgedrukt op 22/10/2007).
- http://www.nordkisa.no/grendeutvalget/maharishi_own_articles.htm (afgedrukt op 18/05/2009).

- <http://www.nps.gov/nr/travel/asheville/text.htm> (afgedrukt op 25/03/2009).
- <http://www.nycedc.com/Web/PressRoom/PressReleases/IDAJune2005.htm> (afgedrukt op 22/08/2008).
- http://www.ny-orange.com/cgi-bin/new_york_real_estate_nyny.pl?key=3330&page=2 (afgedrukt op 22/08/2009).
- <http://www.paulmason.info/gurudev/gurudev.htm> (afgedrukt op 16/03/2007).
- <http://www.peacegovernment.be> (afgedrukt op 25/09/2008).
- http://www.pennlawoutlines.com/bank/gordon_church_and_state_2006.doc
- <http://www.pictures.globalgoodnews.com/archive/archive-2007/uttar-kashi/index.html> (afgedrukt op 02/10/2008).
- <http://www.poverty-removal.org/french/> (afgedrukt op 22/09/2008).
- <http://www.press-conference.globalgoodnews.com/archive/january/08.01.11.html> (afgedrukt op 02/02/2009).
- <http://www.purusha.de/index.htm> (afgedrukt op 25/03/2009).
- <http://www.purusha.de/krim.htm> (afgedrukt op 25/03/2009).
- <http://www.purusha.org/index.html> (afgedrukt op 05/09/2009).
- <http://www.purusha.org/newsletter/images/WestVirginiaLetter.pdf>
- <http://www.randi.org/2008-01/JaiGuruDev.html> (afgedrukt op 04/09/2008).
- <http://www.religio.de/indien/tm/tm.html> (afgedrukt op 26/02/2001).
- <http://www.religion-cults.com/Cults/Eastern/E-CULTS.htm> (afgedrukt op 28/02/2001).
- <http://www.religion.qc.ca/Fiches/fiche010.htm> (afgedrukt op 28/03/2001).
- <http://www.sidhadorp.nl/english/index.html> (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://www.sthapatyaveda.com/global_reconstruction/frameset.html (afgedrukt op 10/07/2008).
- http://www.sthapatyaveda.com/global_reconstruction/mainframe.html (afgedrukt op 18/05/2009).
- <http://www.stichting-promise.nl/artikelen/meditatie-en-occultisme/transcendente-meditatie-deel-1.htm> (afgedrukt op 16/03/2007).
- <http://www.suggestibility.org> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/catch22.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/faq1.php> (afgedrukt op 21/08/2008).

- <http://www.suggestibility.org/isThereABottom.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/resCourse.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/sidhi.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/stillFalling.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/surprise.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/whatIsTmLongIntroLecture.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/whatIsTmLongStepsOfInit.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suggestibility.org/whatIsTm3Mtgs.php> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.suisseinvincible.ch/Projets200Pandits.htm> (afgedrukt op 21/08/2008).
- <http://www.tdminfo.nl/> (afgedrukt op 22/10/2007).
- http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/TM/stappen.html (afgedrukt op 19/03/2007).
- http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/TM/Watistm.html (afgedrukt op 19/03/2007).
- http://www.tm-mt.be/TM_Belgie/WO/gezondheid.html (afgedrukt op 20/03/2007).
- http://www.tm-mt.be/TM_Belgique/frames.html (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://www.tm-mt.be/TM_Belgique/main.html (afgedrukt op 02/09/2009).
- http://www.tm.nl/pdf/TM_onderwijs_bgo.pdf
- <http://www.tm.org/discover/benefits/body.html> (afgedrukt op 18/10/2007).
- <http://www.tm.org/resources/index.html> (afgedrukt op 16/03/2007).
- <http://www.tm-meditation.co.uk/index1.htm> (afgedrukt op 15/05/2009).
- http://www.tmnews.net/assets/TMNewsAug2006.pdf?bcsi_scan_ADA515ECC81E6B19=0&bcsi_scan_filename=TMNewsAug2006.pdf (afgedrukt op 15/05/2009).
- http://www.totalbrain.ch/?page_id=32 (afgedrukt op 01/09/2009).
- <http://www.trademart.in/MaharishiAyurvedaProducts.htm>. (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.transcendentalconsciousness.com/consciousness.htm> (afgedrukt op 01/09/2009).
- <http://www.tribuneindia.com/1998/98nov29/biz.htm> (afgedrukt op 25/09/2008).
- <http://www.truthabouttm.org/truth/Home/AboutDavidOrme-Johnson/EducationandProfessionalExperience/index.cfm> (afgedrukt op 18/05/2009).
- <http://www.truthabouttm.org/truth/IndividualEffects/IsTMaReligion/index.cfm> (afgedrukt op 14/11/2008).

- <http://www.truthabouttm.org/truth/LegalIssue/GermanCourtCases/index.cfm> (afgedrukt op 14/11/2008).
- <http://www.truthabouttm.org/truth/LegalIssues/LawsuitsagainsttheTMorganization/index.cfm> (afgedrukt op 14/11/2008).
- <http://www.truthabouttm.org/truth/SocietalEffects/index.cfm> (afgedrukt op 14/11/2008).
- <http://www.truthabouttm.org/truth/TMResearch/CommitmenttoScience/index.cfm> (afgedrukt op 14/11/2008).
- <http://www.truthabouttm.org/truth/TMResearch/TMResearchSummary/index.cfm> (afgedrukt op 14/11/2008).
- <http://www.uspeacegovernment.org/> (afgedrukt op 01/10/2008).
- <http://www.vastu-vidya.org> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.vastuhuse.dk/brochure/english.pdf> (afgedrukt op 02/09/2009).
- <http://www.vedicarchitecture.com.au/resource/msvausttables.pdf> (afgedrukt op 21/03/2009).
- <http://www.vedicknowledge.com/nader.html> (afgedrukt op 21/08/2008).
- http://www.vedoham.org/meditation_6.html (afgedrukt op 05/07/2002).
- http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/10/18/AR2006101800858_pf.html (afgedrukt op 22/08/2008).
- http://www.weekendesk-mail.com/artwork/2007_booklet/bodymind_fr_lowres.pdf.
- http://www.worldpeace.ch/images/Brochure_FR/Geneva_BrochureFr-2.gif (afgedrukt op 19/01/2006).
- <http://www.yamasakiinc.com/?navigation=projects&id=30&refreshed> (afgedrukt op 22/09/2008).
- http://www.zimbio.com/pictures/G1KEH2mRzL8/David+Lynch+Participates+Invincible+Belgium/QQc_6NrH3tO (afgedrukt op 31/10/2008).

8. Conferenties – Akten

- *Lecture by Maharishi Mahesh Yogi on June 27th 1964 at meditation guides' summer course*, Wadahl Hotel, Gudbrandsdalen, Norway (photocopie, abîmée).
- AAGAARD Johannes (coördinator), *Workshop III, New Religious Movements*, International Association for Mission Studies, IVth Conference at Maryknoll, N.Y., 21-28 August 1978.
- ALTGLAS Véronique, *Les mouvements néo-hindous en Occident : entre ambitions universelles et affirmation identitaire*, Conference paper, Séminaire Jeunes Chercheurs, Association Jeunes Etudes Indiennes, Rouen, 2004 sur <http://www.ajei.org/files/SJCOAltglas.pdf>

9. Audio - Video

- Uitzendingen *Global Family Chat* van 08/01/2007, 09/01/2007, 10/01/2007, 15/01/2007, 28/01/2008, 29/01/2008, 30/01/2008, 31/01/2008, 02/02/2008, 03/02/2008, 04/02/2008, 07/02/2008, 08/02/2008, 10/02/2008, 11/02/2008, 12/02/2008, 13/02/2008, 14/02/2008, 15/02/2008, 16/02/2008, 17/02/2008, 18/02/2008, 19/02/2008, 20/02/2008, 21/02/2008, 25/02/2008, 19/07/2008, 24/07/2008, 27/07/2008, 30/08/2008, 15/09/2008, 08/10/2008, 10/10/2008, 12/10/2008, 13/10/2008, 14/10/2008, 01/12/2008, 20/01/2009.
- Reportage National Geographic Channel op <http://www.youtube.com/watch?v=NHwhGUo90jw&feature=related>

BIJLAGE 2: ADVIES VAN DE KONINKLIJKE ACADEMIE VAN BELGIE VOOR GENEESKUNDE OVER DE TRANSCENDENTE MEDITATIE

Advies van de Academie over de Transcendente Meditatie

Op 15 oktober 2008 ontving de Academie vanwege de directie van het *Informatie- en Adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties (IACSSO)* een verzoek om advies betreffende de *Stichting Maharishi Global Financing Research*.

Het Bureau van de Academie heeft dit verzoek in overweging genomen en heeft op zijn vergadering van 18 oktober 2008 beslist tot de samenstelling van een ad hoc-commissie onder het voorzitterschap van prof. J. Frühling, secretaris voor het leven, en met respectievelijk prof. M.E. Faymonville (Ulg) en prof. P. Philippot (UCL) als extern expert-leden.

De Commissie zetelde op 13 januari 2009 en werkte onderstaande tekst uit, die achtereenvolgens werd voorgelegd aan het Bureau van de Academie tijdens zijn vergaderingen van 21 maart en 4 april 2009 en aan de *Compagnie* op de plenaire zitting van 25 april 2009.

VOORBERICHT

Het originele document afkomstig van de *Stichting Maharishi Global Financing Research* werd niet ter beschikking gesteld van de Academie. Bijgevolg geldt haar advies enkel met betrekking tot het werkdocument dat opgesteld is door het IACSSO en de opmerkingen van de verantwoordelijken van de Transcendente Meditatie (TM) in België die als bijlage bij dat document gaan. Het advies van de Academie heeft uitsluitend betrekking op de eventuele wetenschappelijke aspecten van de TM in verband met de volksgezondheid en het welzijn van het menselijk individu.

EVALUATIE VAN HET DOCUMENT

1. Afwezigheid van specifieke effect

De beweging achter de TM beweert dat de regelmatige beoefening ervan significante verbeteringen levert op gezondheidvlak, zowel psychisch als somatisch. De weldadige werking ervan zou superieur zijn aan elke andere vorm van meditatie of gelijkaardige praktijken (yoga, relaxatie, enz.). De TM-beweging beweert dat haar uitspraken gestoeld zijn op omstandig wetenschappelijk bewijsmateriaal. Die argumenten zijn overgenomen in de opmerkingen van de verantwoordelijken van de TM in België bij het IACSSO-verslag.

De TM blijkt immers een specifieke benadering te zijn, vergelijkbaar met gelijkaardige psychiatrische of psychologische technieken, die overigens wetenschappelijk veel degelijker onderbouwd zijn, zoals bijvoorbeeld hypnose. Heel wat relaxatietechnieken kunnen dezelfde - veelal bescheiden of voorbijgaande - psychosomatische resultaten opleveren. Biologisch gezien lijkt er echter niets specifiek te zijn aan de TM en kan aan deze techniek geen enkele biochemische, humorale of morfologische verandering worden toegeschreven. Er is immers geen enkel sluitend wetenschappelijk bewijs voorhanden waaruit blijkt dat de effecten van de transcendent meditatie een superieure status zouden bezitten. Integendeel, een reeks studies/effecten in de vakliteratuur tonen aan dat andere meditatietechnieken superieur zijn voor bepaalde gezondheidsvariabelen (*Ospina et al.*, 2007).

Ten slotte toont een studie inzake functionele magnetische resonantie beeldvorming (fMRI) {Orme-Johnson DVV *et al.*, *Cognitive Neuroscience and Neuropsychology*, 2006; 17:1359-63} aan dat de TM de activering van het pijnstelsel vermindert; toch laat een andere studie {Kakigi R. *et al.*, *Eur. J. Pain*, 2005} over een andere vorm van meditatie gelijkaardige waarnemingen zien.

Ter afronding onderstrepen wij dat op basis van de bestaande wetenschappelijke literatuur geen gevolgtrekkingen kunnen worden gemaakt omtrent de superioriteit van deze of gene vorm van meditatie en dat geen enkel wetenschappelijk argument bevestigt dat de TM tot meer resultaten leidt dan andere bekende relaxatiemethoden.

2. Afwezigheid van valabele wetenschappelijke studies

De recente vakbladen (bv. Ospina et al., 2007) opperen dat bepaalde vormen van meditatie een heilzame werking op de gezondheid hebben: daling van de bloeddruk of hartritme, verminderde stress, subjectieve stijging van de levenskwaliteit. Onderzoeken in dat domein hebben echter vaak te lijden onder een zwakke methodologie; zo zijn slechts een gering aantal van die studies gerealiseerd met een geloofwaardige controlegroep of volgens een aselechte verdeling van de deelnemers binnen de experimentele context. Dat heeft tot gevolg dat er thans geen bindende conclusies kunnen worden getrokken over de precieze effecten van de meditatie op de gezondheid (i.e. welbepaalde soorten technieken hebben welbepaalde effecten bij welbepaalde populaties). Het betreft dus een potentieel onderzoeksveld voor de volksgezondheid, dat wel een de facto wetenschappelijke benadering vergt die omvangrijker en strenger is dan de huidige.

3. Vertekening van de voorgestelde analyse

Er zijn op zijn minst twee factoren die de analyse vertekenen. Ten eerste zijn het merendeel van de studies rond TM van de hand van personen die werken aan instituten die opgericht zijn door de TM-beweging en op haar loonlijst staan (bijv. Maharishi University, Iowa) of die TM-beoefenaar zijn. Die studies zijn bijgevolg ruim onderhevig aan het verwachtingspatroon van de experimenteerder of aan het zogenaamde Pygmalion-effect (Rosenthal, 1994). Ten tweede geven de vertegenwoordigers van de TM-België in hun opmerkingen bij het IACSSO-verslag onderzoeksresultaten op arbitraire wijze weer, waarbij zij enkel de resultaten aanhalen die hun uitspraken bevestigen en zij voorbijgaan aan de resultaten die hun aanspraken ontkrachten. Bijvoorbeeld, blz. 19 van het verslag: de weergave van de resultaten van het onderzoek van Alexander et al. (1989) is zuiver fragmentarisch en vooringenomen, waarbij verzuimd wordt mee te delen dat een andere techniek dan de TM betere resultaten had opgeleverd.

In die context is het opmerkenswaardig dat:

- het merendeel van de publicaties op naam staan van de adepten of leden van hun universiteiten (R.K. Wallace, R. Schneider, P.J. Morehead, S.I. Nidich, A. Dow, R. Averbach, N. Lonsdorf, M Rainforth);
- voor studies in samenwerking met andere universiteiten de statistieken vaak opgemaakt zijn door een biostatisticus behorend tot de ‘Transcendente Meditatie beweging’ (Rainforth M);
- de groepering zich voorts wetenschappelijke werken van derden toe-eigent en de conclusies ervan verdraait om haar eigen hypothesen te bevestigen. Zo bijvoorbeeld plagieerde Chopra in “Ageless Body – Timeless Mind” de bijdrage van Robert Sapolsky van het werk ‘Behavioural Endocrinology’.

4. Afwezigheid van geloofwaardige wetenschappelijke verklaringen

De TM-beweging geeft geen enkele plausibele wetenschappelijke verklaring – en geen enkel bewijs overigens – voor de veronderstelde weldadige effecten van de TM. Integendeel, de uitleg is gestoeld op een spirituele en metafysische theorie gebaseerd op de aard van een transcendent bewustzijn dat verbonden is met een spiritueel en kosmisch evenwicht. Een dergelijke theorie is per definitie onverifieerbaar en monolithisch, en onttrekt zich aan elke wetenschappelijke benadering. Wij kunnen dus enkel besluiten dat de TM - wat haar grondslagen betreft - niet op wetenschappelijke leest geschoeid is.

5. Pseudowetenschap: misleidende assimilatie van vaststaande wetenschappelijke concepten en paradigmata

In hun bewijsvoering doen de TM-adepten ten onrechte een beroep op de kwantumfysica («de kwantumtheorie van het verenigde veld»). Dit amalgaam behoort tot de pseudowetenschap en deze vermenging van de moderne fysica met het gebied van het bewustzijn wekt overigens wrevel op bij de

echte fysici. H.R. Pagels, Amerikaans fysicus, Executive director aan de New York Academy of Sciences en voorzitter van de Internationale Liga van de Rechten van de Mens, repliceert: «De metafysische beweringen van de ayurveda houden geen enkel verband met de moderne wetenschap». Deze fysicus verwerpt het idee van een daadwerkelijke band tussen de moderne wetenschap en de metafysische beweringen van de TM-adepten, en voegt eraan toe: «Bij mijn weten zou geen enkele gedegen fysicus het bestaan van een dergelijk verband vooropstellen zonder het publiek willens en wetens om de tuin te leiden».

BESLUIT

Thans is er geen enkel afdoend bewijs voorhanden voor de superioriteit van de TM ten aanzien van andere vormen van meditatie. Er bestaat evenmin theoretische bewijsvoering voor de superioriteit van deze meditatietechniek. De beweringen van de TM-beweging omtrent de wetenschappelijk bewezen superioriteit van haar meditatietechniek zijn dus volkomen onterecht.

De ad hoc-commissie van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België is dan ook van oordeel dat de zogenaamde wetenschappelijke publicatie van de TM dit epitheton niet verdient en een risico inhoudt voor potentiële patiënten, los van elke andere juridische of financiële beschouwing, die niet het onderwerp van dit advies uitmaakt.

Referenties

- Ospina MB, Bond TK, Karkhaneh M, Tjosvold L, Vandemeer B, Liang Y, Biely L, Hooton N, Buscemi N, Dryden DM, Klassen TP. (2007). *Meditation Practices for Health: State of the Research. Evidence Report/Technology Assessment* No. 155. (Prepared by the University of Alberta Evidence-based Practice Center under Contract No. 290-02-0023.). AHRQ Publication No. 07-E010. Rockville, MD: Agency for Healthcare Research and Quality (toegankelijk via <http://www.ahrq.gov/clinic/tp/medittp.htm>)
- Rosenthal, R. (1994). Interpersonal expectancy effects: a 30-year perspective. *Current Direction in Psychological Science*, 3, 176-179.
- HERS HG, de DUVE Ch., *Science, non-science et fausse science: réflexion sur les chemins de la connaissance*, France, L'Harmattan, question contemporaines, 1998, 136 p., 22 réf.

KAGB, 04/04/2009

BIJLAGE 3: VERTEGENWOORDIGING VAN DE BEWEGING IN BELGIË

D) RECHTSPERSONEN

Op 13 april 1973 wordt in Brussel de eerste vzw – van Nederlandstalige strekking – opgericht ter vertegenwoordiging van de *Maharishi Beweging* in België: *Students' International Meditation Society - International Meditation Society (SIMS-IMS)*³¹⁴.

Uit raadpleging van de gegevensbanken van de Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad* en bij de Kruispuntbank voor Ondernemingen blijkt dat in de loop der jaren andere rechtspersonen opgericht zijn ter verwezenlijking van de projecten die gelanceerd zijn door Maharishi:

→ 1) Maharishi Global Financing Research

De *Maharishi Global Financing Research* is een stichting naar Nederlands recht die opgericht is bij notariële akte van 2 juli 2001³¹⁵. Zij staat vermeld in het handelsregister van de Kamer van koophandel en fabrieken voor Limburg-Noord (Nederland) onder nummer 12045204. De maatschappelijke zetel van de stichting, die ook de naam *Maharishi Global Peace Government* draagt, is gelegen aan Station 24, 6063 NP, Vlodrop, in de gemeente Roerdalen³¹⁶.

Op 26 april 2006 beslist de raad van bestuur van de *Maharishi Global Financing Research* tot de oprichting van een filiaal in België (ondernemingsnummer 881.563.021) met zetel in de Bredestraat 4 te 2000 Antwerpen³¹⁷. Op 20 augustus 2008 werd de zetel van het Belgische filiaal verplaatst naar de Archimedesstraat 60 te 1000 Brussel³¹⁸, hetzelfde adres als de zetel van de vzw *Maharishi Institute of Vedic Science*³¹⁹ en de vzw *European Financial Capital* (zie infra).

Naar eigen zeggen werd de oprichting van de *Maharishi Global Financing Research* ingegeven door een verklaring vanwege «Leraar» T.N. om te fungeren als thesaurie van het *Global Country of World Peace*, een abstract land zonder grondgebied of grenzen, dat alle initiatieven omvat die voortvloeien uit de kennis en toepassing van de “allesomvattende natuurwet” zoals herontdekt door «Zijne Heiligheid» Maharishi MaheshYogi in de afgelopen 50 jaar³²⁰.

Het maatschappelijk doel in de statuten belast de *Maharishi Global Financing Research* met de volgende opdracht: «1. De hoofdactiviteit van de stichting is om uitgangspunten en programma's te ontwikkelen voor het elimineren van armoede en het bevorderen van onderwijs bij de arme bevolkingsgroepen op de wereld. 2. Naast onderzoeksactiviteiten op economisch terrein, zal de stichting de mogelijkheid onderzoeken van een «wereld-ontwikkelings-munteenheid» (zie infra) die zal worden gebruikt in een beperkt aantal gebieden in ontwikkelingslanden over de gehele wereld,

³¹⁴ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 07/06/1973.

³¹⁵ *Global Development Currency: RAAM*, prospectus van de Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006, blz. 13, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008).

³¹⁶ <http://www.kvk.nl/handelsregister/zoekenframeset.asp?url=https://server.db.kvk.nl/TST-BIN/ZS/ZSWWW01@&zk=1>, gegevensbank Kamer van Koophandel van Nederland (laatst bezocht op 21/08/2008).

³¹⁷ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 09/06/2006, <http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv/tsvf.htm>, website *Belgisch Staatsblad*: gegevensbank rechtspersonen (laatst bezocht op 21/08/2008).

³¹⁸ Informatie aan het IACSSO bezorgd door de voorzitter van de vzw MIVS in een mail van 20/08/2008.

³¹⁹ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 28.04.08, <http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv/tsvf.htm>, website *Belgisch Staatsblad*: gegevensbank rechtspersonen (laatst bezocht op 21/08/2008).

³²⁰ *Global Development Currency: RAAM*, prospectus van de Stichting Maharishi Global Financing Research, 14/11/2006, blz. 15, op <http://www.maharishiglobalfinancing.org/PDF/Prospectus%20Nov14%202006.pdf> (laatst bezocht op 18/08/2008).

voor beperkte tijdsperioden, zulks met toestemming van de betreffende soevereine overheid, teneinde de productie van export-georiënteerde organische landbouwprojecten op te starten»³²¹.

→ 2) **Buitenlandse vennootschap Stichting Maharishi Global Financing Research**

Zij draagt dezelfde naam als de hogervermelde stichting, maar heeft een ander ondernemingsnummer: 0884.886.755. Haar activiteiten in België zouden een aanvang genomen hebben in oktober 2006. Onze opzoekingen naar haar activiteiten hebben geen resultaat opgeleverd.

→ 3) **Buitenlandse vennootschap Stichting Maharishi Global Country of World Peace**

Ondernemingsnummer: 0874.523.195. Haar activiteiten in België zouden een aanvang genomen hebben in mei 2005. Onze opzoekingen naar haar activiteiten hebben geen resultaat opgeleverd.

→ 4) **Vzw Maharishi Institute of Vedic Science**

Opgericht te Antwerpen in 1997 (ondernemingsnummer 0462.856.383); zij heeft als doel:

«1° het volledig vermogen van het individu te ontplooiën;

2° regeringsprestaties te verbeteren;

3° het hoogste ideaal van het onderwijs te verwezenlijken;

4° het eeuwenoude probleem van misdaad en alle gedrag dat ongeluk brengt aan de mensheid, uit de weg te ruimen;

5° een zo intelligent mogelijk gebruik van de omgeving in vervulling te brengen;

6° de economische doeleinden van individu en samenleving in vervulling te brengen;

7° de geestelijke doeleinden van de mensheid in deze generatie te bereiken.

De vereniging heeft verder als doel, de verspreiding en het onderricht van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie, de Maharishi Vedic Science (...) het Transcendente Meditatie Programma, het TM-Sidhi Programma, de Technologie van het Verenigde Veld zoals geleerd door Maharishi Mahesh Yogi (of zijn medewerker) om door het onderwijzen van die technieken ieder individu de gelegenheid te bieden het spontane gebruik van zijn volledige vermogens van geest en lichaam mogelijk te maken en hierdoor zijn gedrag en prestaties te ontwikkelen. De vereniging heeft eveneens tot doel de vorming en vervolmaking van leraars in de Wetenschap der Creatieve Intelligentie, de Maharishi Vedic Science, de Transcendentale Meditatie Techniek, de Vedische Technologie van het Verenigde Veld te bewerkstelligen»³²².

Haar maatschappelijke zetel werd in 2007 verplaatst van Roeselare naar de Archimedesstraat 60 te 1000 Brussel.

→ 5) **Private stichting naar Belgisch recht European Financial Capital**

De stichting werd opgericht in 2006 en heeft als sociaal doel de «promotie van en de realisatie van: 1° België te kronen met overwinnelijkheid. Een leven creëren gekenmerkt door geluk, voorspoed, en perfecte gezondheid voor alle Belgen – 2° Coördinatie van Maharishi's organisaties rond de wereld, om zo onderwijs, gezondheid en economie te promoten. De Stichting zal deze doelstelling bekenmaken en realiseren in zijn meest brede betekenis. Zij mag alle rechtshandelingen stellen, in de breedste zin, tot verwezenlijking van haar doelstelling, meer specifiek door ondermeer maar niet enkel het investeren in te kopen en verkopen van onroerende goederen »³²³.

Haar maatschappelijke zetel is gevestigd in de Archimedesstraat 60, 1000 Brussel.

³²¹ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 09/06/2006, op <http://www.ejustice.just.fgov.be/tsv/tsvf.htm>, site Belgisch Staatsblad: gegevensbank rechtspersonen (laatst bezocht op 21/08/2008).

³²² Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 26.03.98.

³²³ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 28.06.06.

→ 6) **Vzw Maharishi European University of Management**

Deze vzw werd opgericht in 1996 door de vertegenwoordigers - als zodanig aangeduid voor die gelegenheid – van de *Council of Supreme Intelligence of Maharishi's Global Administration through Natural Law*, en is verbonden aan andere entiteiten met dezelfde opdracht: de Maharishi University of Management Nederland, Maharishi Vedic University, Maharishi Ayur-Veda University, Maharishi Mahesh Yogi Vishwa Vidyalaya (India), Maharishi University of Management (Fairfield, Iowa).

→ 7) **Asbl Centre védique Maharishi**

Deze vzw werd opgericht in 1998 te Saint-Symphorien en heeft als doel «de verspreiding van de leer van Zijne Heiligheid Maharishi Mahesh Yogi in al zijn vormen en met name, zonder dat deze lijst exhaustief is, van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie, van de Vedische Maharishi wetenschap en technologie (met inbegrip van de Maharishi yoga, de Gandharva Ved Maharishi, de Sthapatya Ved Maharishi, de Vedische Maharishi literatuur in verband met de menselijke fysiologie, de Vedische Maharishi benadering van de Gezondheid, de Jyotish Maharishi, het Vedisch Maharishi observatorium, de Maharishi Opleiding van de Leiders...), van het Transcendente Meditatie programma, van het TM-Sidhi programma, van de Vedische Technologie van het verenigde veld en van de verdere aspecten van de Vedische Maharishi wetenschap en technologie met het oog op de verwezenlijking van de zeven doelstellingen van het wereldplan (...)»³²⁴. (vertaling)

De maatschappelijke zetel is gevestigd in het Château Maigret, rue Maigret de Priches 21, 7030 Saint Symphorien.

→ 8) **Asbl Société liégeoise de Méditation**

Deze vzw werd opgericht in 1978 en heeft tot doel «de promotie en integratie van het Transcendente Meditatie programma (T.M.-programma en T.M.-Sidhi programma) en van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie (W.C.I.) in de provincie Luik»³²⁵. (vertaling).

De vereniging is belast met de verspreiding van het T.M.-programma, maar niet met het onderricht ervan. Zij conformeert zich naar de beslissingen van de *Executive Council for the Age of Enlightenment*, een nationaal orgaan waarvan de leden, die door Maharishi zijn aangesteld, toezien op de kwaliteit van het onderricht in de T.M. in België.

De maatschappelijke zetel was eerst gevestigd in de rue Donceel 4A te 4000 Luik en vervolgens verplaatst naar de rue Saint Adalbert 5bis te 4000 Luik.

→ 9) **De vzw Stichting Ideale Samenleving Hasselt**

Zij werd opgericht in 1988, met als doel de « promotie en integratie van het Transcendente Meditatie Programma (TM-Programma) en de Transcendente Meditatie-techniek (TM-Techniek) en van de Wetenschap der Creatieve Intelligentie (WCI) in de provincie Limburg, ter bevordering van de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de mens, het geestelijk evenwicht en de verruiming van het menselijk bewustzijn en aldus ter bevordering van de vooruitgang van alle kennis, kunsten, wetenschappen, onderwijs en onderwijsmethoden en bij te dragen tot de culturele integratie en het creëren van een ideale samenleving»³²⁶.

Ondernemingsnummer: 0435.050.641

Maatschappelijke zetel: Tommelenstraat 33, 3500 Hasselt.

³²⁴ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 15/05/1999.

³²⁵ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 30/11/1978.

³²⁶ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 05/05/1988.

→ 10) **Vzw Stichting Ideale Samenleving Limburg**

Opgericht in 1978.

Ondernemingsnummer: 0418.130.970.

Maatschappelijke zetel: Tommelenstraat 33, 3500 Hasselt.

→ 10) **Vzw Stichting Ideale Samenleving Vlaams Brabant**

Opgericht in 1977

Ondernemingsnummer: 0419.575.775

Maatschappelijke zetel: Dorpsstraat 226, 3078 Kortenberg.

→ 11) **Vzw Stichting Ideale Samenleving Leuven**

Opgericht in 1978.

Ondernemingsnummer: 0418.770.774.

Maatschappelijke zetel: Doornstraat 29, 3370 Boutersem.

→ 12) **Vzw Stichting Ideale Samenleving Brugge**

Opgericht in 1983.

Ondernemingsnummer: 0425.452.391.

Maatschappelijke zetel: 8000 Bruges.

→ 13) **Andere vzw's hebben bestaan maar zijn thans ontbonden**

- de vzw *Students' International Meditation Society - International Meditation Society*, ontbonden in 2006.

Deze vzw werd opgericht in 1973. Zij omvatte in haar schoot meer bepaald de raad van de leraars Transcendente Meditatie. De leraars zijn opgeleid door Maharishi of zijn medewerker, en door hen als enigen gemachtigd om de T.M. techniek te onderrichten. Deze raad was voorgezeten door de nationale leidinggevende, aangesteld door Maharishi of zijn mandataris³²⁷.

- de vzw *Association for the Advancement of the science of Creative Intelligence* werd in vereffening gesteld in 2005. De activa werden overgeheveld naar de vzw *MIVS*³²⁸.

- In haar streven naar wereldvrede heeft de beweging zich in het verleden ook op het politieke pad begeven met de oprichting in 1992 van de *Natuurwetpartij*, die in zestig landen actief was en in meer dan dertig landen opkwam bij verkiezingen³²⁹.

In dat verband zijn in België twee vzw's opgericht in 1994: de *Parti de la loi naturelle* (ondernemingsnr. 0453.978.212 – Maatschappelijke zetel rue Maigret de Priches 21, 7030 Saint Symphorien) en de *Natuurwetpartij* (ondernemingsnr. 0453.657.320 – maatschappelijke zetel Ketenstraat 8, 8770 Ingelmunster).

Op 3 april 2004 besliste het Amerikaanse *Natural Law Party Executive Committee* de activiteiten van de nationale afdelingen vanaf 30 april 2004 op te schorten³³⁰. De redenen voor die keuze staan te lezen in een document, getiteld «balans van 10 jaar Natuurwetpartij»:

«De opzet van de ideale structuur van het *Global Country of World Peace* staat in schril contrast met de gebrekkige werking van onze instellingen, die geenszins in staat zijn hun eigen ideaal

³²⁷ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 07/06/1973.

³²⁸ Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 08/02/2006.

³²⁹ CLARKE Peter B., (ed.), *Encyclopedia of New Religious Movements*, London: Routledge, 2006, p. 574

³³⁰ <http://www.natural-law.org/letter.html> (laatst bezocht op 23/02/2007)

zoals verwoord in de Grondwet van het land, te verwezenlijken. Iedereen weet ongetwijfeld dat de verkiezingen nooit synoniem zijn geweest voor een ideaal van harmonie, oprechtheid of integriteit. Maar het toppunt van scherts kwam met de verkiezing van president Bush junior in november 2000 waarbij het kiessysteem van een land dat geacht wordt een modeldemocratie te zijn, duidelijk aangetoond heeft dat verkiezingen bedrog betekenen. De president werd uiteindelijk door justitie aangesteld onder controversiële omstandigheden en vertegenwoordigde slechts een kleine minderheid van de Amerikaanse bevolking (ca. 20%). Akte nemend van de georganiseerde fraude waarmee verkiezingen in diverse mate naargelang de landen gepaard gaan, hebben de Natuurwetpartijen op de Top van hun Europese leiders te Nice van 7 tot 9 december 2000 beslist niet langer een dergelijk systeem te ondersteunen en de tijd, middelen en energie van hun leden, die een erezaak ervan gemaakt hebben de kleuren te verdedigen van de enige partij die wetenschappelijk onderbouwde oplossingen voorstelt, niet langer te verdoen; de Natuurwetpartij heeft beslist niet langer deel te nemen aan verkiezingen in welk land ter wereld ook. Alleen de kandidaten die politiek beslagen zijn en kans maken op een zetel kunnen voortdoen»³³¹.

Op 17/09/2004 werd de vzw van Ingelmunster ontbonden³³².

II) ACTIVITEITEN VAN DE BEWEGING IN BELGIE

→ 1) Cursussen/Lezingen

- De vzw *Maharishi Institute for Vedic Science* organiseert thans inleidende lezingen over de Transcendente Meditatie (Engels, Frans, Nederlands), cursussen Vedic zang, Vedisch koken, *Jyotish*, *Sthapatya Veda* en lezing van de pols.

Vragen om informatie over de cursussen dienen te worden gericht aan:

MIVS - Archimedesstraat - 1000 Brussel - Tel.: 02/230.61.54 – e-mail: ayurveda.admin@skynet.be

De publiciteit wordt gemaakt in gratis voor het grote publiek verspreide magazines, met advertenties voor dat soort lezingen. Zij verscheen in het aprilnummer van *Vivre tout simplement*³³³ in 2007 en in het aprilnummer van *Agenda +*³³⁴ in 2009.

Onlangs nog heeft de *Maharishi Beweging* in België nieuw promotiemateriaal ingezet: affiches werden aangeplakt tegenover haar gebouw aan de Archimedesstraat en een brochure (« *the 20 minutes that could change your life* ») is beschikbaar in haar lokalen³³⁵.

Deze programma's konden destijds ook worden gevolgd in het *Maharishi Centrum voor Verlichting* (Vredespaleis), « *een tijdelijk project in een gehuurde ruimte* »³³⁶, in de Bredestraat 4 te 2000 Antwerpen.

Op dit adres bevond zich eveneens een wellnesscentrum: het *Maharishi Spa voor Schoonheid en Gezondheid*, met een aanbod aan behandelingen ontleend aan de *Maharishi Ayurveda*³³⁷.

- Van 23 tot 25 april 2007 hield het *Comité voor stressvrije scholen* conferenties in Brussel en Antwerpen. Deze conferenties waren bedoeld om de «opvoeders, regeringsleiders en

³³¹ <http://members.aol.com/partiloina/palona.htm> (laatst bezocht op 02/02/2006).

³³² Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*, 17/09/2004.

³³³ *Vivre tout simplement*, april-mei-juni 2007, pp. 15-19.

³³⁴ *Agenda +*, n° 206, april 2009, Longchamps : ARPEGE Média srl, p. 36

³³⁵ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 08/10/2008.

³³⁶ <http://web.archive.org/web/20060718083032/www.mcv-antwerpen.be/mcv/page10/page12/page12.html> (laatst bezocht op 02/11/2008).

³³⁷ http://giftstore.qcs-rewarding.be/giftimages/4/Body%20&%20Mind_fr.pdf.

gezondheidswerkers een volledige inleiding over het Transcendente Meditatie Programma te geven» «en de talrijke voordelen voor scholieren en leerkrachten»³³⁸.

In het najaar (oktober) hield het *Comité voor stressvrije scholen* een stand in het *Salon Education de Namur*³³⁹. A. A., directeur van een instituut van de de *Maharishi University of Management*, was er te gast³⁴⁰.

Het secretariaat van het Comité voor stressvrije scholen is gevestigd in de gebouwen van de beweging in de Archimedesstraat³⁴¹. Het Comité heeft als doel de scholen ertoe aan te zetten twee dagelijkse rustperiodes in te bouwen in hun programma, periodes waarin de Transcendente Meditatie «*or the word of wisdom*»³⁴² wordt beoefend.

Volgens een vertegenwoordiger van dat comité zou op verzoek van een leerkracht infosessies en -vergaderingen gehouden zijn voor de directeur en leerkrachten van een basisschool van 200 leerlingen - «*well known for its application of innovative programmes*»³⁴³. Volgens diezelfde vertegenwoordiger zou de koepel waarvan deze school afhangt de beweging hebben verzekerd van zijn steun indien dit project zou worden opgestart. Wij konden onmogelijk achterhalen om welke school het zou gaan.

- In de loop van 2008 werden in België twee vervolmakingcursussen georganiseerd ten behoeve van de *sidhas* van het land (TM-*sidhi* refresher course). De eerste cursus werd gegeven door de administratrice van het TM-*sidhi* programma voor Nederland en werd gevolgd door 12 *sidhas*. De tweede werd in Brussel georganiseerd en werd gevolgd door 11 *sidhas*.

- Andere vergaderingen met meditatiebeoefenaars en *sidhas* werden in de loop van het jaar gehouden op verschillende plaatsen in België. De vergaderingen legden de nadruk op het belang van de groepspraktijk van de programma's. Zij vingden aan met een groepsprogramma, gevolgd door een visuele uiteenzetting over recente gebeurtenissen in het bestaan van de *Maharishi Beweging*: het congres van de *Rajas* in januari 2008, de *Mahasamadhi* van Maharishi en de daaropvolgende ceremonies in India. Vervolgens kwamen de nieuwe administratieve structuur, geleid door de Maharaja Adhiraj Rajaraam, alsook de projecten van de *Raja* voor België er aan bod.

Op 22 juni zouden tussen 70 en 80 personen deze vergaderingen bijgewoond hebben en heeft er zich in Gent een nieuwe groep gevormd die regelmatig samenkomt voor een collectieve meditatiepraktijk³⁴⁴.

- Er worden diners georganiseerd in de gebouwen aan de Archimedesstraat waarop de programma's van Maharishi worden voorgesteld aan «*ambassadors, government officials and business leaders*»³⁴⁵. De opzet is een wekelijks diner te houden voor de «*wealthy of Belgium*» met het oog op de nodige fondsenwerving voor de projecten van het *Global Country of World Peace*³⁴⁶.

→ 2) Verkoop van producten

Verschiedende afgeleide producten (boeken van Maharishi, preparaten Maharishi Ayurveda, cd van Maharishi Gandharva,...) zijn te koop via:

- *MIVS* (Brussel)
- *Maharishi Centrum voor Verlichting* (Antwerpen)
- *Maharishi Ayur & Gandharva Veda* (Ingelmunster)

³³⁸ <http://www.mcv-antwerpen.be/page1/page1.html> (laatst bezocht op 17/04/2007).

³³⁹ PLANCHAR Roland, Maharishi s'invite au Salon Education, *La Libre Belgique*, 22/10/2007 op http://www.lalibre.be/article_print.phtml?art_id=378456.

³⁴⁰ <http://www.globalgoodnews.ingo/world-peace-a.html?art=1192568586253026> (laatst bezocht op 10/07/2008).

³⁴¹ <http://web.archive.org/web/20070703035304/www.stressfreeschools.be/home.html> (laatst bezocht op 02/11/2008).

³⁴² Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 22/06/2008.

³⁴³ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 22.06.08.

³⁴⁴ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 22/06/2008.

³⁴⁵ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 24/07/2008.

³⁴⁶ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=1168718461137290> (laatst bezocht op 10/07/2008).

→ 3) Onderhoud websites

De enige nog actieve website die vanuit België beheerd wordt en die reclame maakt voor de *Maharishi Beweging* schijnt <http://www.tm-mt.be> te zijn; een website met beperkte inhoud.

Andere zoals <http://server1.info/maharishivredespaleis.bex/>; <http://www.mcv-antwerpen.be> of <http://www.stressfreeschools.be> blijken niet meer geüpdatet of kunnen zelfs niet langer worden bezocht.

→ 4) Projecten in het kader van de mondiale wederopbouw

▪ De *Maharishi Global Country of Peace* heeft landbouwgrond aangekocht in Dilbeek, de gemeente die wordt voorgesteld als de geboorteplaats van *Raja** M.D.³⁴⁷.

Op 3 juni 2005 hielden leiders van de *Global Peace Government* er een plechtigheid. Het ging om de eerste steenlegging van de *hoofdstad van de onoverwinnelijkheid voor de Europese Unie* en het hijsen van de vlag van het *Global Country of World Peace*³⁴⁸.

Sinds enige tijd onderhandelt de gemeente Dilbeek met de beweging over een mogelijke terugkoop van dat terrein, dat grenst aan een sportcentrum en dat zij wenst te bestemmen voor de aanleg van een parking. In geval van weigering tot verkoop kan zij een onteigeningsprocedure overwegen³⁴⁹.

De aankoop van een stuk landbouwgrond door de beweging voor een bouwproject hoeft niet te verbazen. Deze handelwijze wordt gepromoot door de Minister van mondiale wederopbouw om zodoende «werkeloos rijkdom te creëren». Hierna volgt de retranscriptie van een uiteenzetting die hij in dat verband gaf op 30 augustus jongstleden in de uitzending *Global Family Chat*:

« Jay Guru Dev (...) Since our presentations on Guru Purnima and the announcement of the new fee structure many people have come forward with individual consultations but also many have asked if there is any vastu community which they could join. Living in an ideal vastu individuality is a great thing but living in a whole vastu community of fortune creating homes together with other siddhas and governors and integrated with peace palaces or spas or invincibility (...) is really a much more greater thing so today we want to think about it what could be the steps of achieving more of these vastu communities. We cannot expect the raja from wherever he is to organize the local siddhas and communities nor can we do this from our perspective of the global ministry. It has to be done there where the people are directly on a local level, of course our vastu architects are very happy to come and inspect the sight, evaluate the sight and you know work with the group and design the houses so that is what we can from our side but I think what has to be done locally and we want to go through the steps that someone, whoever wants to build a vastu house, he should look around and make a list of whoever and who else in the vicinity of the city or of the country is planning and interested in moving into proper vastu as we all want to do so then he will have collected maybe 20 people or 30, quite a number as they have done in France for instance where they have collected a list of at least 30 who want to live in a vastu house and even like 30, 40 more who would be interested in a kind of time sharing basis so it is quite a group that suddenly comes together and for this group we suggest that we found something like an association, a home-owner association or a co-op or something like this so that the group is having kind of a body, a representation and whoever is the coordinator, he will be then the vastu director of that project. Now once we have formulated such a group which maybe have some goals proclaimed and the statutes of a fortune creating vastu you know living you know with additional features of ecological and sustainable and (?) technology then such a community would be a great attraction for any maire to have so either the movement has some land where we plan to build a school or a spa and we could maybe take half of

³⁴⁷ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 24/07/2008.

³⁴⁸ http://globalcountry.org.uk/news.php?f=uk20050604n_6789.htm&y=2005&cat=n (laatst bezocht op 10/07/2008).

³⁴⁹ <http://nieuwsblad.typepad.com/dilbeek/2008/07/dilbeek-overleg.html>, 24/07/2008.

that for the housing colony and still build the spa and the school a little later but we should start immediately with subdividing and parcelling the land or if in this area or in the country the movement does not own any land then we should suggest that this group, this association is approaching different maires in the locations which we like which we know is auspicious by beautiful river or lake like that and even write letter to ask if land is available and even acquire land which is agricultural so that we didn't, you know, pay high real estate fees and prices but we ask for agricultural land and if the maire is in favour of our project then we don't even buy the land. We just buy an option on the land and then based on the approval of the community and of the maire's approval of our project and the building permission, then we go ahead and buy this agricultural land which will then be re-zoned so this we have done several times successfully like once we did it in Austria where the maire welcomed the project. He talked to the farmers himself, they agreed on a price which is a little higher than agricultural land just to give them a bonus. We talked to the community, made a presentation of the master plan. They accepted and then we bought the land for a very low price. Then when the land is being re-zoned, the net value is much higher, like 10 times, so that already is adding to our (?) when we later talk to banks. The same was done by raja Bjorn in Denmark where he brought agricultural land and got it re-zoned and then some portion of it once it was made building land, he even sold again and made it profit right on the spot. So we are creating wealth just by our approach and talking to the proper and to the right people and making the proper selections. And raja Emmanuel did the same thing in Obersvelde where he bought 12 hectares of agricultural land and the maire likes the project. Now it's building land so we bought it for 150 000 and now it's worth about 2 millions so that's how you can create wealth without doing anything''³⁵⁰.

- In mei 2006 werd een weekend in het teken van de Vastu georganiseerd. Twee hectaren land die aangepast zijn aan de vereisten van het Vastu-systeem zouden gevonden zijn te Marilles. De beweging zegt dat daar het eerste Belgische Vastu-huis is gebouwd³⁵¹; tot nu toe het enige³⁵².
- De beweging heeft tevens een ingesloten terrein aangekocht in een woonzone met landelijk karakter in de gemeente Walhain (Nil-Saint-Martin)³⁵³. In een brief van 29 januari 2007 informeert de gemeente Walhain de geadresseerde over het verzoek vanwege de «Voorzitter van het Directoraat voor een onoverwinnelijk België» om onverwijld een bouwvergunning voor een kolonie van 150 vertrekken te bekomen³⁵⁴. Een krantenartikel in *Le Soir* maakt gewag van een terrein van 1,63 ha waarop de beweging «een biologische landbouwschool zou willen bouwen. Er is sprake van een «huizenkolonie van 150 stuks» en van 300 leerlingen»³⁵⁵.

Na deze eerste aanvraag zou er geen dossier ingediend zijn bij de dienst stedenbouw van deze gemeente. Volgens de vertegenwoordigers van de beweging omvatte het laatste plan voor de bestemming van dit terrein de bouw van een landbouwhogeschool waar men Transcendente Meditatie zou gaan beoefenen, en na enige tijd het yogisch vliegen. Dit project is thans *on hold* omdat de beweging geen bouvergunning blijkt te krijgen³⁵⁶.

- In een uitzending van 8 januari 2007 verklaarde P.S., minister van Communicatie van het *Global country of World Peace*, dat er plannen bestaan voor de uitnodiging van een groep van 300 Vedische

³⁵⁰ *Global Family Chat*, 30/08/2008.

³⁵¹ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=1148933466107953> (laatst bezocht op 10/07/2008).

³⁵² Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 08/10/2008.

³⁵³ <http://www.sauveznil.be/docs/NSM-Soiredu20dcembre2006.htm> ; <http://www.sauveznil.be/docs/NSM-Soiredu20dcembre2006.htm>

³⁵⁴ <http://www.sauveznil.be/docs/lettrecommune19-01-07.pdf>.

³⁵⁵ *Le Soir*, 05/02/2007.

³⁵⁶ « Maar dat ligt volledig stil, omdat daar voorlopig geen sprake is van een bouwvergunning », Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw MIVS, 08/12/2008.

*pandits** in België. Een tijdelijke opvangplaats voor deze Vedische *pandits** zou gevonden zijn in een vakantiecentrum te Malmedy. Vanuit die optiek zou de *Raja* van België in januari 2007 de instanties voor immigratie³⁵⁷ aangeschreven hebben teneinde de nodige visa/verblijfstitels te verkrijgen³⁵⁸.

De leiding van de vzw *MIVS* heeft bevestigd dat het om een denkoefening ging, een van de vele, maar niet om een project³⁵⁹.

Op 22 september 2008 was geen enkel dossier ingediend bij de Dienst Vreemdelingenzaken of bij de Belgische Ambassade te New Delhi in het kader van de activiteiten van het *Global Country of World Peace*. Niettemin kon de aanvraag ingediend worden onder het mom van een andere vereniging. De Schengen-regeling maakt bovendien de indiening van de visumaanvraag voor België via de diplomatieke vertegenwoordigingen van andere landen mogelijk³⁶⁰.

- Op 9 oktober 2008 zou de schenkingsakte ten gunste van de beweging ondertekend zijn; het ging om de schenking van een terrein door een Belgische *sidha*³⁶¹. De beweging zou plannen hebben om op dat terrein van 1 hectare, gezegend door de *Raja* voor België, een kuuroord en twee scholen te bouwen³⁶². Mogelijks gaat het om het project waarvoor oproepen tot obligaties verspreid zijn op het internet via de volgende url: <http://www.invincibilitytrusts.org/Belgium/bonds.html>. Deze website biedt obligaties te koop aan voor een totaalbedrag van 9,2 miljoen euro waarmee in het Brussels Gewest de bouw van twee scholen van acht klassen elk voor een totaal van 400 studenten (met inschrijvingskosten voor die scholen naar rato van 7000 euro per jaar) en een ziekenhuis met 100 bedden zou worden bekostigd.

- In 2007 diende de *Stichting Maharishi Global Financing Research* een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in bij de gemeente Sint-Lambrechts-woluwe voor de afbraak, op een terrein waarvan zij eigenaar is en gelegen aan de Tollaan 74-76, van een gebouw van 6 appartementen en de bouw van een gebouw van ongeveer 500 m² per niveau voor een privéschool. (cf. Deel 2 van het document: punt 52 → punt 55).

³⁵⁷ <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=1168718461137290> (laatst bezocht op 10.08.08).

³⁵⁸ <http://www.globalcountry.org/EasyWeb.asp?pcpid=1809> (laatst bezocht op 21/08/2008).

³⁵⁹ Onderhoud tussen het IACSSO en de vertegenwoordigers van de vzw *MIVS*, 8/12/2008.

³⁶⁰ Mail van 22/09/2008 aan het IACSSO vanwege de Dienst Vreemdelingenzaken.

³⁶¹ Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 08/10/2008.

³⁶² Aldus S. V., nationaal bestuurder, in de uitzending *Global Family Chat*, 24.07.08.

BIJLAGE 4: GLOSSARIUM

Advaita Vedanta	<p>Hoofddoctrine binnen de Indiase filosofie; <i>Advaita</i>* betekent non-dualisme en is de meest verspreide vorm van <i>Vedanta</i>*. Zij beschouwt in fine de pluraliteit als de manifestatie van een non-dualistische realiteit.</p> <p>Bekendste vertegenwoordiger van die filosofische visie is Shankara*. Volgens hem is de fenomenale wereld in zijn veelheid slechts een illusie (<i>maya</i>), een schijnwerkelijkheid. Die illusie leidt tot onwetendheid (<i>avidya</i>), bron van lijden voor het individu.</p> <p>Als enige realiteitsprincipe geldt <i>brahman</i>*, het Absolute, het pure, eeuwige, niet-gekwalificeerde zijn. Het is van dezelfde aard als <i>atman</i>, de individuele ziel (het individuele zelf).</p> <p>De onwetendheid ontstijgen is dus de schijnwerkelijkheid ontstijgen en de eenheid die van nature bestaat tussen <i>brahman</i>* en <i>atman</i> verwezenlijken. Die bewustwording maakt het kennen van de Waarheid mogelijk en leidt tot de bevrijding (<i>moksha</i>) die het ontsnappen uit de wedergeboortecyclus (<i>samsara</i>) markeert.</p>
Ayurveda	<p>«Wetenschap van de levenskracht», de traditionele geneeskunde van het oude India. Zij staat voor een levenshygiëne die vooral gericht is op preventie en benadert de mens vanuit een allesomvattende visie ‘lichaam-geest’.</p> <p>Volgens de <i>Transcendente Meditatie</i> beweging is zij het oudste en beste gezondheidssysteem ter wereld.</p>
Bhagavadgita	<p>«Lied van de Heer», mystiek lied uit het epische gedicht <i>Mahabharata</i>. Het verhaalt het onderricht over de bevrijdende plicht (<i>karmayoga</i>) vanwege Krishna aan de mens (<i>Arjuna</i>) op het slagveld.</p>
Brahman	<p>Lange tijd aanduiding voor de gewijde tekst van de <i>Veda</i>* in zijn geheel. Eindigt in de <i>Upanishaden</i>* met de benoeming van het universele principe, het Absolute gelegen in de essentie van alle dingen, eraan voorafgaand en erboven uitstijgend.</p>
Brahmasthan	<p>Eigenschap van de Vedische architectuur; duidt op het centrale punt (van een streek, land, gebouw,...) waarrond de dingen moeten worden opgebouwd omdat, aldus de <i>Transcendente Meditatie</i> beweging, het de plek is die de meeste holistische waarden van de natuurwet bezit.</p>
Brahmaan	<p>Benaming voor de hogere kaste (<i>varna</i>) binnen de hindoesamenleving of voor een lid van die kaste. Leiden de religieuze plechtigheden en zijn hoeder van de Vedische wet, met andere woorden van het gewijde woord dat geïncarneerd is in de <i>Veda</i>*.</p>
Devatas	Goden van het hindoeïstisch of Vedisch pantheon.
Guru	Leraar, spirituele gids of meester.
Gurudeva	Meester die vereerd wordt als levende god.
Guru Purnima	Feest bij volle maan (<i>purnima</i>) van de maand <i>asadha</i> (≈juli-augustus) van de traditionele hindoe kalender. Geïnspireerd door de wijze Vyasa, samensteller van de teksten van de <i>Veda</i> *. Ter viering van het belang van de relatie tussen meester en leerling.
Japa	Het opzeggen van gewijde woorden, met lage stem.
Jyotisa	Een van de 6 handleidingen van de hulptakken van de Vedische kennis (<i>vedanga</i>). Behandelt de astrologie en de traditionele studie van de sterren en planeten (<i>navagrahas</i>).
Karma	Duidt op de accumulatie van de verdiensten en fouten in de loop van de voorbije levens alsook op de wet van de beloning van het gedrag uit

	het verleden, waarvan het huidige leven of een toekomstig leven de vruchten draagt.
Kshatriya	Tweede van de 4 kasten (<i>varna</i>) van het Vedisch maatschappijstelsel, de nobele klasse der strijders en koningen die belast is met de ordening in de wereld en de bescherming van de hele samenleving; haar macht is gelegitimeerd door de hiërarchische onderwerping aan de brahmanen. Duidt eveneens op een lid van deze kaste.
Maharishi	Etymologisch afgeleid van <i>maha</i> , «groot» en <i>rishi</i> , «wijze». Volgens de <i>Transcendente Meditatie</i> beweging is hij degene die via een proces van interne perceptie de <i>Veda</i> * kent en toepast.
Mantra	Etymologisch afgeleid van <i>man</i> , «gedachte» en <i>tra</i> , «instrument». Rituele formule waarvan de precieze recitatie voorgeschreven is door een meester (<i>guru</i> *).
Pandit	Eretitel gegeven aan een erudiet, vaak een <i>brahmaan</i> *, die onderlegd is in de verschillende takken van de Vedische kennis en het Sanskriet.
Prana	Adem. In de <i>Upanishaden</i> * en alle yogastelsels betekent <i>prana</i> de lichamelijke energie, verbonden aan de scheppende adem en het ademhalingsproces.
Puja	Een huldigingsplechtigheid of dankceremonie, individueel of in groep, ter ere van een uitverkoren godheid of eerbiedwaardig persoon: <i>guru</i> *, ouder, gastheer, enz.
Purusha	Reus opgevoerd in de <i>Rig Veda</i> waarvan de rituele verminking geleid heeft tot de opeenvolgende scheppingen van de verschillende delen van het universum. Duidt tevens op het spirituele beginsel of de kosmische orde, een mannelijk beginsel dat geactiveerd wordt door zijn tegenpool: het dynamische vrouwelijke principe van de natuur. De <i>Transcendente Meditatie</i> beweging omschrijft deze als oneindige stilte, niet-gemanifesteerde stilte van het Zelf.
Raja	Koningstitel
Samadhi	Vanuit etymologisch oogpunt een totale (<i>sam</i>) fixatie (<i>dhi</i>) van de geest op (<i>a</i>) het ding. Wordt gebruikt in verschillende yogavarianten om het doel van de yogapraktijk aan te geven. Hogere bewustzijnstoestand waarin de vereniging met <i>brahman</i> * wordt bereikt en het <i>karma</i> * opgeheven; een toestand waarin de beoefenaar de zekerheid bekommt dat er een einde komt aan de reïncarnatiecyclus aan het einde van zijn aardse leven.
Sattvisch	Volgens de filosofische school <i>Samkhya</i> bestaan alle manifestaties in de natuur (<i>prakrti</i>), volgens gevarieerde verhoudingen, uit drie fundamentele elementen/kwaliteiten (<i>guna</i>): <i>tamas</i> (inertie, duisternis), <i>rajas</i> (energie, passie) en <i>sattva</i> (zuiverheid). De proportionele verhouding tussen de 3 <i>guna</i> verklaart de interne en externe verschillen tussen de wezens. Een sattvisch parsoon bezit <i>sattva</i> als overheersende <i>guna</i> : het authentieke, verdienstelijke, zuivere, lichtende element. <i>Sattva</i> leidt tot verlichting; het is licht, schenkt vreugde, het ontwakent en ontwikkeling van de ziel.
Sat Yuga	De eschatologische doctrine (leer van het einde der tijden) binnen de Vedische traditie berust op een cyclische opvatting van de kosmische tijd volgens een lang tijdperk (<i>mahayuga</i>) dat opgedeeld is in 4 opeenvolgende tijdperken (<i>yuga</i>): - <i>sat yuga</i> , ofwel Gouden Tijdperk; - <i>tetra yuga</i> , ofwel Zilveren Tijdperk; - <i>dvapara yuga</i> , ofwel Bronzen Tijdperk;

	<p>- <i>kali yuga</i>, ofwel Ijzeren Tijdperk.</p> <p>Tijdens <i>sat yuga</i> heersen orde en harmonie, gevolgd door de verloedering van de moraal en van de vroomheid die leidt tot het verval van de wereld en de verslechtering van de levensomstandigheden.</p> <p>De cyclus (<i>mahayuga</i>) eindigt in een ontbinding (<i>pralaya</i>) die zich na 100 cycli (<i>kalpa</i>, een dag in het leven van <i>Brahma</i>, scheppende God) op meer radicale wijze herhaalt (<i>mahapralaya</i>) met de volledige absorptie van elke bestaansvorm in God.</p> <p>Volgens het merendeel van de bewegingen binnen de Vedische traditie staat onze tijd gelijk aan <i>kali yuga</i>, waarbij de overgang naar <i>sat yuga</i> pas binnen enkele duizenden jaren zal worden voltrokken.</p> <p>De <i>Transcendente Meditatie</i> beweging beweert daarentegen dat deze overgang plaatsgevonden heeft in 2006, dat door Maharishi Mahesh Yogi uitgeroepen is tot jaar 1 van het tijdperk <i>sat yuga</i>.</p>
Shankara	<p>Indiase filosoof uit de 8ste eeuw, een van de bekendste en invloedrijkste denkers uit India. Werd <i>sannyasin</i> (asceet die in de 4de en laatste levensfase is getreden), discipel van Govinda en legt zich via hem en diens voorgangers toe op het onderricht van de Vedische meester Yajnavalkya. In zijn commentaren bij de <i>Upanishaden</i>*, de <i>Bhagavadgita</i>* en de <i>brahmasutra</i> neemt hij de stelling aan, bekend als <i>Advaita</i>* ofwel het absolute non-dualisme, omdat hij slechts één realiteitsprincipe erkent: de overeenstemming <i>atman-brahman</i>*. Stichtte 4 kloosters in verschillende delen van India. In elk van deze kloosters zijn spirituele meesters (<i>shankaracharya</i>*) tot op vandaag elkaar opgevolgd; zij hielden zich vaak bezig met politieke en sociale problemen, waarbij zij een aanzienlijke invloed uitoefenden op de bevolking.</p>
Shankaracharya	<p>Eretitel gedragen door de leermeesters (<i>acharya</i>) van de <i>Veda</i>*, of de spirituele meesters die elkaar zijn opgevolgd aan het hoofd van de 4 grote kloosters (<i>matha</i>), gesticht in India door de filosoof Shankara*.</p>
Siddhi	<p>Magische krachten, één van de acht bovennatuurlijke canonieke machten van de <i>Veda</i>: de macht om te krimpen, te groeien, licht te worden en op te stijgen, zijn passies uit te doven en alle macht, de onweerstaarbare wil, de superperceptie en de goddelijke suprematie te verwerven.</p>
Sthapatya Veda	<p>Gerangschikt onder de <i>Upa Veda</i>* (geheel van aanvullende teksten op de <i>Veda</i>*), duidt op het geheel van de teksten die handelen over de bouw. In zijn geheel beschrijft dit corpus van teksten de stadsbouw of de oprichting van gebouwen, met zowel beschouwingen over oriëntatie, verhoudingen of keuze van materialen als mythologische passages en gedetailleerde instructies over de uit te voeren rituelen.</p>
Upanishad	<p>Speculatieve teksten opgesteld tussen de 8ste en 3^e eeuw voor onze tijdrekening. Vormen het «esoterische» gedeelte van de <i>Veda</i>. Zijn toegespitst op de overeenkomsten tussen de verschillende plannen van de persoon, rite en kosmos; de ultieme overeenkomst is die van de individuele ziel (<i>atman</i>) en het Absolute (<i>brahman</i>*).</p>
Vaidyas	<p>Expert in <i>ayurvedische</i>* geneeskunde.</p>
Vastu	<p>Geheel van de traditionele theorieën en kennis over architectuur binnen een Vedische context.</p>
Veda	<p>Heeft de betekenis van «kennis», «wetenschap»³⁶³. Het gaat om de</p>

³⁶³ De term «wetenschap» wordt hier begrepen in zijn ruimere toepassing, en niet als een geheel van theorieën met betrekking tot fenomenen die gehoorzamen aan wetten; verifieerbare en falsifieerbare theorieën door experiment.

	oudste gewijde teksten die ten grondslag liggen van de Indiase beschaving. Worden verkondigd als de openbaring (<i>shruti</i>) van een eeuwige boodschap als veruiterlijking van het Absolute (<i>brahman*</i>); woord dat visionaire wijzen uit de oudheid (<i>rishi</i>) aanschouwd hebben en omgezet in klanken. In den beginne werden deze teksten mondeling overgedragen alvorens zij op schrift werden gesteld. Zij omvatten de <i>Rig Veda, Yajur Veda, Sama Veda en Atharva Veda</i> .
Vedanta	«Einde» of «slot» (<i>anta</i>) van de <i>Veda*</i> , duidt op hetzij de <i>upanishaden*</i> -literatuur die de conclusieve hoofdstukken van de Vedische canon vormt, hetzij de school (<i>darshana</i>) van de <i>Vedanta</i> , gebaseerd op de conclusies uit de <i>Upanishaden*</i> . Een van de 6 orthodoxe scholen van het hindoeïsme. Er zijn 3 hoofdinterpretaties van de <i>Vedanta</i> : - l' <i>Advaita Vedanta*</i> ; - de <i>Visistha Advaita</i> , met Ramanuja als bekendste vertegenwoordiger. Volgens hem zijn <i>atman</i> , het individuele Zelf, en <i>brahman</i> , het Absolute, van verschillende aard. <i>Brahman*</i> is een persoon wiens oppervorm ontoegankelijk is, maar die zich in de schepping manifesteert. In dat licht is de eerste weg naar de bevrijding (<i>moksha</i>) toewijding aan God (<i>bhakti</i>); - de <i>Dvaita Vedanta</i> , met Madhva als bekendste vertegenwoordiger. Hij stelt dat <i>atman</i> , het individuele Zelf, geheel onderscheiden en afhankelijk is van <i>brahman</i> , het Absolute; een persoonlijke God als suprême oorzaak van de wereld.
Vijaya Dashami	Gemeenzaam bekend als <i>Durga Puja*</i> , feest dat gevierd wordt tijdens het wassen van de maan in de maand <i>asvina</i> (≈september/oktober) van de traditionele hindoeikalender. Gedenkt de overwinning van de godin Durga op de demon Mahisasura, opgetekend in één van de 18 <i>Purana</i> (verhalen opgesteld tussen de 4de en 14de eeuw).
Vishwa Shanti Rashtra	Sankrietvertaling van de uitdrukking «Global Country of World Peace» binnen de <i>Transcendente Meditatie</i> beweging.
Yagyas	Rituelen opgetekend in de Vedische literatuur; moeten de persoon voor wie zij bedoeld zijn voorspoed en vrede brengen. Binnen de <i>Transcendente Meditatie</i> beweging worden zij uitgevoerd door de <i>pandits*</i> , na de vaststelling van het astrologisch thema van een persoon teneinde de gebeurtenissen met mogelijk negatieve impact op die persoon te verwijderen, of de negatieve tendensen te drukken alvorens zij zich manifesteren.

Bronnen:

- ASTIER Alexandre, *Comprendre l'hindouisme*, Paris : Editions Eyrolles, 2007.
- CUSH Denise, ROBINSON Catherine, YORK Michael (eds), *Encyclopedia of Hinduism*, London / New York: Routledge, 2007.
- <http://www.globalgoodnews.com/world-peace-a.html?art=120423091628227144>
- HUET Gérard, *Héritage du Sanskrit. Dictionnaire sanskrit-français*, 14 mai 2009, sur <http://sanskrit.inria.fr/Dico.pdf>
- Maharishi Ayurveda. *Gesundheit und Schönheit durch zeitloses Wissen. Katalog für Wiederverkäufer und zur Kundeninformation*.
- NARAYANAN Vasudha, *Comprendre les religions. Hindouisme*, Paris : Editions Gründ, 2004.

- POUPARD Paul (dir.), *Dictionnaire des religions*, Paris : Presses Universitaires de France, 1993.
- SULLIVAN Bruce M., *The A to Z of Hinduism*, Lanham / London: The Scarecrow Press, 2001.
- TISON Brigitte, *Comprendre la culture hindoue*, Lyon : Editions de la Chronique Sociale, 2005.
- VARENNE Jean, *Dictionnaire de l'hindouisme*, s.l. : Editions du Rocher, 2002.
- http://www.vedanet.com/index.php?option=com_content&task=view&id=54
- ZIMMERMANN Jules, *Vocabulaire hindou / bouddhiste utile pour le voyage*, Voyage d'études en Inde « Sur les pas du Bouddha », Du 2 au 18 février 2007, Organisé par le Prof. Anand Nayak, Institut de Missiologie et de Science des Religions, Université de Fribourg, Suisse, septembre 2006.
- <http://212.178.154.22/EasyWeb.asp?pcpid=1253>
- <http://www.deutsche-nachrichten-agentur.de/de/verzeichnis/bauen/stadtplanung/107209060>
- <http://maharishitm.org/jyotish/yagya.htm>